בלס: ניסיתי „לקנות" מפלגות לממשלת המערך לאחר הבחירות

דוד בלס טען אתמול, כי ניסה „לקנות" מפלגות לממשלת המערך לאחר הבחירות לכנסת, ובין השאר ניהל מו"מ עם הרב יצחק פרץ מש"ס ועם הרב ח"כ חיים דרוקמן מהמפד"ל. „אחרי הבחירות עשיתי מסע רכש עבור מפלגת העבודה. כמו שרוכשים כדורגלנים, כך ניסיתי לרכוש מפלגות, ואני יכול להוכיח כל דבר", אמר.

בתגובה על דברים אלה נמסר בשידור „מבט" בטלוויזיה, מפי הרב דרוקמן, כי נפגש עם דוד בלס ביוזמתו לאחר הבחירות לכנסת. גם עוזר הרב יצחק פרץ אמר, כי אדם שהציג עצמו כדוד בלס היה בין שאר האישים, שחיזרו אחרי ש"ס לאחר הבחירות.

מהלך המשפט בעמוד 15. (עתים)

יום ג', ד' בשבט תשמ"ז, 3 בפברואר 1987 / שנה מ"ד מס' 13260 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

הפנטגון „נעץ סיכות" במפת לבנון לקראת אפשרות של פעולה צבאית

3 נושאות־מטוסים לעבר חופי לבנון ■ הוכפל מספר הנחתים בצי ה־6 ■ הפעולה — אם יירצחו בני־ערובה ■ מחפשים את טרי וייט

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב וסוכנויות הידיעות

וושינגטון. — משרד ההגנה האמריקני כבר „נעץ כמה סיכות במפת לבנון לקראת אפשרות של הפצצה מן האוויר ופעולות צבאיות אחרות, אם בן־ערובה אמריקני כלשהו יירצח — אמרו אתמול פקידי ממשל.

הם אמרו זאת בשעה שכמה נושאות מטוסים אמריקניות וספינות מלחמה נילוות, המשיכו לנוע לעבר מזרח הים התיכון והמפרץ הפרסי

(סוף בעמוד 16)

נשותיהם של בני הערובה האמריקנים בלבנון (מימין) בדר טרנר, פריאל פולהיל, למאן ניסינג, וורג'יניה סטין — במסיבת עיתונאים באוניברסיטת ביירות. (צילום: אי.פי.)

האלופים אורי אור (מימין) ואמיר דרורי – עליהם לא לוחצים

לחצים בצה"ל על ברק לא לפרוש

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

האלופים אהוד ברק, אמיר דרורי ואורי אור, ייפגשו בימים הקרובים עם שר־הביטחון לסבב שיחות נוסף. בו יודיעו לו על החלטתם הסופית בדבר עתידם בצה"ל.

במערכת הבטחון מעריכים, כי האלופים אורי אור ואמיר דרורי יפרשו בטווח הקרוב מצה"ל וכעת מרכזים מאמץ רב כדי למנוע את פרישתו של האלוף אהוד ברק. רבים בצה"ל ובמערכת הבטחון סבורים, כי המשך שרותו של ברק הוא כמעט קריטי לתיפקוד צמרת צה"ל בשנים הקרובות.

לפחות אחד משלושת האלופים הודיע כבר לרבין, בסבב השיחות ביום א', כי הוא נחוש בדעתו לפרוש

(סוף בעמוד 16)

בכירים בארצות־הברית שלחו סוחרי נשק לאיראן — עמוד 3

אמרי רון: אמוראי שימשו אצל בלס לא רק כיועץ — עמוד 2

אביבה גרנות מערערת לעליון — עמוד 19

האחיות מחדשות מאבקן — עמוד 4

לוינסקי: בורסה לחלוקת תפקידים בסוכנות — עמוד 20

גבע וולד מצפים למינוי

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„אני מברך את האלוף דן שומרון לרגל קבלת המינוי החדש כרמטכ"ל. אני מצפה שיעשה את תפקידו למען עם ישראל. כל תגובה נוספת מיותרת". כך אמר אמש ל„על המשמר" אל"מ (מיל.) אלי גבע, שהורחק משירות מילואים בצה"ל בעיצומה של מלחמת לבנון, לאחר שסירב לעמוד בראש חטיבה שעמדה לפרוץ למערב־ביירות.

הרמטכ"ל הנוכחי, רא"ל לוי, התנגד להחזרתו לשירות מילואים אולם הרמטכ"ל המיועד, דן שומרון, התבטא מספר פעמים בעבר בזכות החזרתו של גבע לצה"ל.

גם אל"מ (מיל.) ד"ר עמנואל ולד, מצפה לשוב עתה לצה"ל. אמש אמר: „אני מצפה מדן שומרון שעם כניסתו לתפקיד הרמטכ"ל הוא ינחה את הגורמים המתאימים לשקול מחדש את השילוב שלי בשירות המילואים, בהתאם לכישורי ובהתאם למה שעושה כל אלוף־מישנה במילואים בצה"ל".

כזכור, הכין והגיש ולד למטה הכללי דו"ח ביקורתי על צה"ל ועל מלחמת לבנון ומאז אין הוא נקרא לשירות מילואים.

אל"מ (מיל.) ולד קורא לרמטכ"ל המיועד של צה"ל לקיים מיד עם כניסתו לתפקיד את הרפורמה שצה"ל כה זקוק לה. „אם הטלטלה שבזכותה התבטא בעבר הינה הרפורמה הדרושה, אזי זהו הצעד הנדרש" — אמר.

לא סיבסוד, אלא מימון קשה

...הבל ורעות־רוח נאמרים בנושא שכותרתו „כסף לקיבוצים" ...לבנים כשחורים. לא את כולם נוכל לחזים ברשימה אחת. אלא את העיקריים בלבד.

הראשונה צוטטה אתמול מפי הממונה על התקציבים (ואנו ...שאין הציטוט מדוייק ולא משקף את עמודתו של האיש עצמו) ...הקיבוצים שקעו בחובות, בגלל „ניהול לא אחראי". לא נכון; רוב ...של החוב הקיבוצי נובע במקורו מהמשך ביצוע השקעות יצרניות. ...הקיבוצים בקנה מידה גדול, גם לאחר שהממשלות הסתלקו בפועל ...לחשקעות אלה. האם זהו „ניהול לא אחראי", או שמא להיפך ...הלא אחראי הוא של ממשלות ושרי אוצר אשר דיכאו בשיטתיות ...והשקעה, והביאו את המשק הישראלי לידי קפאון מוחלט.

...השנייה מייחסת את החוב ל„בלאס והבורסה". אמת, היו גם ...פיננסיות מכאיבות מיותרות לחלוטין. אך משקלן בגידול ...הקיבוצי קטן מול תרומתה האכזרית של המדיניות המוניטארית ...והפריסות אשר שלוש פעמים במרוצת שש שנים שחלפו הביאה ...ריבית ריאלית חרסניים לכל ענפי הייצור.

...השלישית מתייחסת לעלות התקציבית של הסיוע לקיבוצים. ...מספרים – ודוברי הליכוד חוזרים על כך כאילו מצאו שלל שאין ...- כי לתנועה הקיבוצית המאוחדת ינתנו „מאות מיליוני שקלים" ...כאשר התקציב נמתח עד קצה הגבול. לא היה ולא נברא. ההסדר ...פריסת חובות (חלקם הקטן) – של קיבוצי התק"ם. כפי שהובא על ידי ...לוועדת הכספים של הכנסת, מתבסס על כך, שלקיבוצים יינתן ...משלתי בריבית ריאלית הרבה יותר גבוהה מזו שהממשלה ...לרוכשי איגרות החוב שהיא מנפיקה לציבור (כ־8% ריבית ...מול 5% ריבית על איגרות החוב הממשלתיות הצמודות).

...ההסדר פריסת החובות לא כרוך בעלות תקציבית כלשהי, אלא ...שמון בו רווח נאה מאוד לקופת האוצר! אין בו סיבסוד כלכלי ...הראיה: אף אחד מן המגזרים הנזקקים שבשמו מדברת סיעת ...לא קופץ על מציאה זו. איזו ממשלה בעולם קוראת לאשראי ...לזמן ארוך, בריבית ריאלית של 7% או 8% – „סיבסוד" או „סיוע" ...לפעמים, עושק. ולכל הפחות מימון בתנאים קשים ביותר.

...כסף לקיבוצים היא אפוא עיסקה פיננסית טובה לממשלה; מה ...תמורת סיוע זה מוכנים קיבוצי התק"ם להוריד רמת חיים ריאלית ...אתנאים, הן בתחום ההוצאה האישית והן בתחום הגדלת תשומת ...העצמית. אין לכך תקדים בישראל הצרכנית. הקיבוצים אף ...להסכים לוועדות פיקוח חיצוניות, העלולות לפגוע במהותו של ...כיחידה שיתופית ואוטונומית; זהו ויתור אידיאולוגי מרחיק־לכת. ...לקיבוצים אין היום דעת קהל אוהדת במיוחד, והסיבות ידועות; לכן ...להעלות כנגדם טענת שבכזב מקורן: הציבור אולי יאמין גם ...אך אנו בודקים, ומודאגים, לא רק מן הכזבים, אלא גם מן ...המעומנת, המבויישת, ולעתים אף המובסת, של התנועה ...עצמה.

המערך מתנה תמיכה בתקציב בפריסת חובות התנועה הקיבוצית

מאת יצחק שור ומוטי בסוק, כתבינו בכנסת

סיעת המערך החליטה אתמול להציג לליכוד אולטימאטום: אם עד מחר לא תאושר בוועדת הכספים הצעת שר־האוצר, משה נסים, לפרוס את חובות התק"ם על פני כמה שנים, יצביעו ח"כי המערך נגד תקציב המדינה החדש.

ישיבת המערך היתה סוערת. כמה ח"כים תבעו להתנות את הצבעת המערך גם בביטול הקיצוץ במשרדי הבריאות והחינוך. אך הצעתם נדחתה בידי יו"ר הסיעה והקואליציה, רפי אדרי. הוא אמר, שעדיין יש זמן לשנות את סעיפים התקציב בתחומי הבריאות והחינוך, בעת הדיונים בוועדת הכספים בין הקריאה הראשונה לשנייה.

לב המטרה

סגן שר־החקלאות, אברהם כץ־עוז אמר, שבעיני הליכוד, הקיבוצים הם לב המטרה של הפגיעה במערך. שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שאלה היכן השותפות הקואליציונית. היא האשימה פקידים במנגנון המדינה בכך שהם מנהלים את המדינה, ולא הנבחרים. בכך רמזה לחוסר האונים של השרים נוכח הקיצוצים, הנעשים בידי בכירים באוצר.

ראש־הממשלה, יצחק שמיר, ינסה היום לשכנע את ח"כי הליכוד בוועדת הכספים, כי יתמכו בטיוטת ההסכם בין משרד־האוצר לתק"ם בדבר פריסה החובות.

בפגישה שתיערך היום ישתתפו

(סוף בעמוד 16)

לאחר הסכם השכר בין משרדי הביטחון והאוצר

רבין הסיר הצעתו לניתוק שכר צבא הקבע מהמיגזר האזרחי

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שר־הביטחון, יצחק רבין, הסכים להסיר משולחן הממשלה את הצעת החלטה שהגיש בדבר ניתוק שכר משרתי צבא הקבע מהמיגזר האזרחי.

הצעה זו זכתה לתמיכה של ח"כים רבים והיא תוסר לאחר ההסכם שהושג בין משרד־האוצר למשרד־הביטחון, בנוגע לתוספות שכר לאנשי הקבע.

אתמול נמסר, כי לבד משמונה אחוזי תוספת שיקבלו כלל משרתי הקבע בכל הדרגות והדרגים, יינתנו תוספות בגובה שישה עד שבעה־עשר אחוזים לסקטורים ייחודיים בתוך צה"ל.

כתבנו הצבאי מציין, כי על־פי הסיכום, כל התוספות, והמסתכמות בסכומי כסף לא מבוטלים, ימומנו מתקציב הביטחון הקיים.

בצה"ל ציינו אתמול, כי מדובר בתיקון עיוותים וכי התוספת של שמונה אחוזים שולמה לשירות הציבורי כבר לפני שנתיים וחצי. ההסכם בין האוצר לצה"ל הושג לפני שבוע וחצי, לאחר שהושגה

(סוף בעמוד 16)

קורת־רוח במשטרה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

במשטרה שוררת קורת־רוח רבה עקב ההחלטה המשותפת של משרדי הביטחון/האוצר להעניק תוספות שכר משמעותיות למשרתי צבא הקבע. מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, הדגיש אמש באוזני כתבים, כי „מה שצה"ל מקבל — מקבלת גם המשטרה. עקרון ההצמדה שריר וקיים".

עם זאת ציין המפכ"ל, כי קיימים מספר עיוותים ודרישות לתיקוני שכר שאותם משתדלת המשטרה ליישב עם האוצר. כזכור, פסקה ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת הפנים של הכנסת, לפני שבועיים, כי יש לתת בידי המפכ"ל סמכויות זהות לאלו של הרמטכ"ל לסיווג מקצועות ושכר. משרד האוצר נתבע להעביר בצורה מסודרת ושוטפת למשטרה את כל המידע הקשור בשכר, תוספות ושיווי שכר הניתנים בצה"ל.

נמשכות הפרות הסדר ברצועה

מתנחל ירה בתושב רפיח; בעזה שפכו מים רותחים על תלמידות

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

הפרות סדר מלוות בהפגנות תלמידים, חסימות כבישים והבערת צמיגים נמשכו אתמול ברצועת עזה.

בשעות הבוקר נפצע פועל בניין ברפיח מירי של תושב רפיח־ים. הדבר אירע כאשר תושב רפיח־ים היה בנגריה ברפיח ושמע כי משליכים אבנים על רכבו. הוא יצא, הבחין בנערים וירה כדור באוויר באקדוחו כדי להבריחם. כאשר מאוחר יותר נכנס לרכבו והחל לנסוע, שבו הנערים והשליכו לעברו אבנים. אחת מהן ניפצה את השימשה הקדמית של מכוניתו. הוא ירה לעברם שלוש יריות ופגע בעובר אורח, פועל בניין בן 20, שהובא לבית־החולים בחאן־יונס כשהוא פצוע בירכו. היורה נעצר, נחקר ע"י המשטרה ושוחרר.

בבית־הספר לבנות „אחמד שוקי" בעזה נפצעו 12 תלמידות כאשר אלמונים, ככל הנראה מקומיים, שפכו עליהן מים רותחים (לדברי אחרות מהתלמידות היו אלה מים חמים מעורבים בחומצה). התלמידות הועברו לקבלת טיפול רפואי בבית־החולים „שיפא" בעיר ולמעט אחת שוחררו כולן לבתיהן לאחר קבלת עזרה ראשונה. עד לשעת הידיעה לא ברור מי היו האלמונים שחדרו לבית־הספר ואם המניעים הם לאומיים, חבלניים, או פליליים.

מחסומי אבנים הונחו אתמול במקומות שונים ברחובות עזה וחאן יונס וצמיגים הובערו במקומות שונים. תלמידים מבית־הספר „פלוג'ה" נעצרו על־ידי כוחות הבטחון במהלך הפגנה ויידוי אבנים והועברו לחקירה במשטרת עזה.

מאז הצהריים שורר שקט בערי הרצועה.

ראש עיריית יוהנסבורג המתארח בארץ: סנקציות אינן פתרון

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ראש עיריית יוהנסבורג, פרופ' הרולד ג'פרי וודולף, הגיע בשבוע שעבר לביקור בארץ, בעיצומו של הוויכוח המתנהל כאן סביב יחסי ישראל – דרום־אפריקה, ותגדיר את ביקורו כפרטי.

משרד החוץ ניסה להצניע את דבר ביקורו של ראש העיר בארץ. אך הביקור קיבל פרסום בכלי התקשורת כאשר דובר עיריית ראשון־לציון הודיע על ביקורו בעיר, בה נקלטו מספר משפחות מעולי דרום־אפריקה.

וודולף, שנמנה עם האופוזיציה בארצו ומתנגד לאפרטהייד, נפגש אתמול עם העיתונאים במעון עולים בראשון־לציון. על דש בגדו נשא כפתור גדול עליו צוירו ידיים לבנות ושחורות שלובות זו בזו ולצידם הסיסמה „ביחד לעתיד".

לדעת פרופ' וודולף הטלת סנקציות כלכליות על דרום־אפריקה ע"י ישראל לא תפגע בקהילה היהודית שם, אך הוא אישית היה מאוכזב מאוד אם ישראל היתה נוקטת בצעד זה, מאחר ו„סנקציות אינן פותרות דבר ואינן מועילות לאיש".

הוא הוסיף, כי המשאבים הכלכליים והאנשים שהושקעו בדרום־אפריקה הינם גדולים מכדי שמותר יהיה לתת להם לרדת לטמיון.

ראש עיריית יוהנסבורג הגיב בחריפות על תמונה שפורסמה ב„על המשמר" ושהציגה שחור מעירו שהפך פח אשפה לבית. „זה מגעיל. אני מוכן לנסוע אתכם 5 ק"מ מכאן ולהראות לכם בדואים חונים בתנאים גרועים אף יותר. זה לא משקף את רמת החיים של רוב האפריקנים בדרום אפריקה".

ראש העיר הוסיף, כי לדעתו אחת המטרות החשובות הינה לפתח את התיירות לדרום־אפריקה, כדי שהעמים יוכלו ללמוד זה על זה.

הוועדה המרכזת אישרה החבילה תוך ביקורת על ההתייקרויות

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות אישרה אתמול את ההסכם ליצוב המשק („עיסקת החבילה") בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים. כן אושר ההסכם המבטיח סיוע לתקציב של קופ"ח.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר הודיע בישיבה, שבקרוב ייפגש עם שר־התעשייה־והמסחר, אריאל שרון, כדי להתריע בפניו לנוכח עליות המחירים החריגות הפוקדות את השווקים.

יו"ר הרשות להגנת הצרכן, נחום פסה, מתח ביקורת על הנחת היסוד בתקציב המדינה שלפיה השכר יוקפא לחלוטין בשנה הקרובה. הוא הטעים שיעדי המדיניות הכלכלית סותרים את סעיפי התקציב והקשורים בחינוך ברווחה ובהבטחת התעסוקה.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, הזהיר מפני כוונת האוצר לפגוע בזכויות מוקנות של גימלאי הביטוח הלאומי.

מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולכר, קרא להסתדרות כולה להצטרף למאבק המורים נגד פגיעה במערכת החינוך. הוא צידד בהטלת אגרה בשיעור של 0.4 אחוזים על כל הציבור, כדי לממן את תקציב החינוך.

המזכ"ל קיסר, שסיכם את הדיון, הסתייג מהפגיעה במערכת הביטוח הלאומי והודיע כי הרפורמה במס שתכליתה, כדבריו, להקל על עשירים ולהכביד על מיעוטי ההכנסה, אינה מקובלת על ההסתדרות וייעשה כדי לשנותה.

מושב ספסופה סגר שעריו למנוע ביצוע צווי עיקול

מושב אילניה בסכנת פירוק בשל חובותיו

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מושב ספסופה, השייך למועצה האזורית מרום הגליל, סגר אתמול את שעריו כדי למנוע ביצוע צווי עיקול שהוטלו על רוב חברי המושב, לאחר שלא כיבדו שקים בסך 200 אלף שקל בגין רכישת תערובת.

ביום שישי ואחרון נשלחו צווי העיקול ואתמול בשעות הבוקר אמורים היו אנשי ההוצאה לפועל לבצע את הצווים. אולם בגלל נחישותם של חברי המושב למנוע כניסתם דחו את בואם.

שלמה לוי, אחד מחברי הוועד, מסר לכתבנו, שהמושב סובל מחוב של 3.5 מיליון דולר. (עתה הוטל עיקול על המטלטלים, לרבות טרקטורים. כאשר התברר שהוועד הממונה של ארגון מושבי הגליל סירב לקבל שקים תמורת תערובת מחברי המושב.

כמה מחברי המושב חייבים כ־100 אלף דולר כאשר הממוצע הוא של 50 אלף דולר. לפני כשבוע הוזמנו 7 חברי הוועד למשטרת צפת, שם נלקחו מהם טביעות אצבעות ונפתחו נגדם תיקים פליליים בגין אי־תשלום חובות.

סגירה בסכנת פירוק

מושב אילניה (סג'רה), מוותיקי המושבות בגליל התחתון, נמצא בימים אלה בסכנת פירוק, לאחר שכונסי הנכסים ומעקלים מטעם הבנקים וארגון הקניות של האיזור החקלאי, מאיימים לעקל את רכושם של החקלאים, בעקבות התמוטטות ארגון הקניות וחובות האגודה החקלאית באילניה. בין המושב לבין בנק לאומי ישנה התדיינות משפטית, בעקבות תביעה של בל"ל לשלם לו 11 מיליון ש"ח על הלוואות והריבית המצטברת שניתנו לאילניה מאז 1979.

יו"ר האגודה באילניה שלמה בן יוסף מסר, כי החישוב העלה שהריבית שנצמדה להלוואה הגיעה ל־24 אלף אחוז — חישוב שאינו מתקבל על הדעת. אנו המושב נאבקים להחזיר את ההלוואות שנתנו אך לא בריבית כה גבוהה. בימים הקרובים עומדים לעקל חלק מרכוש המושב, ולדברי התושבים יביא הדבר לחיסול החברתי הכלכלי של מושב אילניה.

ראש המועצה האזורית גליל תחתון בני גורפינקל מסר, כי אילניה הוא דוגמא לישוב „ללא אבא" מאחר שהתנועה שלו נכנסה למשבר קשה וארגון הקניות פורק וכך הולכים להפסיד תושבים ותיקים הנאלצים לעזוב את החקלאות ולהתעסק בדברים אחרים".

ביה"ד הורה לעובדי רפא"ל להעביר חלק מהמפעל לגליל

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שופט בית־הדין האזורי לעבודה, אליעזר חנסי, הוציא אתמול צו המורה לעובדי רפא"ל להיענות להחלטת ההנהלה ולהעביר חלק מהמפעל לאיזור לשם שבגוש שגב. יחד עם זאת אמר השופט לעובדים, כי אין ספק שיש להם זכות המלאה להשמיע מחאתם בדרכים אחרות בגין בזבוז כספי ציבור.

לכתבנו נודע, כי העובדים יבקשו לעכב את ההליכים ויערערו על הזולת השפוטה.

כזכור, נחתם הסכם בין עובדי רפא"ל לבין הנהלת המפעל לפני כ־4 שנים בעת שנצפה גידול והתרחבות של מפעלי רפא"ל. על־פי ההסכם היו אמורים לעבור חלק ממחלקות רפא"ל לאיזור לשם. לאחרונה הודיעו העובדים כי לא יקבלו את ההסכם שנחתם בינם לבין ההנהלה, וזאת לטענתם, כיוון שבעת שנחתם ההסכם אמור היה המפעל לגדול ולהתרחב, ולא להצטמצם כפי שקורה היום.

העובדים טוענים, כי המעבר יגרום לבזבוז של עשרות מיליוני דולרים, שיבוא על חשבון תקציבי מחקר, ויביא לפיטורים של מאות עובדים, בנוסף לעובדים שכבר פוטרו. עוד טוענים העובדים, כי עלויות הייצור של רפא"ל יעלו ב־20 אחוז באם תבוצע ההעברה.

הנהלת המפעל מצידה הגישה בקשה לצו למניעה נגד העובדים וזאת על סמך ההסכם שנחתם בין הצדדים.

בהחלטתו של השופט להיענות לבקשת ההנהלה הסתייג ואמר: „אשר לנושא הראשון לא יכול להיות שום ספק כי המאבק במישור הציבורי אינו קשור להסכמי עבודה ולא להסכם הקיבוצי".

צלם עתונות נמצא מת בביתו

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

ארוין טרקש, תושב באר־שבע בן 61, נתגלה אתמול בביתו שבדרך מצרה, כשהוא ללא רוח חיים. האיש נורה בחזהו.

המשטרה חוקרת כעת את נסיבות המוות, ולפי שעה סבורים במשטרה כי מדובר בהתאבדות. טרקש היה צלם העתונות הראשון בבאר־שבע.

300 מבנים בלתי חוקיים ייהרסו במגזר הערבי והדרוזי

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית, של „על המשמר"

השר משה ארנס, הממונה על הטיפול בערביי ישראל מטעם ראש הממשלה, החליט לאמץ את המלצות הוועדה הבין־משרדית לבנייה הבלתי חוקית במיגזר הערבי והדרוזי. על־פי המלצות הוועדה, יהיה צורך להרוס 300 מבנים מבין כ־5400 המבנים הבלתי־חוקיים שנמצאו במיגזר הערבי והדרוזי.

הוועדה הבין־משרדית מונתה לפני למעלה משנה על־ידי ראש הממשלה דאז שמעון פרס והגישה את ממצאיה באוגוסט 1986. בראש הוועדה עמד המשנה למנכ"ל משרד הפנים, יעקב מרקוביץ. ראש הממשלה יצחק שמיר הטיל על ארנס לבדוק את האפשרויות ליישום המלצות הוועדה, ואתמול מסר ארנס לממשלה על החלטתו לאמץ את המלצותיה.

הוועדה מצאה, כי יש במיגזר הערבי והדרוזי בכל הארץ פרט לצפון כ־5400 מבנים בלתי חוקיים. הוועדה המליצה לחלק מבנים אלה לשלוש קטגוריות: הראשונה — 2600 מבנים שיזכו ללגיטימציה. השנייה — מבנים שיורשה להתגורר בהם תקופה מוגבלת. השלישית — מבנים שנועדו להריסה. בקטגוריה זו נכללים 300 מבנים, מהם 113 במחוז חיפה והמרכז, 87 צריפים ו־100 מבנים באזור הצפון.

הדוח המליץ על שורת צעדים שמטרתם לחזק את אכיפת חוקי הבנייה בעתיד. ההמלצה העיקרית היא להקים גוף פיקוח במשרד הפנים, שיפקח על כלל הבנייה הבלתי חוקית בארץ, מכל המיגזרים: היהודי, הערבי והדרוזי.

השרים וייצמן, בר־לב וקורפו חייבו את הדוח והחקירה. אריאל שרון הציע, שהפיקוח על הבנייה יהיה על־ידי הסיירת הירוקה.

עובדי תא"ת חוזרים הבוקר לעבודה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

300 עובדי תא"ת חוזרים הבוקר לעבודה אחרי 21 ימי שביתה.

ההחלטה על כך התקבלה אחרי שנציגי הועד נפגשו עם מזכ"ל ההסתדרות, שהורה לנסות לתקן את ההסכם שהושג לפני כן בין נציגי ההנהלה לבין מזכיר מועצת פועלי גדרה ונציגי הועד הפועל — בלא השתתפות נציגי הועד.

הסעיפים העיקריים אותם ינסו לתקן: כל העובדים חוזרים לעבודה ורשימת המפוטרים תהיה טעונה אישורם של המנכ"ל וחיים הכרפלד — ולא רק של המנכ"ל כפי שהוסכם קודם לכן.

יו"ר הועד מיכאל גולדשטיין הודה בשם כל עובדי המפעל השובתים לצביקה פלה, איש מפ"ם וחבר קיבוץ גת, שליווה את העובדים מיומה הראשון של השביתה עד היום וכל הזמן היה איתם בשטח, לח"כ אלעזר גרנות וליאיר צבן, שהיו ח"כ היחידים שבאו לבקרם ולעודדם, לקיבוץ חצור שסיפק להם מזון ושתיה כל ימי השביתה, למוסך „צפית" ולכל אנשי מפ"ם האחרים שעזרו להם. „תמסור כולם שעזרתם היתה חשובה ומכרעת ושעובדי תא"ת לא ישכחו זאת לעולם", אמר לי אמש מיכאל.

בוטלה השבתת חדרי הניתוח בבתי־החולים של קופ"ח

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

ארגון רופאי בתי־החולים של קופ"ח ביטל את השבתת חדרי ניתוח, אחרי שמרכז קופ"ח הקפיא ומנע את התקשרותו עם בית־החולים הפרטי „אסותא", לשם ביצוע ניתוחים בחולים הממתינים זמן רב לניתוח.

מרכז קופ"ח פרסם בזמנו תכנית לשיפור השירות ובו סעיף על הפעלת חדרי ניתוח במשמרת שנייה.

התנהל מו"מ עם צוות רופאים של המחלקה האורולוגית בבילינסון עם צוות כירורגים במחלקת עיניים של „השרון" בסך הכל כ־14 רופאים, אשר הסכימו להתגייס למשימה. אך למו"מ הצטרף גם ארגון רופאי בתי־חולים של קופ"ח והעלה דרישות מופרזות עבור העבודה, במשמרת שנייה.

בינתיים הגיע מרכז קופ"ח להסכם עם בי"ח „אסותא" שכן באיזור השרון ממתינים לניתוחים כ־500 חולים הסובלים מקטרקט ועוד 500 חולים הזקוקים לניתוח פרוסטטה.

ארגון רופאי בתי חולים של קופ"ח דרש הפסקת ההתקשרות עם „אסותא" כל עוד אין הסכם עם צוותי בילינסון והשרון. כאמור, הארגון איים בהשבתת כל חדרי הניתוח בארץ. אי לכך, הקפיא מרכז קופ"ח את ההסכם עם „אסותא" וממתין לתוצאות המו"מ שיתחדש ביום רביעי.

פלג: חוק הפנסיה המוצע פוגע בזכויות העובדים

מאת כתבנו לענייני עבודה

בחוק הפנסיה המוצע טמונה פגיעה בזכויות העובדים וההכנסה של הגימלאים — אמר אתמול יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות דב פלג בישיבת הוועדה המרכזת.

פלג הטעים שהצעת החוק שהוגשה לכנסת על ידי שר העבודה והרווחה משה קצב, קובעת בין השאר שהעובד יהיה זכאי לפנסיה בשיעור של 70 אחוז לאחר 40 שנות עבודה במקום לאחר 30 שנות עבודה כנהוג היום. זאת כאשר אי כמעט עובד במשק המגיע לרצף של 40 שנות עבודה. עם זאת הדגיש פלג שהוא מצדד בחוק פנסיה ממלכתית המבטיח גמלה לכל. חוק זה — ציין חייב להבטיח „מינימום סביר של הכנסה לכל גמלאי ורמת חיים ברמה דומה לזו שהיתה לגימלאי בעת שעבד".

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר שדי היה לו לשמוע את שר העבודה והרווחה אומר שמצב העובדים היוצאים לפנסיה משתפר, כדי להבין את המגמות בהצעת החוק המתכוונת לפגוע בגמלה של העתידים לפרוש לפנסיה.

נמחקה העדות האחרונה לעלייה הראשונה בחדרה

מאת ניצן רימון, כתבת „על המשמר"

בית גורביץ' בחדרה, מבנה מתקופת העלייה הראשונה נהרס אמש ע"י טרקטור, שעלה על המבנה ההיסטורי והרס אותו עד היסוד.

עם הריסתו של בית גורביץ', הסתיימה תקופת מאבק ארוכה לשימור האתר שהסתיימה בכשלון.

יורשי משפחת גורביץ' מכרו את השטח לחברת הקבלנים „רויכמן". במהלך המאבק לשימור המבנה הנדיר, התערבה חברת הכנסת עדנה סולודר, שהיא יושבת ראש הוועדה לשימור אתרים, ושלחה מברק לאחים רויכמן לעכב את הריסת המבנה.

הקבלן, כמחווה של רצון טוב, העביר בטרם נהרס הבית את האריחים שפיארו את הרצפה למוזיאון החאן בעיר.

בית גורביץ' נבנה על־ידי אדריכל גרמני והיה מבנה בעל שתי קומות עם מרפסת מפוארת ומעל כל משקופי הדלתות פיארו את הבית סמלים יהודיים. במאורעות 1936 הסתתרה כל אוכלוסיית חדרה במרתף הענק של המבנה, שהיה הבית הבנוי מאבן והחזיק מעמד כנגד הפורעים הערביים.

ח"כ לשעבר, אמרי רון: בלס לא נזקק לאמוראי רק כיועץ כלכלי

היה זקוק למידע שקיבל יועצו כחבר ועדת הכספים ■ אמוראי: אני שלם עם מצפוני

מאת עודד ליפשיץ, כתב "על המשמר"

"אני חושש שבלס רצה לנצל את קשריו עם עדי אמוראי, כשהיה מרכז סיעת המערך בוועדת הכספים, כדי להשיג מידע סודי על נושאים כמו פיחותים ומניות הבנקים. הוא לא היה זקוק לו כיועץ כלכלי בלבד", אומר אמרי רון, חבר לשעבר בוועדת הכספים של הכנסת מטעם מפ"ם.

"ישבתי עם אמוראי בוועדות־משנה מצומצמות של ועדת הכספים, קיבלנו מידע מגורמים כמו נגיד בנק ישראל והמפקחת על הבנקים. בלאס היה זקוק למידע כזה ולא רק לייעוץ של אמוראי על חברות כלכליות שונות", אמר רון.

לדבריו גרמה פרשת בלס נזק כלכלי, מוסרי וציבורי לתנועה הקיבוצית. עכשיו מתברר שנודף ממנה ריח פוליטי לא נעים הקשור לגורמים אחרים בתנועת העבודה. "אם חבר בוועדת הכספים עובד כיועץ כלכלי־פרטי עבור חלכאים ונדכאים, זה אולי לא נורא. למרות שאפילו עיסוק כזה היה מביא אותו במשך הזמן לסתירות ביחס לתפקידו בוועדה ולניגוד אינטרסים. אבל, כשאמוראי ייעץ לקוח כמו בלס, שמעצם עיסוקו עושה שימוש במידע כלכלי מחפלג שנידון בוועדת הכספים, נוצר החשש לניגוד אינטרסים.

"גם לאישים אחרים ב'עבודה' היו קשרים עם בלס ואף סופר שעל מסך המחשב במשרדו של בלס היו החלטות סודיות מפורומים מצומצמים ב'עבודה'.

"אמוראי לא היה היחיד שהיו לו קשרים עם לקוחות גדולים בכלכלה ובפוליטיקה. כשהמערך התקיף את יעקב מרידור מהליכוד בגלל הנורה שתאיר את רמת־גן, ובגלל 'אטלנטיק', שהוצגה כחברת דיג ישראלית כשלמעשה היתה חברה ליבוא דגים — שחל ייצג את מרידור כעורך־דין. פעם, כשבראיון מסוים תקפתי את אמוראי בשל הסתירה בין הייעוץ הכלכלי שנתן ותפקידו בכנסת, הוא השיב לי: 'אתה צודק, אבל אני אפסיק לייעץ רק כששחל יפסיק'".

אמוראי סירב להגיב על טענותיו של אמרי רון. לדבריו, הוא "שלם עם מצפוני, ויותר מבסדר מבחינת תקנון הכנסת".

ארנס הסיר התנגדותו והוד ימונה ליו"ר התעשייה האווירית

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

האלוף (מיל.) מרדכי הוד ימונה בקרוב לתפקיד יושב ראש מועצת המנהלים של התעשייה האווירית.

מינויו של הוד לתפקיד סוכם בראשית השבוע, בפגישה בין שמעון פרס ליצחק שמיר ובהסכמת שר־הביטחון, יצחק רבין.

מינויו של הוד עוכב זה למעלה מחצי שנה, לאחר שהשר משה ארנס הביע התנגדות נמרצת למינוי ואף איים בפני שמיר, כי יתפטר מהממשלה באם ימונה הוד. במשך כל התקופה לחץ השר עזר ויצמן על שמעון פרס שיקדם את המינוי עליו הוחלט.

לכתבנו נודע, כי בסוף השבוע שעבר נפגש מוטי הוד עם השר ארנס ולאחר הפגישה הסיר האחרון את התנגדותו.

האלוף (מיל.) מרדכי הוד, מפקד חיל־האוויר לשעבר, ייכנס לתפקידו החדש ב־25 בפברואר, לאחר כמה חודשים בהם לא היה יו"ר למועצת המנהלים של התעשייה האווירית. היו"ר הקודם, דוד עברי, פרש מתפקיד זה ב־1 ביוני, לאחר שנתמנה כמנכ"ל משרד־הביטחון.

לכתבנו נודע, כי מרדכי הוד יעמוד בראש המשלחות שייצאו בקרוב לארצות־הברית כדי לדון בחלופות המוצעות לפרויקט ה"לביא".

עד לפני זמן קצר כיהן הוד כנציג בישראל של יצרנית התעופה האווירית "נורתאופ", שהתחרתה ב"לביא". לפני מספר שבועות מסר הוד לכתבנו כי בתפקידו החדש יהיה צמוד להחלטת הממשלה בדבר עתיד "הפרויקט".

מת אליסטר מקלין

לונדון. — מחבר ספרי המתח, אליסטר מקלין, אחד הסופרים הבריטיים בעלי התפוצה הגבוהה ביותר, מת אתמול מדום לב והוא בן 64 שנה.

דוברת המו"ל קולינס בוקס מסרה לכתב רויטר, כי מקלין מת בבית־חולים בעיר מינכן שבדרום גרמניה, שם ביקר אצל ידידים.

הסופר יליד סקוטלנד, שחי בשלושים השנים האחרונות בשוויץ, לקה בשטף־דם במוח לפני שלושה שבועות.

מקלין, שהתפרסם בספרים רבים ביניהם "תותחי נברון" — אחד מספריו הרבים שהוסרטו — התמחה בסיפורי מלחמה והרפתקאות שנמכרו במיליוני עותקים ותורגמו לשפות רבות. בין ספריו: "הסיירת יוליסס" — רב־המכר הראשון שלו — "הנשרים נתתו עם שחר", "תחנת זברה אינה עונה", ועוד.

מקלין, ששירת בחיל־הים הבריטי במלחמה, ולאחר מכן היה מורה לאנגלית בטרם פנה לכתיבה בשנות ה־50, חיבר 28 ספרים ואוסף של סיפורים קצרים.

מקלין נולד ב־1922 בקירבת אינוורס ברמות סקוטלנד, הצטרף לחיל הים ב־1941 ושירת חמש שנים באוניות ליווי, עליהן איימו תכופות צוללות נאציות. זו היתה החוויה ששימשה בסיס לספרו הראשון "הסיירת יוליסס", סיפור אל אונית־ליווי של הצי הבריטי במלחמת העולם השנייה. את הספר הזה כתב בשלושה חודשים, והוא נמכר ששה חודשים, בתפוצה מדהימה של רבע מיליון עותקים בכריכה קשה.

שנה לאחר מכן חיבר מקלין את "תותחי נברון", שהפך לאחר מכן לסרט מצליח ביותר בכיכובם של גרגורי פק ודייויד ניבן. ספר זה שבר שיא של הוצאת הספרים קולינס, כאשר נמכר ביותר מ־400 אלף עותקים בששת החודשים הראשונים.

הוא היה מבוקש מאוד ע"י מפיקי סרטים, וכתב את התסריטים לארבעה מספריו.

כאשר נתבקש להסביר את הצלחתו באחר מראיונותיו האחרונים ב־1983 השיב: "כל מה שאני עושה הוא לכתוב סיפורים פשוטים. יש די אלימות בעולם בלי שאצטרך להוסיף לה".

(ע"ר)

אליסטר מקלין (צילום: אי.פי.)

טייס עיראקי שהופל הומת בלינץ' באיראן

טהראן. — הטייס של מטוס עיראקי שהופל אתמול במרכז איראן, הומת בלינץ' על־ידי האוכלוסיה של העיר אראק, בשעה שבעשר ערים איראניות הופצצו ע"י חיל־האוויר העיראקי, מסרו מקורות שונים בטהרן.

איראן גם הודיעה על הפלת מטוס עיראקי שני, והכחישה כי הופלו שניים ממטוסיה כפי שהודיעה בגדאד.

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה, כי המטוס הופל בשעה 13.50, מצפון לעיר אראק שבמרכז־איראן, במהלך קרב אווירי, עם מטוסים איראניים. טייס, שהצליח לצנוח, נלכד ע"י התושבים והומת בלינץ'.

איראן מסרה, כי מטוס שני, מדגם 'מיראז' אף־1, הופל בשעות הבוקר ע"י תותחי נ.מ. בגיזרת מיתקפת קרבלא'א במרכז החזית. הטייס, סרן והיין מוחמד סעיד, נלקח בשבי.

עשרות הישובים האיראניים שהופצצו אתמול הם אורומיה, מיאנה, סאנאדאז' סאקאז, מאריוואן, מאלאייר, תפרשה, אשטיאן, מגגי"ל ונאוואנד.

בבירה טהראן היתה אחרי־הצהריים אזעקה של חמש דקות, מחשש להתקפה אווירית.

ביום ראשון הופצצה העיר שיראז, בפעם השנייה למן סוף ינואר, וכן מיאנה, שם נהרגו 68 תלמידים ונפצעו 150 לפי כלי התקשורת האיראניים.

אתמול בערב הקדישה הטלוויזיה האיראנית חלק ממהדורת החדשות שלה לעצות בעניין בניית מקלטים פשוטים.

דובר צבאי איראני מסר אמש, כי מאה אלף מתנדבים חדשים שסיימו את אימוניהם מתכוננים לצאת לחזית, לרגל יום השנה ה־8 של המהפכה האיראנית, שיחול ב־11 בפברואר.

לוחמים אלה יצאו לחזית בקצב של רבבה ליום, במשך 10 ימים.

(ע"ר, ע"צ)

● האגף הלפראי בקופת חולים אישר אתמול טיפול חדשני בחולה הסובל מלינפומה עורית של תאי טי. תרופה יקרה ביותר המיוצרת בחו"ל וניתנת ע"י שלוש זריקות שבועיות.

"על המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חורים 102־121, טל' 3־213161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

יגאל גריפל, מ"מ ראש עיריית תל־אביב:

לא עשינו עם גולדמן עיסקת־חבילה

חברי הליכוד בוועדת השמות העירונית שהתנגדו למתן אזרחות־כבוד של העיר תל־אביב לנחום גולדמן, עשויים להתנגד גם לקריאת רחוב על שמו. שאלנו, איפוא, את מ"מ ראש עיריית תל־אביב מטעם הליכוד, יגאל גריפל, מהי הסיבה להתנגדות העקבית להנצחת זכרו של אחד מגדולי הציונות בעיר תל־אביב?

אזרחות־כבוד ניתן להעניק רק כשההחלטה על הענקתה מתקבלת פה־אחד. מאחר ורבים מחברי "חרות" לא ראו בגולדמן אישיות הראויה לכבוד זה, בעיקר המבטאת את הגשמת הציונות יותר מכל דבר אחר, לא ניתן היה להגיע לקונסנזוס בעניין זה. ראש העיר, שלהט להם, נסוג מתמיכתו בהצעה.

והרי דווקא גולדמן הוא שצירף את "חרות" להנהלת הציונית, בניגוד לדעתם של בן־גוריון וגולדה מאיר. האם זוהי תודתה של "חרות" לאיש שחיבר בהן?

איננו מנהלים פנקסנות של עוכר־ושב, ולא עשינו עם גולדמן עיסקת־חבילה שבה הוא ייתן לנו ייצוג ואנחנו נקרא רחוב על־שמו.

ואולי ישנה כאן התחשבנות עם האיש שיזם והחתים על הסכם השילומים ש"חרות" התנגדה לו בלהט בזמנו?

לא התנגדנו לגולדמן בגלל הסכם השילומים אלא בגלל פגישותיו עם ערפאת והתבטאויותיו בנושא הפלשתיני, תוך התעלמות מעמדת ממשלת ישראל. יחד־עם־זאת, אני מוכרח להודות שהיה אדם דגול ואישיות בממדים בין־לאומיים — ואני אומר זאת מתוך היכרות אישית עם האיש. אלא שאידיאולוגית היה וישנו פער עצום בין עמדת "חרות" ובין השקפותיו של גולדמן.

ומה באשר לבית־התפוצות שהוקם ביוזמתו של גולדמן? האם לא היתה זו תרומה משמעותית הראויה לתגמול עירוני כלשהו?

כן. כמ"מ ראש־העיר אני מכיר את יוזמתו של גולדמן בקשר להקמת בית־התפוצות. אלא שלתנועת "חרות" אין מחויבות אידיאולוגית כלפי גולדמן. יחד־עם־זאת, צריך להבחין בין מתן תואר כבוד לאדם בעודו בחיים ובין התעלמות ממי שנמנה היום על המתים. מה גם שהיו כבר מקרים בהם קראו לרחובות על שמם של אנשים שנכשלו בהרבה מגולדמן.

התייחסות זו עלולה להיראות כהתחשבנות קטנונית ביותר עם אדם, שכפי שאמרת, אינו עוד בין החיים...

אני לא בטוח ש"חרות" תתנגד. אני רק חושב שהנושא רגיש ויש לבחון אותו גם בפורום המפלגתי־תנועתי. לכן, גם אם כמ"מ ראש העיר אני מכיר בזכויותיו של גולדמן, אמלא בעניין זה אחר הוראות המפלגה.

אתי רונאל

מטס חגיגי של ה"לביא"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בתעשייה האווירית בוחנים אפשרות לקיום מטס חגיגי של מטוס ה"לביא" בשמי המדינה ביום העצמאות. עד אז, אמור להיות מוכן מטוס האב־טיפוס השני, כך שבמטס, באם יתקיים, ישתתפו שני מטוסי "לביא".

מקור בהנהלת התעשייה האווירית הדגיש בתשובה לשאלה כי בשלב זה מדובר ברעיון בלבד וכי לא הוחל עדיין בהכנות כלשהן.

מטוס האב טיפוס הראשון של ה"לביא" ביצע אתמול טיסת ניסוי חמישית. בטיסה זו, שנמשכה 47 דקות, עבר המטוס לראשונה גובה של 20 אלף רגל תוך שימוש במבער אחורי. נבדקו מערכות אחרות של המטוס.

● סופיה לנדור בתה של מסורבת עלייה, חיה קונה ממינסק, תגיע מחר לוינה במטרה לקבל שם אשרת כניסה לברה"מ על מנת להתראות עם אמה הגוססת ממחלת הסרטן.

בשיחה טלפונית שקיימה סופיה עם אחותה נונה, המתגוררת במינסק, היא חולת סרטן, הודיעה לה נונה כי אימן מאושפזת בחדר טיפול נמרץ ורופאיה הודיעו כי אפסה כל תקווה.

סופיה הצטרפה לפני זמן קצר לועד "בנים למען הורים" הפועל במסגרת של המועצה הציבורית, ואשר מטרתו להאבק למען הוצאת הוריהם מברה"מ ועלייתם לישראל. אך לאור העובדה כי אמה גוססת ... ביקשה סופיה מהשלטונות הסובייטיים שיתירו את כניסתה לברה"מ, כדי שתוכל להתראות עם אמה לפני מותה. ... מזכ"ל המועצה הציבורית, יתלווה לנסיעתה של סופיה.

הננו מודיעים בצער רב
על מות חברנו היקר
טוביה ווייץ ז"ל
ציווה גופתו למדע
המשפחה
קיבוץ מרחביה

לוורד, לבנים ולמשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות
ד"ר לורנץ הירש
היקר באדם
סבינה ויוסף גלילי ובנ[illegible]

אנשי צבא בכירים בארה"ב הפעילו סוחרי נשק לאיראן

הבית הלבן: רייגן מוכן למסור רישומיו האישיים לחוקרי הפרשה ● ח"כ אבן מבקש מן הממשלה לחבר מסמך מפורט שיבהיר שיקוליה

מאת חנה איש הורביץ ודליה רונאל, כתבות "על המשמר"

אנשי צבא בכירים בוושינגטון, ביניהם אנשי הביון הנגדי מצבא ובצי, היו מעורבים, מאז תחילת 1984, לפעילויות מרי־שית בהיקף גדול למכירת נשק אמריקאי לאיראן, ובכלל זה ניסיון למכור 38 מטוסי־קרב אמריקאים וכמויות עצומות של נשק אחר, בערך של כמיליארד דולר. אך לא עשו דבר כדי למנוע את העסקאות, שניתן להן הכינוי הכולל "מבצע דמא־באנד", על שם הר הגבוה ביותר באיראן.

הנגידים קיוו, כי תמורת העסקאות הללו הם יקבלו מידע מודיעיני על איראן, וכן טנקים סובייטיים חדישים, שהאיראנים לקחו שלל מהעיראקים.

לא ברור, אם המטוסים והנשק אמנם הגיעו לידי האיראנים, אך העסקאות היו בשלבים מתקדמים, חוזים נחתמו ומיליוני דולרים הופקדו כערבויות לביצוע, הן על ידי המוכרים, והן על ידי הקונים האיראנים. המדובר בעסקאות שאינן קשורות בפעילויות הממשלתיות האמריקניות למכירת נשק לאיראן, שנתפרסמו לאחרונה, ואשר אינן אף העסקאות שבהן הואשמו בבית המשפט במנהטן בחודש אפריל 1986, שבעה עשר אנשים, וביניהם תת אלוף (מיל) אברהם ברעם וישראל וגורי אייזנברג.

ה"ניו־יורק־טיימס" מפרסם אתמול, מימצאי תחקיר מקיף שערכו כתביו במשך שמונה שבועות, אשר במהלכו בחן ארבעת אלפים דפים של טלקס, חוזים והתכתבויות, וראיין 150 פקידי מימשל, סוחרי נשק, מקורות מודיעין ואחרים. בין האנשים שהיה להם קשר לעסקאות אלה ושחוקרי ה"ניו יורק טיימס" ראיינו — שני סוחרי נשק צרפתיים הקשורים גם במשפט ברעם, אשר התביעה לא הצליחה לשים יד עליהם — ג'ון דה לה רוק וברנרד ויאו.

מהתחקיר עולה, כי מצרים, שגינתה את ארה"ב על מכירת נשק לאיראן, נתנה ערבות כספית בשנת 1985 ואף הציעה מטוסים לסוחרים פרטיים שניסו למכור מטוסי אפ־4 ולשלוח אותם לאיראן דרך טורקיה. למוסדות פיננסיים חשובים באירופה היו קשרים הדוקים עם סוחרי הנשק שהיו מעורבים בעסקאות הנדונות, והם סייעו להם בניהול הצד הכספי של העסקאות. ג'והן סינגלאוב, גנרל בגימלאות, שסייע למימשל באספקת נשק למורדים בניקרגואה, היה גם חבר מועצת המנהלים של חברה ממנהטן למסחר בנשק, שהיתה מעורבת בפרוייקט "דמאבאנד". יועץ מודיעין התלונן בפני כתבי העתון, כי יומיים לאחר שהוא נתן מידע מודיעיני סודי בעניין מבצע "דמאבאנד" לראש מחלקת הביון הנגדי של הצי בוושינגטון, הגיע המידע במלואו לפקידי צבא איראנים.

ה"טיימס" מצא חפיפה בין פעילויות רשמיות ופרטיות, והוא קובע, כי הקו המפריד ביניהן היה מטושטש, וכי סוחרי הנשק טוענים, כי הם פעלו בחסות מטריה רשמית.

פרקליטי ההגנה במשפט ברעם טענו בפני בית המשפט, ואף הגישו מסמכים רבים לביסוס טענותיהם, כי הפעולות של הנאשמים נתמכו על ידי פקידים של המימשל, וכי סוכני המכס שתכננו את מבצע ה"עוקץ" ללכידתם, בו הפילו את הנאשמים בפח, לא היו מודעים לשינוי שחל במדיניות האמריקנית.

בין המסמכים שהוגשו לבית המשפט — רישומים שערך ריצ'רד ברנק — כיום בעל סוכנות לנכסי דלא ניידי — מי שהיה יועץ של הסי.אי.אי. ושל המוסד הישראלי במשך שנים רבות. ברנק הוא המקור העיקרי של ה"ניו־יורק־טיימס" בחקירה הכוללת שערך, ולדבריו היתה לו מעורבות עמוקה במבצע "דמאבאנד" וכמגעים עם אישי מימשל בנושא זה.

היומן האישי

ברישומי זכרונות ששומר הנשיא רייגן, כלול חומר בעניין פרשת איראן. נראה שוועדת הסנאט המיוחדת החוקרת בפרשה, תבקש לשים ידה על רישומים אלה, מוסרים מקורות במימשל ובקונגרס.

בישיבה סגורה של הוועדה לפני כחודש, מסר בעדותו ראש סגל הבית הלבן רונאלד רייגן, כי אכן הנשיא מנהל רישומים אישיים, אך ציין שהם רישומים אישיים ופרטיים בהחלט. אמש אמר דובר הבית הלבן, כי אין שום סיבה להעביר יומנים אלה לידי הסינאט.

מקור בבית הלבן מסר ל"וושינגטון פוסט" שהנשיא עורך לעיתים קרובות רישומים בכתב־יד ומוסרם למזכירתו האישית למשמרת.

מקורות בקונגרס מסרו, שמספר חברים בוועדת הסנאט, כולל סגן היושב ראש הרפובליקני כהן, יבקשו להשיג את החומר שיתכן שיש לו קשר לחקירת פרשת איראן־קונטראס.

אותם מקורות אמרו, שיתכן שהוועדה תבקש לשמוע גם מהסופר ארמונד מוריס, המכין עתה את הביוגרפיה של רייגן. במשך יותר משנה נכח מוריס בקביעות בישיבות בבית הלבן וראיין את הנשיא.

עד עתה שיתף הבית הלבן פעולה באופן מלא עם כל הוועדות והחוקרים. לא נעשה כל ניסיון להשתמש בפריבילגיות המיוחדות שמקנה החוקה לנשיא. כרכים עבי כרס של מסמכים ורישומים נמסרו לחוקרים בקונגרס ובממשלה.

וושינגטון. — הנשיא רייגן מוכן למסור קטעים רלוונטיים מתוך רשימותיו האישיות לגופים החוקרים השונים בעניין שערוריית הנשק האיראני — מסר הבית הלבן אמש.

הנשיא רוצה להגיע לשורש העניין ולהסביר כל מה שלא התנהל כשורה", אמר מרלין פיצווטר, הדובר הראשי החדש של הנשיא, בהודעה כתובה.

קודם־לכן אישר הדובר, כי הרשימות בכתב ידו של רייגן נוגעות לפרשת איראן, אך ציין כי הבית הלבן סבור, שאפשר לנהל חקירה מלאה של השערוריה בלי למסור את הרשימות לחוקרים.

יו"ר הפרלמנט האיראני רפסנג'ני — אליו פנה אמש הארכיבישוף מקנטרברי להתערב לשחרור שליחו טרי וייט, ש"נעצר" בעיצומה של שליחות התיווך שלו בלבנון. (צילום: אי.פי.)

עורך 'אל־עוודה' באנגלית נחקר עקב "דברי הסתה"

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

משטרת ירושלים זימנה אתמול לחקירה את עורך השבועון "אל־עוודה" באנגלית, אליאס זנאנירי, בעקבות מאמר שנכתב לפני שנה לרגל יום האדמה ובו הובעה תמיכה באש"ף ונכללו ביטויים המוגדרים "דברי הסתה".

זנאנירי שוחרר בערבות של 5000 שקלים. שלשום נחקר באותו עניין גם העורך האחראי של "אל־עוודה" איברהים קראעין, ואף הוא שוחרר בערבות־עצמית.

בחודש שעבר נחקר בעניין דומה גם עורך "אל־פג'ר" חנא סניורה, בעקבות תלונה שהגיש נגדו עורך־הדין אליקים העצני.

אתמול הוצאו שלושה צווי ריתוק לכפר אבורדיס נגד שלושה פעילים של איגודים מקצועיים. אחד הצווים הוצא נגד אשה.

חב' החשמל הירושלמית תשקול שיגור עוד משלחת לרבת־עמון

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

חברת החשמל המזרח ירושלמית תנסה ככל הנראה לשכנע שוב את ממשלת ירדן לבטל את הסיכום בינה לבין ישראל והסתדרות. עליהן תסכים ישראל לחדש את זכיון החברה ותסייע לה להתגבר על קשייה הכלכליים תמורת ויתורים על שטחי הזכיון שבהם הוקמו התנחלויות ושכונות יהודיות במזרח ירושלים.

בחודש שעבר דחתה ממשלת ירדן סיכום זה והודיעה לחברה כי אסור לה לוותר על שטחי הזכיון.

אמש התכנסה מועצת המנהלים של חברת החשמל הערבית ודנה במצב, אך לא הגיעה לכלל סיכום והמשך הדיון נדחה לשבוע הבא. ייתכן כי תתקבל החלטה להרכיב משלחת נוספת לרבת־עמון.

אם תדחה החברה את הסיכום שכבר הושג, ייפגע זכיון החברה. בקרוב ייִנקטו צעדים המתחייבים מסיום הזכיון, דברים אלה הבהיר שר האנרגיה לחברת החשמל הערבית בפגישה בשבוע שעבר.

לקראת שידור

הילדה המוכה היא אמא מוכה

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

כ־7500 ילדים מוכים מצויים היום בארץ, מתוכם כ־1500 נפגעים פגיעות מיניות. נתונים אלה יועלו הערב בסרט על התופעה, שיוקרן במסגרת "מבט שני" ב־21:40.

סיפור המסגרת של הסרט הוא סיפורה של מי שהיתה ילדה מוכה, והיום אם לילד מוכה השוהה במעון לנשים מוכות. אלגרה, שמה, מספרת על ילדותה ועל בריחתה בהיותה בת 12, אל המשפחה שאימצה אותה בניסיון להוציאה ממעגל האלימות. האם המאמצת המופיעה אף היא בסרט, מתארת את החסך רגשי והמצב הפיזי של הילדה, שהגיעה אליה אז.

אלא שהניסיון לצאת ממעגל האלימות לא עלה יפה. המחקרים מוכיחים שהילדים המוכים הופכים להורים מכים מכיוון שהשפה היחידה שלמדו היא שפת האלימות, הגולשת בקלות גם לעבריינות.

במאי הסרט, אורן פטנקין, מספר כי נתקל בקשיים רבים מאוד כבואו לצלם את הסרט, מפני שאיש מן ההורים המכים לא רצה להתראיין, ואילו חוק הנוער אוסר לראיין את הילדים המוכים. כך נאלץ פטנקין להיעזר בקרובי משפחה ובחברים של ההורים המכים, ולהשתמש בבנו, שהופיע בסרט כילד מוכה. רק אלגרה, שסיפורה הוא החוט המקשר של הסרט, הסכימה להתראיין בשמה המלא ולהצטלם חזיתית.

ואולם, סיפוריהם המזעזעים של הילדים המוכים מדברים בעד עצמם: אב שנגס וקרע את עכוזו של ילדו; אם שכוותה בסכין לוהט את לשונו, פניו וידיו של בנה הבעייתי, שנהג לגנוב כסף וממתקים; ילדה נורמלית לכל דבר, הגדלה בבית שכל הילדים בו מפגרים, וההורים מתעללים בה קשות, פיזית ופסיכולוגית גם יחד, ומקרים רבים נוספים.

המסקנות המתבקשות הן, שיש להקרים ולהשקיע במאמץ למנוע את התופעה הרווחת בכל השכבות החברתיות, אפילו במשפחות היותר מבוססות. זאת, על־ידי טיפול בהורה המכה הזקוק בעצמו לעזרה ובמשפחה כולה, תוך מתן עדיפות למשפחות המועדות לפורענות בתחום זה, כגון: משפחות שילדיהן פגים, נכים ומפגרים, או הורים שהיו בעצמם ילדים מוכים.

האצבע המאשימה בסרט מכוונת כלפי משרד העבודה והרווחה המסרב להכיר בהיקף הבעיה — מה שיחייב אותו להקצות אנשים ומשאבים על מנת לטפל בה. המאשימה — יו"ר אל"י — האגודה להגנת הילד, ד"ר חניתה צימרין, טוענת, שאל"י אינה ממומנת על־ידי שום גוף ציבורי ועושה את מה שצריך היה לעשות משרד העבודה והרווחה. בעזר מספר שבועות תפתח אל"י קו מצוקה, אליו יוכלו הילדים המוכים להתקשר ולקבל עזרה, וד"ר צימרין מבקשת מהציבור לתרום ולהתגייס כמתנדבים להפעלת הקו שמספרו 261070, 03־430879.

"כבר היום — אומרת צימרין — מגיעות אלינו פניות רבות של ילדים המתקשרים ביוזמתם, ומבוגרים המתקשרים ומדווחים בעילום שם".

תחקירנית: פרחה לטנר; צלם: עזרא שמואלין; עורכת: רבקה אופק

בכנסת | יצחק שור

מבקר המדינה ייבחר היום

היום יבחרו חברי ועדת הכנסת את מבקר המדינה.

יו"ר הוועדה, מיכה רייסר, מסר כי הוצגו שמות שמונה מועמדים, ביניהם — מנכ"ל משרד הפנים לשעבר, חיים קוברסקי, נציב שירות המדינה לשעבר, יעקב ניצן, פרופ' שמעון שטרית איש תנועת העבודה, יו"ר ועדת הביקורת של רק"ח ד"ר וולף והשופטים חרסה כן־עתו, ויעקב טירקל.

אם לא יקבל איש מן המועמדים רוב מיוחס של שני שלישים, ייערכו בחירות חוזרות בין שני המועמדים שקיבלו את מספר הקולות היחסי הגבוה ביותר. כן תיתכן העלאת שמות שני מועמדים נוספים, אחר מטעמם של כל עשרה ח"כים.

מאחורי הקלעים נעשים מאמצים בין שתי הסיעות הגדולות להגיע למועמד מוסכם, אך במקביל מנסה כל סיעה לגבש רוב למועמד שלה.

גרנות תובע הבהרות על נשק ל"קונטרס"

נציג מפ"ם בוועדת החוץ והבטחון, אלעזר גרנות, פנה אתמול בשאילתה לשר הבטחון, כי יבהיר באוזני חוה"משמעי אם נשק שלל סובייטי, שהיה בידי ישראל, הועבר בשלב כלשהו לאמריקנים, עליהי בקשתם, מתוך ידיעה שנשק זה עלול להימסר לידי ה"קונטרס" בניקרגואה.

בהודעה שפירסם אתמול ח"כ מתי פלד (המתקדמת) נאמר כי בינואר 1986 ביקר בארץ נציג ה"קונטרס", ג'זליו מונטגרה, וקיים שיחות עם גורמים רשמיים במערכת הבטחון. הוא תבע מישראל נשק ותחמושת, תמורת כספים שהעביר הירדן סומונה לישראל, על חשבון עסקות שלא בוצעו בעבר. לאחר מכן, החליטה הממשלה להיענות לתביעה, וכנראה הודיעה על כך לאמריקנים.

רוב לשעון־קיץ

רוב מבריע של חברי ועדת הפנים ומשרדי הממשלה הביע תמיכה בהנהגת שעון קיץ.

הממונה על משרד הפנים סגן השר רוני מילוא הביע תמיכתו בהנהגת שעון קיץ עם ראשית חופשת הפסח ב־19.4.87 וסיומו ב־26.8.87, סמוך לאמירת סליחות באלול, כמנהג הספרדים. סגן השר רפאל פנחסי הציע להנהיג שעון קיץ בגמר הפסח, כ־24.4.87.

פרופ' פרץ לביא מן הפקולטה לרפואה בטכניון אמר ש־95 אחוז מן הציבור החילוני ו־75 אחוז מן הציבור הדתי תומכים בהנהגת שעון קיץ. משרד הבריאות תומך בהפעלת שעון קיץ לתקופה העולה על ארבעה חודשים. ראש המכון לפריון העבודה, משה גולדיוסף, אמר שהקדמת השעון בשעה תגדיל את התפוקה ותביא לחסכון של 20־30 מיליון דולר. נציגי משרד הדתות ומועצת הרבנות הראשית טענו, כי "איכות החיים של משפחות מרובות־ילדים תיפגע במיוחד בלילי שבת".

האחיות מחדשות המאבק בשל „אי־קיום הבטחות"

שוקלות הפגנה מול בניין הוועד־הפועל של ההסתדרות ● האגף לאיגוד מקצועי: לא יעלו על הדעת שיבושים אחרי תקופה כה ארוכה של זעזועים

מאת יוסף שמי, וכתבנו לענייני עבודה

האחיות חוזרות למאבקן נגד המעסיקים על שאינם מקיימים את ההסכם עימן ונגד ההסתדרות על שאינה מבצעת את התחייבותה בנוגע להקמת הסתדרות אחיות בתי־החולים. אתמול בישיבת מזכירות החטיבה הוחלט לכנס ביום ראשון בשבוע הבא את ראשי הוועדים ואת האחיות הראשיות, כדי לדון במה שהמזכירות מגדירה „אי־קיום הסכם שנחתם עם המעבידים והאוצר בדבר תנאי העבודה, שעות העבודה, והסעה לעבודה". כן ידונו על אי־קיום ההבטחה בכתב שתוקם הסתדרות אחיות בתי־החולים שתפעל במסגרת הסתדרות האחיות אך כגוף נפרד ועצמאי.

במזכירות דנו על תוכנית הפגנה של האחיות מול בניין הוועד־הפועל של ההסתדרות. ההחלטה תתקבל, כאמור, ביום א' בכנס ועדי העובדים והאחיות הראשיות.

„לא יעלה על הדעת לשבש את העבודה אחרי תקופה כה ארוכה של זעזועים במערכת הבריאות וסבל קשה שנגרם לחולים, כתוצאה מ־שביתות האחיות הארוכה בשנה שעברה" — הזהירו אנשי האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, בעיקבות כוונתן של אחיות בתי־החולים לשוב ולנקוט עיצומים בקרוב.

חוגים אלה הטעימו כי מתנהל ויכוח על פירוש סעיפים בהסכם העבודה שנחתם עם אחיות בתי־החולים.

נמשכות הפרות־הסדר ברצועה

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

הפרות־סדר, שכמותן לא זכורות בעוצמה וברציפות לאורך זמן, נמשכות ברצועה זה היום השמיני מאז 25 בינואר, מועד גירושו של מוחמד שאקר דחלן, מי שהיה מפקד תנועת הנוער של פת"ח („שביבה") ברצועה.

הפרות הסדר לא רק לא נרגעו אלא ניכרת מגמה של התגברות, בעיקר מאז יום ה' שעבר. כאשר נער שנמלט מג'יפ משמר־הגבול לאחר שנתפש — נורה ונהרג.

אתמול אירעו הפרות־סדר בעיקר בכביש הראשי במרכז הרצועה ליד הצומת בדיר־אל־בלח. תחילה הותקפה באבנים מכונית בה נסעו נשים מישובי גוש־קטיף, אחר־כך הושלכו אבנים אל רכב נוסף וכאשר הנהג עצר כדי לגרש את הנערים, הם ניפצו את שמשת רכבו במוט ברזל. גם מכוניתו של ראש המועצה האזורית חוף עזה, ראובן רוזנבלט, הותקפה באבנים והוא נאלץ לירות באוויר כדי להמשיך בנסיעה.

עשרות כלי־רכב של אנשי הישובים חסמו אתמול בבוקר את הכביש במרכז הרצועה ושיבשו קשה משך שעתיים את תנועת הרכב של המקומיים. ראש המועצה, רוזנבלט, שעמד בראש המפגינים, הסביר כי זו קריאה לכוחות הבטחון לעשות לאבטחת הנסיעה בכביש זה ללא הפרעות. „על צה"ל לעשות זאת בלי דיחוי, אך גם אם הדבר לא יעלה בידו, נצטרך להמשיך לנסוע כאן כי אין לנו ברירה אחרת".

בשעות הצהריים הגיע למקום אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, והכביש פונה למעט משמרות קטנה. רוזנבלט הבטיח כי אם לא יהיה הכביש פנוי ליהודים — הוא לא יהיה פנוי לאיש.

איש משמר־הגבול נפצע אתמול קל כאשר פגעה בו אבן שהושלכה אל הרכב בו נסע. הוא קיבל טיפול רפואי ושוחרר מייד. השלטונות סגרו אתמול את בית־הספר „פלוג'ה" בדיר־אל־בלח לשלושה ימים. בית־ספר שהיה מוקד להפרות־סדר במרכז הרצועה בימים האחרונים.

מים קדושים עם סטיק בפיתה, כבשים ו... חזיות לזכר הבאבא

מועצת נתיבות מקווה שמשרד הפנים יאשר הבקשה לקרוא העיירה על־שם הבאבא סאלי

(צילום: מאיר פרטוש)

נתיבות, אתמול.

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

כסף כבר זרם אתמול בנתיבות, בהילולה לזכר הבאבא סאלי. הפתיחה ל„שער ציון הקדוש" נמכרה ב־7000 דולר. כוס קידוש עם דיוקן של הבאבא סאלי: 500 דולר. הזכות לשאת את ספר התורה: 5000 דולר.

עוד עשרות פריטים במחירים רומים נמכרו אתמול בהילולה השנתית, לציון יום מותו של הרב ישראל אבו־חצירא. כ־200 רוכלים לממכר תשמישי־קדושה, תמונות של הבאבא סאלי, תחתונים, חזיות, מים קדושים, סטקים בפיתה — הועמדו אתמול ברחבת ההילולה. להערכת המשטרה היו במקום כ־200 אלף איש. כולם שחטו כבשים, אכלו ורקדו. יללו בשמחה, השתטחו על קבר הרב והשליכו נרות לתוך כבשן בוער לעילוי נשמת הצדיק.

450 שוטרים איבטחו את האירוע ואמבולנסים הוזעקו מספר פעמים כדי לטפל במקרי התעלפויות שאירעו בגלל ההת־רגשות, הצפיפות מהחום הכבד. המועצה המקומית השתתפה במחצית הוצאות ארגון האירוע, יחד עם העמותה להנצחת הבאבא סאלי. ההכנסות, לעומתן, משולשלות כולן לקופתה של משפחת אבו־חצירא בנתיבות.

ראש המועצה המקומית, יוסי עבו, בישר כי המועצה החליטה לשנות את שמה של נתיבות, ולקרוא לה על שם הבאבא סאלי. עבו הביע תקוותו שמשרד הפנים יאשר את החלטת המועצה.

הדוקטור סיפר שמרדימים רוצחים יותר ממחבלים והממסד כועס: 5 מתו, לא 30!

ראש שירותי האישפוז במשרד הבריאות, ד"ר משה משיח, אמר אתמול, כי המשרד מודע לקשיים במקצוע ההרדמה בבתי־החולים, ועם זאת טען כי מספר הפטירות, כתוצאה מבעיות בהרדמה, לא היה השנה 30, אלא 5 בלבד.

ד"ר משיח הגיב בחריפות על הדברים שפורסמו בעקבות כינוס המרדימים. לדבריו, מאז שנת 1980, מדווחת למשרד הבריאות כל פטירה חריגה בבתי־החולים, סמוך להת־רחשות האירוע. התקנה מתייחסת בעיקר לכל מקרה של פטירת חולה שלא התאושש מהרדמה. בדצמבר 1980 הורחבה התקנה ונקבעה חובת דיווח גם לכל חולה שלא התאושש מהרדמה, גם אם נותר בחיים.

בעניין זה, ערך משרד הבריאות מספר ביקורות־פתע בבתי־החולים, כדי לוודא את קיומן.

אשר להתבטאות ד"ר מרק טברסקוי, מנהל מחלקת ההרדמה בביה"ח בצפת כי רופאים מרדימים בארץ, רוצחים יותר אנשים מאשר המחבלים בגבולות המדינה — אמר ד"ר משיח, כי הנושא נמצא בבדיקה עם הנהלת ביה"ח ועם הרופא ובעקבות הממצאים — תישקל האפשרות לנקוט נגדו הליכים בהתאם לפקודת הרופאים.

אשר לקשיים בכוח־אדם החסר במקצוע ההרדמה, אמר ד"ר משיח, כי קיימת נכונות נמוכה מצד רופאים להתמחות במקצוע זה והמשרד מנסה זה יותר משנתיים להסדיר גמול נוסף לעוסקים במקצוע, אך עד עתה לא אישרה זאת נציבות שירות המדינה. הוא הבטיח להמשיך לטפל בעניינים, מתוך ידיעה ברורה של הקשיים בכוח־אדם במקצוע זה.

ד"ר ערן גלר, מנהל מחלקת טיפול נמרץ בביה"ח „איכילוב", חזר ואמר כי המצב הקשה בו שרוי מקצוע ההרדמה הוא קריטי. לדבריו, אם המצב ימשיך להידרדר — יהיו תקלות רציניות.

חבר ועד המרדימים ד"ר מארק טברסקוי, מנהל מחלקת ההרדמה בביה"ח בצפת חזר ואישר אתמול, כי הנתון המספרי על אודות 30 מקרי מוות מהרדמה — אכן נאמר בכינוס הרופאים. (עתי"ם)

אנשים ואירועים

גלינה עם אפרוחים

הזיקודנית הרוסיה גלינה פאנוב, יחד עם „הורה אפרוחים" — אתמול בירושלים. (צילום: „זום 77)

פיזה — שיהיה עקום אבל שלא יתמוטט

רומא. — תוכנית חדשה למניעת התמוטטות המגדל הנטוי המפורסם של פיזה — אושרה על־ידי המשרד האיטלקי לעבודות ציבוריות.

התוכנית שהוגשה על־ידי קבוצה של מהנדסים איטלקים, מציעה הקמת טבעת בטון גדולה סביב יסודות המגדל, כדי למנוע את הגדלת נטייתו — מסר פקיד המשרד, אתמול.

הפרוייקט יימשך מספר שנים ומדובר גם על הקמת פיגום פלדה עד למחצית גובהו של המגדל, כדי לייצב אותו בעת שייחפרו היסודות החדשים.

מגדל פיזה מתרומם לגובה של 56.7 מטר. בבנייתו הוחל בשנת 1173. הוא נוטה על צידו ובכל שנה גדלה הסטיה ב־1.25 מילימטר. התוכנית החדשה מתכוונת למנוע נטיה נוספת, אך להשאיר את המגדל לפי הנטיה שלו כיום.

דובר המשרד לעבודות ציבוריות אמר כי טרם נקבע מועד להתחלת הפרוייקט. (עדי)

דיו מיוחד בפיליפינים נגד מצביעים מעופפים

מאנילה.— במדינת איי הפיליפינים, שם נוהגים האנשים „להצביע מוקדם והרבה פעמים", ואשר בה מעשי תרמית בבחירות הם עניין שבאופנה, המציאו פקידי ועדת הבחירות אמצעי חדש כדי להבטיח את הגינות משאל־העם שהתקיים אתמול.

אחת האצבעות של הבוחר נמרחת בדיו שאינו ניתן להסרה ומחזיקה תקופה ממושכת.

אולם פקידת ועדת הבחירות אמרה, שנשים רבות התלוננו שהדיו מקלקל את צבע הלאק על ציפורניהן.

„הראתי למתלוננות את האצבע שלי והן פסקו מלהתלונן. זה מחיר זעום להבטחת בחירות הוגנות", אמרה.

בעבר לקו הבחירות בפיליפינים לעתים קרובות ב„מצביעים מעופפים", כאלה העוברים מתחנת קלפי לתחנת קלפי ובוחרים ככל שהם יכולים. (עדי)

חב' תעופה בריטית מסרבת להעסיק דיילים מחשש הפצת איידס

„רוב דיילי האוויר הומוסכסואלים"

לונדון. — חברת התעופה הבריטית „דן אייר" העוסקת בעיקר בטיסות־שכר ויש לה קו גם לישראל, מסרבת להעסיק דיילים־גברים בטיסותיה מחשש להפצת תסמונת „הכשל החיסוני הנרכש" (איידס) באמצעותם, בטענה שרוב הדיילים בטיסותיה הם הומוסכסואלים.

ואולם, הוועדה הממשלתית הבריטית לזכויות שוות בעבודה פסקה כי יש לראות בנוהג זה אפליה מינית והחברה חייבת להפסיקו.

במהלך בירורים שנמשכו 15 חודשים בעניין זה, טענה „דן אייר" כי שליש מבין אלה המעוניינים לעבוד כדיילים הם הומוסכסואלים וכדרך־כלל, נהוגה מתירנות מינית מופרזת בקרב הדיילים מאותו המינים.

כידוע, ההומוסכסואלים נחשבים לקבוצה בעלת סיכון גבוה ביותר להידבק במחלה זו.

חברת התעופה טענה, כי מחלה זאת אמנם ניתנת להעברה רק באמצעות הדם והרוק, אולם קיים סיכון של הדבקת נוסעים כאשר אנשי הצוות חותכים עצמם או מבצעים פעולות עזרה ראשונה.

כאמור, הגיעה הוועדה למסקנות אחרות לאחר שהתייעצה עם שני מומחים רפואיים למחלת האיידס, ולאחר שהוגשו לה מסמכים שאין הצדקה מדעית לטענות של „דן אייר".

החברה התבקשה, על כן, להפסיק את הנוהג של אי־העסקת דיילים־זכרים. (עדי)

ראש חדש למטה הכללי

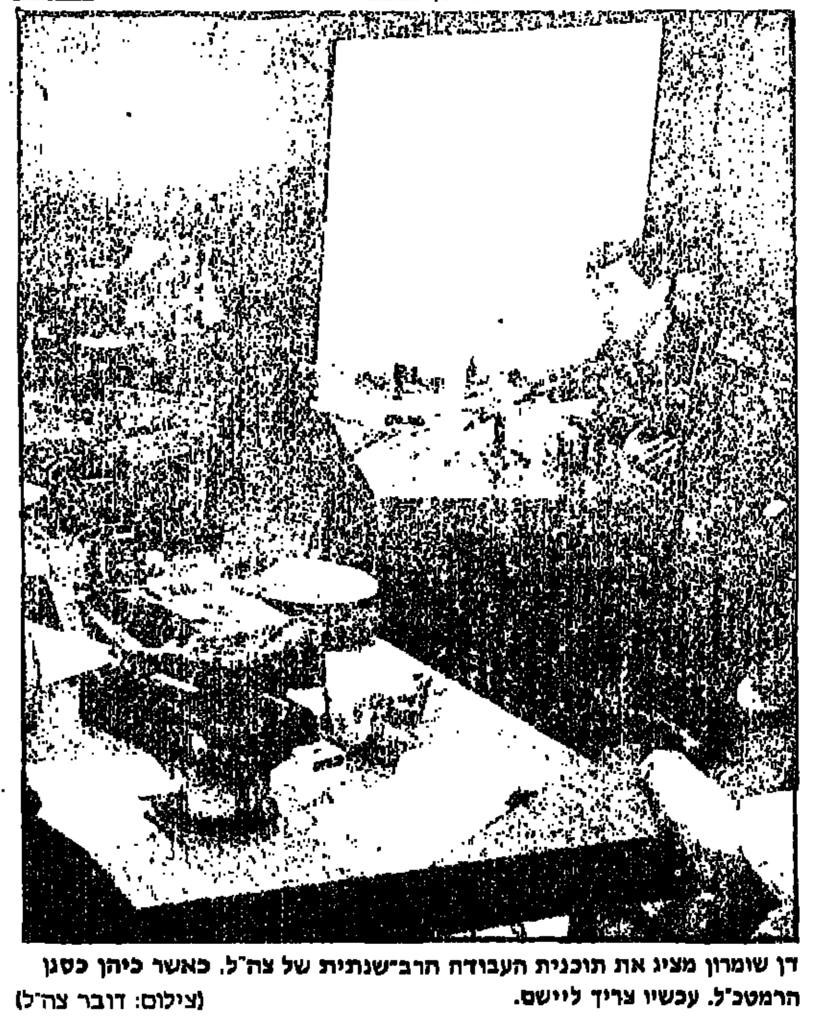

דן שומרון מציג את תוכנית העבודה הרב־שנתית של צה"ל, כאשר כיהן כסגן הרמטכ"ל. עכשיו צריך ליישם. (צילום: דובר צה"ל)

שם המשחק: קלף גנוז

בקרב מי שהפסידו במירוץ, יש מי שיבחר לפרוש מיד ויש מי שיבחר להמתין. גם כהונת סגן הרמטכ"ל אינה דבר של מה־בכך

מאת אבי בניהו

[illegible] נתיאת חזרה אתמול הרגיעה [illegible] צה"ל ובמערכת הבטחון. המתח [illegible] שליוו את תהליך בחירת [illegible] בשבועות האחרונים כמעט [illegible] לא היו. עכשיו שבו לעסוק שם [illegible] יומיום.

[illegible] צה"ל ובמערכת הבטחון מגדירים את [illegible] „טובה" וכעת נשארה רק [illegible] מי יישאר לעבוד עם דן שומרון ומי [illegible] מתמקדת בהכרות בשלושת [illegible] שלא זכו להתמנות. כשחושבים [illegible] על העניין, נדמה שהתוצאה [illegible] להיות האופטימלית בעבור [illegible] יצחק רבין; גם הוא וגם ראש [illegible] התבטאו ביממה האחרונה [illegible] כי פרישת אלופים לאחר מינוי [illegible] היא טבעית וכמעט בלתי־נמנעת. [illegible] ביום א' שר הבטחון עם [illegible] אמיר דרורי, אורי אור ואהוד ברק. [illegible] את השיקולים שהינחו אותו [illegible] את רמטכ"ל צה"ל, וביקש מהם [illegible] כוונות לגבי עתידם בצה"ל. [illegible] רבין הפציר בכל השלושה [illegible] — טועה. רבין מביא בחשבון [illegible] לפחות שניים יפרשו בחודשים [illegible]

[illegible] ההודעה של הרמטכ"ל התאפיין [illegible] ומופנמת של יצחק רבין. שר [illegible] לעצמו בלבד את מחשבותיו ולא [illegible] את מקורביו. „רבינולוגים" טוענים, [illegible] אופייני לשר הבטחון. וגם עתה, [illegible] השיחות עם שלושת האלופים, לא [illegible] את מקורביו בתוכן השיחות או [illegible] התמעות מהן. [illegible] לתפקיד, במחצית אפריל,

בוודאי יכריז דן שומרון כי הוא מוכן לעבוד עם כל אחד מהשלושה בהרמוניה מוחלטת. אבל מי שמכיר את הנפשות הפועלות יודע, כי באופיים לא מסוגלים אמיר דרורי ואורי אור לעבוד לצידו של שומרון בצמרת צה"ל ובוודאי שלא יעשו זאת. הם יודעים שאם שאיפתם להגיע לראש הפירמידה צבאית, הרי שסיכוייהם כעת קרובים לאפס. לכן יש להניח שיפרשו מצה"ל.

ועכשיו, שם המשחק הוא שתיקה. כל שלושת המועמדים שהיו עד עתה „בלוק" אחד יחד עם הרמטכ"ל, נתפרדו עתה. כל אחד מסתיר את קלפיו, כל אחד יודע בוודאות כי הודעת פרישה של השני מקדמת את סיכוייו להתמנות לתפקיד סגן רמטכ"ל. לכן שומרים כל השלושה על שתיקה מוחלטת ולא משתפים בהתלבטות אפילו את עוזריהם ואת, הקרובים להם ביותר.

יש לזכור עוד, כי אם אמנם יפרשו האלופים אמיר דרורי ואורי אור, ייתכן מצב בו ימצא עצמו דן שומרון ללא סגן רמטכ"ל. גם אם יישאר אהוד ברק בצה"ל, יש להניח כי לא יעזוב את פיקוד המרכז, בראשו הוא עומד, לפני סוף 1988. הביקורת הציבורית על החילופים התכופים והוראת שר הבטחון כי יש למלא תפקיד לפחות שלוש שנים — ישחקו גם כאן. במצב שכזה, לא מן הנמנע שיימצא אלוף מתאים שיקבל עליו את התפקיד לפרק זמן מוגבל עד כניסת ברק ללשכת סגן הרמטכ"ל. בעיה זו מטרידה כעת את לשכת שר הבטחון.

בכירים במערכת הבטחון אמרו אתמול, כי מבחינתו של השר, אם יישאר אהוד ברק בתוך המערכת, אזי בחירת שומרון תחשב לאחד הצעדים המבריקים שביצע רבין. הוא מבטיח לו את דן שומרון לארבע שנים ואת אהוד ברק לשמונה שנים ובהנחה שיקבל את תפקיד הרמטכ"ל בקדנציה שלאחר שומרון. השילוב הזה של שומרון כרמטכ"ל וברק כסגן רמטכ"ל נראית מבטיחה מאוד לצה"ל. בשיתוף שומרון יבנה ברק את הצבא על־פי תפיסתו ואחר־כך יעבור לפקד עליו. כבר בימים הקרובים ייפגש שר הבטחון עם שלושת האלופים לסבב שיחות נוסף, בו הם אמורים לגלות את החלטתם בדבר עתידם בצה"ל. „גם אם יודיעו על פרישה, לא אלמן ישראל, הזעזוע לא יהיה נורא כל־כך כמו שחשבו" — אמרו אתמול גורמים המקורבים לנושא.

לרמטכ"ל הבא של צה"ל ממתינה עבודה רבה. קשה יהיה לו לבצעה עם קצינים בכירים שאינם נמצאים „בראש אחד" איתו.

גורם צבאי בכיר העריך אתמול, כי דן שומרון יבקש להתחיל בביצוע ה„טלטלה" כבר בראשית הדרך ולצורך כך ייאלץ להעביר קצינים מתפקידים ולמנות אחרים במקומם. יש להניח ולקוות, כי הצעד הבלתי־נמנע ייעשה בהדרגה, בלי לגרום סערות וזעזועים שצה"ל אינו זקוק להם כלל.

בכל פרשת מינוי הרמטכ"ל ה־13 של צה"ל, לא ניתן להתעלם ממספר צעדים חריגים שביצע הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי בסוף תהליך הבחירה. לכתו לראש הממשלה, יצחק שמיר, לאחר שהיה ברור לו כי רבין כבר הכריע ושמיר לא ידחה את הצעת רבין — היתה מיותרת לגמרי, ואכן, כך התייחסו לעניין גם שמיר וגם רבין.

בצה"ל ובמערכת הבטחון הירבו בימים האחרונים להשמיע ביקורת על צעדו זה של הרמטכ"ל. במשרד הבטחון גם לא ראו בעין יפה את פניית משה לוי לרבין כי יאריך את כהונתו בשבועיים ימים, עד למחרת יום העצמאות. „בדרך לאזרחות מאבד „משה וחצי" את החצי" — אמרו אתמול בצה"ל בחיוך.

הסיבוב הבא

בביורים רבים בצה"ל והמערכת הבטחון גורסים עתה, כי לאחר מינוי הרמטכ"ל יש לעשות „כל מאמץ אפשרי" כדי שהאלוף אהוד ברק יישאר בצה"ל ויוסיף לתרום מכשרונותיו.

ברק, קצין מיוחד, בלי ספק — נראה משום־מה כמי שאצה לו הדרך. כדאי לו לזכור, שהסבלנות משתלמת. אם יישאר עתה בצה"ל ויסיים את תפקיד אלוף הפיקוד, מעריכים רבים כי ימונה לסגן הרמטכ"ל ואחר־כך למטכ"ל הבא של צה"ל. הבעיה העיקרית של ברק היא, שאין בנמצא מישהו שיבטיח לו בוודאות אם אכן כך יהיו פני הדברים בעוד ארבע שנים.

אם רבין יישאר אז שר הבטחון, כי אז נראה שהתפקיד מובטח לו, אולם אם לא כך יהיה — יפגוש ברק בהתמודדות הבאה את האלופים אמנון שחק וליפקין, אורי שגיא, יוסי פלד ועמרם מיצנע, כולם מוכשרים וטובים. בעייתו קשה ומובנת.

אהוד ברק, כיום בן 44, הוא חביבם של רבין, פרס ועוד שרים ופוליטיקאים אחרים. אין לו סיבה לעזוב את צה"ל. גם אין עוררין על העובדה כי יוכל לסייע רבות לדן שומרון להצעיד את צה"ל קדימה. תרומתו — או לחלופין — אי־תרומתו, עשויה להיות מכרעת.

אהוד ברק חייב להישאר בצה"ל — סבורים רבים במערכת הבטחונית והאזרחית.

„צבא קטן ושובב"

המלחמה הקרה ומלחמת אירן־עיראק הן שתי פוליסות הביטוח שלנו. אם אחת מהן תפקע, יהיה לנו די זמן להתארגן ■ ההמלצה: צבא קטן עם כושר התרעה וכוח עתודה זמין ■ ראיון עם תת אלוף במיל יואל בן־פורת.

מאת ורד לוי

שאלנו את תת־אלוף במילואים, יואל בן־פורת, בעבר מפקד בכיר באמ"ן ודובר צה"ל וכיום חוקר מתעמק את מלחמת יום הכיפורים [illegible] — האם צפוי צה"ל [illegible] בעקבות המינוי החדש. — בן [illegible] מניח שכן.

[illegible] אולי כדאי להשתמש במילה [illegible] שומרון בעצמו אמר — „טלטלה". [illegible] מותר לצפות שגם יתחיל [illegible] למחרת כניסתו לתפקיד.

— מהי בדיוק הטלטלה שמתכנן [illegible]?

[illegible] יודע. איש אינו יכול לדעת מה בדיוק. יש הרבה תחומים שדרושים הם שינויים ושיפורים רחוקים. יש צורך דחוף בחיזוק פני כוחות היבשה. יש צורך דחוף בהכנסת מודרניזציה ויישום טכנולוגי חדיש בכל מה שנוגע לקרב יבשתי. יש צורך באיזון המשאבים בין זרועות הצבא, האוויר, הים והיבשה. אנו, כידוע, הפרזנו בהתמקדות בזרוע האווירית על חשבון האחרות. יש צורך ברוויזיה עמוקה בנושא צבא הקבע. אני מקווה שדן שומרון באמת יתחיל את הטלטלה ביום היכנסו לתפקיד.

— מה דעתך על העדפתו של שומרון: „צבא קטן ושובב"?

אנחנו חייבים להגיע למצב של צבא קטן יותר. אני בעד העמדה הזו. צריך כמובן לדאוג שהקטנתו לא תפגע בכושרו. אבל בהחלט ניתן ורצוי לקצץ עוד מהמפקדות ומהקבע.

הטיעון המסורתי של מצדדי „צבא גדול" הוא הקטנת האיום ומוכנות טובה למתקפת־פתע. וזה נכון. צבא גדול יותר תמיד ערוך טוב יותר למתקפת־פתע, בעיקר אם מערכת ההתרעה נכשלת.

— ובכל זאת אתה בעד צבא קטן?

כן, לפי הנתונים של המציאות הסובבת אותנו היום. יש לנו שתי פוליסות ביטוח. האחת ביחסי ארה"ב בריה"מ והשנייה במלחמת איראן־עיראק. כל עוד המלחמה הקרה לא חוזרת ומופיעה וכל עוד אין נצחון עיראקי, אפשרי ורצוי לישראל צבא קטן ואיכותי. אם, חלילה, אחת משתי תעודות הביטוח תפקע, יהיה לנו מספיק זמן להתארגן ולהגדיל את הצבא. זה לא קורה בן־רגע. יהיו לנו לפחות שנה־שנתיים.

— זה לא עבד כל כך בצורה זו ב־73?

נכון. ולכן סייגתי — צבא קטן, בתנאי שמערכת ההתרעה עובדת כשורה ובתנאי שכוח עתודה מספיק עומד במצב היכון כשהוא זמין.

היום, האיום היחיד שלנו הם הסורים. המצב השתנה. מצרים יצאה מהמשחק. בערב יום־הכיפורים היינו עם צבא קטן מדי ביחס לאיום ושילמנו את המחיר.

— ומי ערב שלא תהיה טעות במשוואת הכוח והאיום בפעם הבאה?

כפי שאמרתי — מידת הסיכונים פחתה. ובנוסף, יש לנו אותן שתי פוליסות ביטוח. אין שום סיבה היום, בשנת '87, להחזיק ולתחזק צבא גדול.

— האם הצבא שלנו היום הוא צבא גדול?

צה"ל הוא קטן ביחס לאיומים האפשריים וגדול ביחס למשאבים שלנו... הייתי אומר שהתהליך שעבר הצבא הוא כזה: מצבא קטן מדי, גדל באופן משמעותי ביותר (על־ידי מוטה גור) לצבא גדול מדי, שהיום, למרות צמצום קטן שעבר, הוא עדיין גדול מדי.

— כמה חשיבות צריך לייחס לעמדותיו של רמטכ"ל בהקשר מדיני־אסטרטגי? הוא בכלל קובע משהו?

איזו שאלה. לא רק שהוא מתכנן ובונה ומפקד של הצבא, בו תלויה רמתו של הצבא ורוחו. אמת שהוא כפוף לממשלה ולהחלטותיה. אבל הוא קובע קדימויות. הוא שם את הדגשים והוא שקובע את יכולת הצבא לעמוד במלחמה וגם חלוקת המשאבים נקבעת על־פיו. אין כל הפרזה בחשיבות שהציבור או התקשורת מייחסים לבחירת רמטכ"ל — זה באמת דבר חשוב מאד ומשמעותי מאוד. הוא קובע, ועוד איך.

— אם כך, אפשר להגיד שלום ללביא?

לא. בשום אופן לא. הלביא הוא לא פרוייקט של צה"ל. זהו מפעל לאומי. זה מעבר לכוחו של הצבא ושל רמטכ"לים. ובכל מקרה — אין שום סיכוי שהלביא ייבנה כספית מתקציב צה"ל בשנים הבאות.

— פירסמת רשימה חיובית מאוד בעד אהוד ברק. האם אתה מצטער שלא הוא נבחר?

אני חושב ששומרון הוא בחירה טובה. נכון שפירסמתי רשימה בעד מועמד אחר. עם זאת אני חושב שהבחירה היא טובה. שומרון הוא ממלח הארץ. איש קיבוץ, לוחם. איש מחשבה. לאורך כל דרכו הצבאית הוכיח עמדות נון־קונפורמיסטיות ונכונות ללחום על דעותיו. הוא הקים את מפקדת חילות השדה והיה מפקדה הראשון. מכל אלה נובע שיש סיכויים רבים שאמנם תתבצע ה„טלטלה" הנדרשת ושיבוצע השינוי החיוני במבנה הכוח ובדמותו של הצבא.

לייצב ולטלטל

מאת ישראל זמיר

צה"ל מזדקן. עובדה שאין עליה עוררין. יגאל ידין נתמנה לרמטכ"ל בגיל 32, יצחק רבין בגיל 40, משה לוי בגיל 47 ודן שומרון בגיל 50. אלו עובדות שנשפך עליהן דיו רב. היש השלכות לגיל? קשה להשיב תשובה נחרצת. ההיסטוריה יודעת גנרלים צעירים כושלים ומבוגרים — מוצלחים, ולהיפך.

היתה הזדמנות, עם החילופים הנוכחיים, להצעיר את המערכת הצבאית על־ידי דילוג על פני דור של אלופים ולמנות אלוף בן 44, את אהוד ברק. אולם דומה שלבד מחלק מן המערכת הפנימית הצבאית שתמכה בהצעה—אישים במערכת הביטחון לא התייחסו לכך ברצינות. בבחינת: „ברק יכול לחכות ארבע שנים, מה בוער לו?"

הפור נפל איפוא, והרמטכ"ל הבא כבר נבחר. לנו לא נותר אלא לאחל לו שבימיו לא תתחולל מלחמה ונסיונו הקרבי לא יבוא לידי ביטוי ומיצוי.

קשה להעריך את שיקולי המערכת הביטחונית. ברור שבחירת כל אחד מן האלופים המועמדים לתפקיד הרמטכ"ל מסלקת שניים מהם החוצה (במקרה הנוכחי את אור ודרורי) ואילו אהוד ברק, אם סבלנותו לא תבגוד בו — ייתמנה ביום מן הימים לסגן־הרמטכ"ל ודרכו לרמטכ"לות דומה שסלולה.

האם מותר לו, לצה"ל, להפסיד שני אלופים כה מנוסים כמו אור ודרורי? לאחר שנפל הפור — השאלה כבר אינה רלבאנטית. מי שרצה אותם בפנים והיה ממנה אחד מהם לרמטכ"ל, היה מפסיד את דן שומרון; אשר לאהוד ברק — קשה לנבא.

תזוזות כיסאות

מכל מקום, בצה"ל תהיה בקרוב תזוזת כסאות כלפי מעלה, לאחר ששני האלופים יפרשו. קשה להבין את הסתייגותו של הרמטכ"ל הנוכחי מסגנו שומרון, כשהוא שובר את קשר השתיקה ומתייצב כנגד המינוי. האם הדבר נובע מהיכרות קרובה וההתנגדות היא בבחינת אזהרה והתראה לעם־ישראל מפני מינוי בלתי מתאים או שמא חוזר לעינינו החזיון המוכר, כאשר רפול הרמטכ"ל התנגד למינויו של סגן הרמטכ"ל לוי והמליץ על האלוף יאנוש גל. האם התמונה חוזרת על עצמה?

הואיל ולוי לא פירט — קשה לדעת מהם נימוקיו להסתייגות, לבד מן ההבטחה לאור ולדרורי שיעמדו בעת ההכרעה בקו הזינוק צמוד יחד עם שומרון במירוץ לכס הרמטכ"לות.

הרמטכ"ל החדש יאלץ לאמץ את שריריו כדי להשיב לצה"ל את תחושות הייעוד והשליחות. התקציב המקוצץ לא יקל עליו

על הרמטכ"ל הנוכחי יש לומר הרבה דברי שבח. לקבל את צה"ל בלבנון עם מוראל נמוך, עם רמת אימונים שואפת לאפס, עם מלחמה ללא קונסנזוס לאומי וכל השאר — ואט אט להרגיע את המערכת הצבאית, להוציאה בשלום מלבנון ולהכניסה למשטר של אימונים מפרכים — אלו משימות שאולי אין מאחוריהן זוהר והילה נוסח אנטבה, כי אם אפרוריות של עבודה איטית, קשה, מפרכת, יומיומית, אך תוצאותיהן אינן מאחרות לבוא.

להיות רמטכ"ל של שלום קשה לאין ערוך מאשר להיות רמטכ"ל מנצח במלחמה. זהו כמו להקים קיבוץ, לחוש את משק כבני ההיסטוריה אל מול הללו שצריכים לבוא לאחר מכן, בני הדור הבא, להרגיע את הפאתוס של „ההלומים ממעש" ולהעמיד קיבוץ על רגליים כלכליות. משה לוי עשה זאת, אך לא עת פרידות הגיעה. עדיין חודשיים ומעלה של רמטכ"לות לפניו, ואני מאמין שכשם שהיה זהיר ולא נוקש בלשונו — בניגוד לקודמו — כך „ימשוך" את הזמן שנותר באותו סיגנון. ובאותה הצלחה.

משימה סבוכה

צה"ל עבר לאחרונה משבר לא קל. אלפי קצינים נאלצו לפשוט מדים בגלל קיצוצים בתקציב הביטחון. ניתוח כזה הוא קשה, עמוס

(המשך בעמוד 7)

ראש דסק לענייני היום: לוי מורג
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מוות על כוס קפה

מאת אילן שיינפלד

קריינית החדשות מודיעה שוב על מהומות בחאן־יונס. בעקבות „מותו של הילד שנפגע מאש חיילי צה"ל. מוות הוא דבר טבעי. הלא כל אחד מאיתנו ימות, בסופו של דבר. מי בגיל שמונים, בשיבה טובה; מי בגיל עשרים, באיזו מלחמה על איזשהו גבול; ומי בגיל שתיים־עשרה, רק משום שסחר כשראה ג'יפ אימתני של משמר הגבול — ונמלט על נפשו הצעירה.

או הוא נפגע, ומת. מי שמציץ במפלצות הקטנות שגידלנו בג'יפי הסיור של הכיבוש מוכרח להיפגע ולמות. אך הלא גם אני קוחר־כראותי ג'יפ של אלה, לבושים במדי זית, אוחזים באלות, נוסעים להם בכישרון. רגליים ארנותי. בתחנה המרכזית בתל־אביב או בשוק הכרמל. פתי גם עלי ידיו, כמהלך איזו סריקה על איזה מטען נפץ בדרך מן הקניות הביתה?

עשרים שנות כיבוש מספיקות בתחלט כדי למסר סיור, אופני חקירה, דרכי איום, אמות מידה לירי. אבל המפלצות הקטנות האלה הן שלנו אנו. מפלצות גדולות היושבות בניחותא, ליד ספל הקפה של שעת בוקר, קוראות ידיעה על מות ילד בן שתים־עשרה, וממשיכות, אל תוך שיגרת יומן, המתנהלת לה בביטחה מעבר למסך העדפל הדק של הלשון ושל הדיווח המכותן.

צדק בלי חוש־קצב

הצפיפות הגואה במדפים של בתי־המשפט מדריכה את מנוחתו של נשיא בית־המשפט העליון השופט מאיר שמגר. יש לו כמה הצעות לזירוז הטחנות

מאת בצלאל עמיקם

מאיר שמגר. יוזמות

עם ישראל אוהב להתדיין. בבתי־המשפט נערמים מדי שנה רבבות תיקים חדשים הגודשים את המדפים עד אפס־מקום. תחנות הצדק טוחנות, כידוע, לאט־לאט בביטחה. מקצב השורר ביום צפויים התיקים החדשים ל„תקופת צינון" של כארבע שנים. עד אז, אולי, ישוך הלהט של המתדיינים, העילות לתביעות תאבדנה מחריפותן. מרטי האירועים עשויים להיטמע, ולעתים אף עלול אחד מבעלי הדין להסתלק מן העולם.

המערכת המשפטית לא זכתה אצלינו לקידום ולפיתוח הראויים. היא אמנם מצליחה לשמור על אי־תלות בשלטון, אך בתחום אחד לפחות, התיקצוב, היא נשארה כפופה לשירותו.

יותר מ־260 שופטים המתמנים לכל חייהם, מאיישים את המישרות השיפוטיות. ידיהם, מסתבר, עמוסות עבודה לעייפה. האם הגדלת מספרם היא שתביא מזור לבעיה הכאובה של „עינוי הדין?

פתרון־דחק זה יהיה רפואת־שעה בלבד. מטרת השיפוט היא — כאימרתו של אפלטון — להשיב לכל אדם כגמולו. הגדלת מספר השופטים תקל ומניח על המעמסה. אך מאחר שתהליך צבירת התיקים עולה בקו תלול כלפי מעלה, לא יהיה בכך מישום פתרון.

כדי להקל על העומס הרב שרובץ על המערכת השיפוטית, אין לחפש פתרון זמני. המצוקה מחייבת מגוון רחב של דרכים, ביניהן חלופות, שימתנו את קצב ההתדיינות וההיזקקות לבית־המשפט. שופטי ישראל מנועים מליצור לעצמם „לובי" אצל חברי הכנסת. לרשותם לא עומד כל מכשיר בעל עוצמה שיכול לייצגם ולביא בדברים בשמם. מטבע הדברים, הם נושאים עיניהם לעבר נשיאם שיהיה להם לפה.

השופט, מאיר שמגר, נשיא בית־המשפט העליון, שופע יוזמות ברוכות. הנפח ההולך וגואה של תיקים מדיר שינה מעיניו ומדריך את מנוחתו. הפתרונות שהוא מציע מעת לעת נועדו לרענן את המערכת השיפוטית וליצוק בה תוכן חדש. לפני חודשים אחדים הציע להקים ערכאה שיפוטית נוספת על שלוש הקיימות, שתשמש כערכאת־ערעור על החלטות בית־המשפט המחוזי. המגמה — בלימת הלחץ על בית־המשפט העליון.

רעיון אחר שהוא נושא עימו זמן רב הוא הרחבת ברירת הקנס. לברירת קנס מעלות ומגרעות. היא מופעלת כיום בצורה מוגבלת שלא באה לידי מיצוי. אם תורחב, תחסוך את הבאתם לבית־המשפט של תיקים רבים המסתיימים בכך שהנאשם בוחר בתשלום של הקנס על־פי ברירת המשפט.

הערכאות הנמוכות טרודות ללא הרף בתביעות של הרשויות המקומיות נגד אזרחים, הנחשדים בעבירות על חוקי־העזר. לא כל רשות מפעילה את הסמכות של ברירת המשפט. אם תימצא הדרך לחייבם להבטיח בחוק, שניתן יהיה להטיל מאסר במקרה של אי־תשלום הקנס — תהיה הקלה משמעותית בעומס על בתי־הדין.

נשיא בית־המשפט העליון סבור, כי מי שצריך לגבות את הקנסות הוא האוצר, שצריך להיות מעוניין לא רק בקיומו של החוק ובכיבודו של פסק־הדין אלא גם בכך שהאזרח הנקנס ישלם את מה שהוטל עליו. אנשים רבים נוהגים היום „לצפצף" ולא לפרוע את הקנסות שנקנסו בהם.

מציאת פתרון תמנע הצטברות רבבות התיקים הנערמים עתה בבתי־המשפט בלי שיגיעו לדיון.

דרך אחרת היא קביעת סדר דין מקוצר לעבירות קלות. אין כל הכרח לדון בעבירות מסוג זה באופן אשר דנים בו בפשעים מן השורה. כל רפורמה מעלה מיד את שאלות התקציב. הבעיה הכלכלית הכרוכה בהפעלת הרפורמה היא שהחוק משהה החלת שינויים חיוניים ומונעת מהמערכת השיפוטית למלא כיאות את תפקידיה הייעודיים העיקריים. השופט שמגר מוצא, כי בטווח הארוך יש להעניק עצמאות למערכת השיפוטית ולהפכה לגוף שיזוז את עצמו.

האצלת עצמאות תחזק, לדעתו, את שלטון החוק המושתת על הפרדת הרשויות. אי־התלות של המערכת היא אבן־יסוד בדמוקרטיה, ויש לאפשר לה לקבוע בעצמה את דפוסי עבודתה.

מעמדה הנוכחי כיחידה נסררת — אמנם עצמאית במידה רבה במשרד המשפטים, גורם חיכוכים צרימות, שמן הראוי כי ייעלמו.

מחכים, עם השעון ביד

מאת נפתלי בן־משה

טעיתי. אני מודה שטעיתי בכל מה שכתבתי במאמרי הקודם ב„על המשמר". טעיתי כשאמרתי, שמכל היוזמות המדיניות של שמעון פרס מתקופת כהונתו כראש ממשלה (מתי זה היה?) כמעט לא נותר מאומה, ושהתעלתנות המדינית הבלתי נלאית שלו נמצאת היום בתהליך של דעיכה. היה רק דרכה כף רגלו של פרס על אדמת אירופה, והכל, כמו במטה קסם, התחיל לנוע ולזוע. כל היוזמות המדיניות מן הימים הטובים ההם התעוררו לחיים ועוד בתסרוקת אביבית משובבת לב ועין.

לפי מה שמספרים לנו, ההסכם לפתיחת שיחות שלום עם ירדן קרוב ובא. עוד בהיותו ברומא הכריז פרס שהשלום במזרח־התיכון קרוב מאי־פעם. אפילו שמענו מפי פרס ביוזנס חרשני ומתידני בכל הנוגע לטיבם של אותם „פלשתינים אותנטיים", שצריכים להוות את המשלחת הפלשתינית בשיחות השלום.

ואם לא די בכך — כדי לחזק עוד יותר את סיכויי המאמץ המדיני, הכריז פרס באוזני המדינאים באירופה, בשפה בוטה למדי, את התנגדותו להמשך ההתנחלויות בשטחים — דבר שהקפיץ ממקומו את דוד לוי מגן המתנחלים וההתנחלויות. אפילו התהלכו שמועות על שלוש שעות עלומות ומסתוריות, שבהן נעלם שמעון פרס מן האופק (אולי פגישה חשאית לסגירת עניין עם חוסיין — אותו חוסיין שלצורך הסוואת כוונות השלום שלו השמיע בוועידה האיסלאמית את הנאום הארסי ביותר נגד ישראל בקראו בעצם למלחמת ג'יהאד נגדה).

ובכן, אי־אפשר לומר, כי מאז החליף פרס כסאות עם שמיר הוא דומה מבחינת יכולתו לפרוץ דרך לשלום לשמשון הגיבור לאחר שגוזו את מחלפותיו. להיפך, תראו איך הוא מוליך את המהלכים המדיניים שלו בגדול, בעצמה ובתנופה.

★ ★ ★

טעיתי כשאמרתי, שפעלתנותו המדינית של שמעון פרס כבר אינה מפחידה איש ואפילו לא את רוני מילוא. תראו איזו בכחליה עוררו הכרזותיו המדיניות של שמעון פרס. כל הנבחנים של הליכוד נעמדו על הרגליים כדי לנבוח — ובראשם הנץ האלגנטי והמעונה משה ארנס, המבטא את אטימותו הפוליטית בשפה נינוחה ותרבותית.

מי לא השמיע זעקות־שבר — מדוד לוי (כבר אמרתי) ועד לחיים קויפמן, שלא לדבר על הקדושה־המעונה הלאומית גאולה כהן. והנה, כמו להכעיס, לא שמענו את קולו הצולף של רוני מילוא, שמאז כניסתו לתפקיד סגן שר בלשכת ראש הממשלה ומשיב בכנסת בשם הממשלה (אוי לאותה בושה) נהיה לאדם רציני ומאופק, ממש לא להכיר.

מה יכול להיות סימן יותר ברור וחותך לחשיבות ולרצינות מאמציו המדיניים של שמעון פרס מאשר קול המחאה והצעקה הבוקע מגרונם של אנשי הליכוד? אם הם נזעקים — סימן שמשהו מתקדם. לכאורה מה נבהלו כל־כך ניצי הליכוד? חוסיין רץ לשיחות שלום? נמצאו „הפלשתינים האותנטיים" המקובלים גם על חוסיין וגם על ישראל? בריה"מ מחדשת את הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל וסין מכירה בישראל? ואם נבהלו אנשי הליכוד, סימן שהם נבהלים מכל עלה נידף של שלום. מי יודע? אולי בכל־זאת משהו יוזז. אסור לקחת סיכון. צריך לטרפד כל סיכוי בעודו באיבו.

טעיתי כאשר חשדתי בפרס, ששכח את הכרזותיו מערב הרוטאציה, לפיהן לא יהיה מוכן לשבת בממשלה של קיפאון מדיני ושמפלגת העבודה השלימה כנראה עם גורלה להיות שותף נאמן ל„חרות" בממשלת האחרות. הנה שמענו את פרס חוזר ומכריז, והפעם בשפה נחרצת ביותר, שלא נשב בממשלה שתיסוג מדרך השלום. מזמן לא שמענו מחברי מפלגת העבודה בכנסת ובמרכז מפלגתם דברים מתלהמים ובוטים יותר נגד שותפתם בממשלה ש„במודע או בלתי מודע מנסה להרוס את מעמדה הבינלאומי של ישראל ששוקם בשנים האחרונות". מזמן לא שמענו קריאות רמות מצד חברים מגוונים שונים במפלגת העבודה לפרק את השותפות האומללה עם אנשי ההכפשה והרפש, העושים הכל כדי לקעקע את כל בניינה המפואר של תנועת העבודה בארץ.

★ ★ ★

לאחר שהתוודיתי והודיתי בטעויותי — ציפור קטנה וטורדנית באה ולחשה [...] חכה, מה אתה ממהר להודות [...] בטוח שטעית בהערכתך? [...] יש סיכוי ליוזמות מדיניות [...] דרך לשלום בממשלה [...] הברוני יצחק שמיר — [...] שמירה כמו שרון וארנס [...] דבר מן המהלך הירדני של [...] לא מפח נפש גדול [...] כל אותם מרדנים מתוסכלים [...] פירוק הממשלה — [...] האופורטוניסטית והסתגלנות [...] מחממי הכסאות בממשלה ובכנסת?

חכה וראה — [...] הטורדנית — אם אמנם [...] העבודה אותו יקוד־אמונה [...] רוח תנועתי המסוגלים לנערה [...] הרעיוני בו היא שקועה [...] וגואל?

נכון, עדיין מוקדם לסכם [...] מפסימיות עמוקה לאופטימיות [...] כל־פנים, את אשר הבטחנו [...] נניח לפרס ולא נרפה [...] השכם והערב את הצהרותיו [...] יהיה מוכן לכהן בממשלה [...] השלום. אנו מצפים בכליון [...] השעון ביד.

לא שמאל, לא ימין

מאת דב בר־ניר

חצי מיליון הסטודנטים הצרפתים שירדו להפגין בפאריס אינם אוסף של סימני־שאלה ואידיאולוגית מנוגדות. הם הפגינו סולידאריות־אמונה חברתית באיבה

חצי מיליון סטודנטים ירדו לרחוב בפאריס. מאות אלפי סטודנטים הלכו בעקבותיהם במאדריד, בגרמניה וגם בסין העממית. כלום חזר עלינו מרד הסטודנטים משנת 1968? מסתבר שלא. נשאל אחד המפגינים: כלום פונים אתם לשמאל? השיב: השמאל חבזיב. כלום הפנייה היא איפוא ימינה? שוב ענה: הללו גרועים עוד יותר. לאן פניכם מועדות איפוא? המענה היה: לביטול חוק הסלקציה שבו — בשם „החישגיות" — רצה משרד החינוך הצרפתי לדלל את שורות הנכנסים לאוניברסיטאות, ולהשאיר את כל השאר החוצה. ומה רצו הסטודנטים? הם לא התכחשו לצורך בסלקציה; הם רק טענו כי היא צריכה להתבצע בתוך מוסדות ההשכלה הגבוהה, כלומר, כל צעיר זכאי להשכלה, אך מותר לכוונו, לפי כישוריו, לפאקולטה זו או אחרת.

ממשלת צרפת כבר נסוגה מתוכניתה המקורית, ומדיניותה „האליטיסטית" נתפוררה. יתירה מזו: בעקבות מרד הסטודנטים נכנסו גם הפועלים לתנועה ופרצו שביתות ברכבות, ברכבת התחתית, בגאז ובחשמל, כאשר פאריס המשותקת קופאת מקור. כל אלה לא ביוזמת הנהגת האיגודים המקצועיים, אלא ביוזמת „ועד־פעולה" מלמטה, שהמנהיגים הארציים נגררו אחריהם. והשאלה היא: מה קורה לדור הצעיר, שיצא, לשעה קלה, מתוך פאסיביותו, וניתן להגדירו כדור היושב בין הכסאות — בין ימין ושמאל — או שוב כיושב על הגדר, ואלמלא היה בשחר חייו, ניתן היה להגדירו כ„דור בין השמשות".

הקורא יבין כי לא יימצא קושי בהקבלה בין דור זה לבין בני־התשחורת בישראל. פוליטי, א־פוליטי, מפלגתי, א־מפלגתי, אידיאולוגי, א־אידיאולוגי — מה הם ולאן מועדות פניהם?

כשלון הליבראליזם

בבחירות האחרונות בצרפת התחולל „מהפך" — בלשוננו: הסוציאליסטים גורשו מן השלטון, ובמקומם בא „הליכוד" — סיעות הימין, המאוחד רק על הנייר. הללו רצו, קודם־כל, להעניש ולנקום (סרנא דארעא חד הוא). וכיצד נוקמים? נושאים על כפיים ערכים ליבראליים גואלים: פנו דרך למוכשרים, למחוננים, ליזמים, להתחרות החופשית. סלקו את המשק הציבורי מעל פנינו: הקלו־נא את עול המסים מן היזמים (קרי: העשירים), והטילו את הדאגה לחולים, לישישים, לנכ[ים] ראשונה על משפחותיהם — ולא על [ה]„רווחה" המקוללת. מעל לכול — [...] להישגיות, לאינדיבידואליזם נגד [...] לסולידאריות חברתית [...]. והנה, מה קרה עם שביתת [...] למשק הצרפתי כולו?

נתחיל מן הסטודנטים: [...] בצדק, כאוסף יחידים הדואגים [...] לעצמם, לקאריירה שלהם, להכנסתם [...] האישית, לבידורם ולהנאתם [...] ואידיאולוגיה. אך לפתע שוב [...] שירד לרחובות, וקשה לומר [...] יחידים אלה הם חצי־מיליון [...] חצי מיליון אידיאולוגיות מגוונות [...] סולידאריות וערבות הדדית [...] חברתית, אולי בעודה כאיבה [...] שכן נשמעו בנידון שתי [...] אומר זק ז'וליאר, אחד [...] החשובים: „עלינו להביע תודה [...] שיחררו אותנו מאותו מיתוס [...] כנוער אנוכיי שליו, קאריריסטי [...] מאמין. מיתוס ההצלחה [...] שנהפך למצווה חברתית [...] תמים. העונה על הכול, וגם [...] אדגאר מורן, גם הוא [...] הצרפתית: „יש לה [...] נחרצת.

הוא אומר: „בניגוד למה [...] הסטודנטים של שנה זו אינה [...] א־פוליטית. היא מתמקמת בין [...] בין פוליטיזאציה ואפוליטיזציה [...] אלה היא מפגינה את [...] והתרבותי. במישור הפוליטי [...] זאת חוספת את השתרשותו של [...] זכויות האדם, שהתחילו [...] המארקסיזם הדוגמטי". [...]

(המשך בעמוד 7)

קשוח

מאת עוזי מחנאימי

● חאפז אסד בכווית. חיוך ותכסיסנות בנוסח מערבי

המצרים כנראה לא העריכו נכונה את קשיחותו של הנשיא הסורי. כאשר זמן לא רב לפני כינוסה של הפיסגה האיסלאמית, ובעקבות מאמץ עילאי של יועץ הנשיא, אוסאמה אל־באז, הבטיחו הסורים כי שני הנשיאים ישוחחו ביניהם בכווית, היו בין המצרים שחשבו כי הגיעה עת הפיוס עם סוריה.

בכווית התגלה למצרים נשיא סורי שאותו היטיבו להכיר בעבר. אך כנראה שכחו את תכונתו העיקרית: קודרוּת, עיקשות ודבקות בעקרונות.

הנשיא הסורי לא חשש להסיר את „החרם" מעל מצרים, אותו חרם שהטילה סוריה מאז הסכמי קמפ־דייוויד. הוא הסכים למפגש, ללחיצת ידיים, ואולי להחלפת כמה מלים. בעבור הנשיא אסד זו התקדמות רבה, ומעשה המעיד על פרגמטיות רבה, בעיקר איחות של רצון טוב כלפי המארחים מכווית והאח הגדול מסעודיה, אשר ראו בפיסגה האיסלאמית סיכוי לפיוס בעולם הערבי המפוצל. בכווית נדהם מובארק — זמן לא רב לאחר שאסד שילב עימו ידיים לשמוע את הנשיא הסורי תוקף את מצרים, ואת הסכמי „קמפ דייוויד" מעל בימת האומות. מסיבה זו לא חלפו ימים מאז חזר לקהיר, וחוסני מובארק מיהר להסביר בנאום לעמו כי כבודו וכבוד המצרים לא נפגע כתוצאה מהתכסיסנות של הנשיא אסד.

הנשיא הסורי מתאים בהתנהגותו דווקא לדפוסי ההתנהגות ולנורמות המקובלות בקרב מנהיגים ערביים: ניתן להחליף ברכות, ללחוץ ידיים עם יריבים — אך אין הדבר מונע להמשיך לתקוף אותם פוליטית. מה שאסד עשה לא יכול אף מנהיג ערבי לעשות. המלך חוסיין לא היה תוקף מעל הבמה את אש"ף לאחר ששוחח שעה קודם־לכן עם יאסר ערפאת. לזכותו של הנשיא הסורי ייאמר, כי הוא לא חרג בנאומו בכווית מהכרזות הסורית עליה הוא מצהיר קבל־עם ועדה בכל הזדמנות, והיא בקיצור: יש רק אפשרות אחת: שמצרים תחזור לחיק העולם הערבי ותבטל את הסכמי קמפ־דייוויד.

סכנת „הזרוע האסטרטגית"

טילי הקרקע־קרקע שבידי הסורים אינם חידוש. הם קיימים זה זמן, והידיעות [ש]התפרסמו לאחרונה על ציודם בראשי־חץ [...] אינו משנה באופן בסיסי את [...] האיום, אלא מוסיף רק למימד [ה]פסיכולוגי שלו.

[...] פגיעתם של הטילים הסוריים [ב]מרכז ישראל, תהיה הרבה פחות חמורה [מ]אשר הציבור הרחב נוטה לחשוב. ראש [ה]נפץ של „סקאד" נע בין חצי טונה [ל]שלושת רבעי־הטונה והוא שקול לפצצה [...] המוטלת ממטוס. הדגמים החדשים של הטיל אס.אס 21 ו־23 יכולים להעביר [...] חומר נפץ דומה אבל לפגוע בצורה [מדו]יקת יותר, אולם שוב — לא יותר [...] דיוק בהפצצה של מטוסי סוחוי 23. [...] טילי הקרקע־קרקע הם מרכיב [...] בזרוע האסטרטגית הסורית. [...] והרכיבים, כפי שפורטו בעבר, הם [...] של מטוסי סוחוי וכן טילי [...] המטרה של הזרוע האסטרטגית [...] הסורים ברורה: פגיעה בעורף הישראלי, דבר אותו לא היו מסוגלים עד עתה הסורים לבצע במלחמות הקודמות. כשעבר חיל־האוויר הישראלי לבצע התקפות אסטרטגיות בלב סוריה במלחמת יום־הכיפורים, בעקבות ירי שטחי של טילי פרוג לעבר רמת־דוד, לא היה לסורים מענה לכך. כיום יש להם.

הבעיה בהתמודדות עם הזרוע האסטרטגית של הסורים, נובעת בעיקר מהערכה כי הציבור בישראל לא יוכל להתמודד עם העובדה שלראשונה במלחמות (מלבד מלחמת השחרור) עלול העורף להיפגע. החשש הוא בעיקר לא מהיקף הפגיעה. איש אינו מדבר על אלפי נפגעים, אלא על הזעזוע הפסיכולוגי ועל ההשפעה על המוראל שיכולה להיות לפגיעת טיל סורי בלב שפלת החוף, יעף הפצצה של סוחוי 23 על ערי שפלת החוף.

כיצד יכולים לפתור את בעיית איום הזרוע האסטרטגית של הסורים? הדרך הראשונה היא לנסות למנוע פגיעה על־ידי יירוט מוקדם. כאן, כמובן, ניצבת הבעיה הקלאסית של התמודדות יום־יומית של המודיעין עם האיום הסורי. בעידן „הסקאדים" המיושנים, והרי — זאת יש לזכור — ברגע שטיל קרקע־קרקע באוויר, הוא ייעצר רק במטרה ולא לפני־כן. העידן החדש של הטילים מצמצם ביותר את הזמן שבין פקודת הירי לבין השיגור. יש דרכים לנסות לשבש ירי טילים. הבעיה עם מטוסי יירוט מורכבת אף יותר, בעיקר מהסיבה שקשה מאוד לדעת מתי סוחוי 23 שנמצא בטיסת אימונים „שגרתית" מעל החוף הסורי משנה מגמה, ויוצא לתקיפה מבצעית.

בהנחה (שיש לקוות שהיא שגויה) כי אין למדינת ישראל פתרון מוחלט בפני סכנה של פגיעת הזרוע האסטרטגית הסורית בבטן הרכה של מדינת ישראל, ומכיוון שעוצמת הפגיעה עלולה להיות בעיקר פסיכולוגית, יש להכין את דעת הקהל בארץ, ללא פאניקה מיותרת, לאפשרות של פגיעה בעורף האזרחי במקרה של מלחמה עם הסורים, שאיש אינו יודע מתי תקרה. הכנה של האזרחים במדינה לאפשרות כזאת, עשויה להפחית במידה רבה את האפקט הפסיכולוגי הקשה לאחר התקפה כזו, ולנטרל ככל הניתן את ההלם הפסיכולוגי שמכינים בעבורנו הסורים, אם וכאשר תפרוץ מלחמה.

שאננות של העורף האזרחי, וציפיה למלחמות „לוקסוס" אפילו נוסח מלחמת „יום הכיפורים", תהיה בגדר מדיניות „בת יענה" והחטאת המטרה, שצריכה להיות נטרול האפקט הפסיכולוגי של התקפה כזו מצד הסורים. כיום, אין איש מבין המנהיגים מעז להתמודד עם הבעיה של תקיפת ערי ישראל במלחמה, על־ידי הסורים. יש לקוות, כי הסיבה לכך היא, שצה"ל מצא את המענה לזרוע הסורית. ויש לו פתרון כיצד למנוע מהסורים לפגוע בבטן הרכה של מדינת ישראל. אם אין זה כך, רצוי מאוד — ובצורה מבוקרת ואחראית — להכין את הציבור לפגיעה בעורף, דבר שיחזק את חסינותו הנפשית של ציבור, שאינו יודע מהי הפצצה אווירית.

לייצב ולטלטל

(המשך מעמוד 8)

[...] של הללו שנאלצו לפרוש [...] הסכנה הגדולה והחמורה מכל [...] בתקציב הביטחון. מפגישות [...] ידענו, כי צה"ל על סף הקו [...] לוי נזקק לעצבי ברזל כדי לא [...] את הדיוים ולהחזיר את המנדט לשר־[...] כמי שעשה בזמנו הרמטכ"ל יגאל [...] התנגד לקיצוצים בתקציב הבטחון, או [...] יותר, השר עזר וייצמן.

התקציב לשנה זו נשמר איכשהו, לאחר הקיצוצים, אולם משימתו של הרמטכ"ל החדש תהיה, לאחר הרגעתה וייצובה של המערכת, לשוב ולטלטלה מחדש. לדאוג להזרמת דם חדש בעורקיה, כשהיא מוקטנת קומפאקטית ומותאמת לתנאים החדשים. זו משימה סבוכה וקשה. דן שומרון יצטרך לאמץ על כל שריריו, כדי להחזיר למערכת תחושות יעוד ושליחות.

מסובך יהיה להגשים זאת בימים בהם התנועה הקיבוצית שרויה במשבר. קשה לבקש מן הבנים לשרת בקבע כאשר 99% אחוז מבני הקיבוצים שהתנדבו לטייס לא שבים אל קיבוציהם.

דן שומרון בא מן הקיבוץ, כמו לוי הוא מכיר את המערכת הזאת על קשייה ועל יתרונותיה. צה"ל זקוק לבני קיבוצים — לית מאן דפליג — והוא יצטרך להתאים את מסגרותיו כך שבני הקיבוצים שיתנדבו לשירות קבע־יצליחו לשמור על קשר וזיקה עם הקיבוץ ולא יעזבוהו. עצם העזיבה אינה מעודדת כירוע קיבוצים לשלוח בנים לקאריירה צבאית, שמסלולה חד־סיטרי.

הוויכוח, כאמור נסתיים. ההכרעות נפלו. יש רמטכ"ל נבחר. צניעותו, יושרו והגינותו של לוי היו למופת. אם יילך דן שומרון בעקבות קודמו בכל הנוגע ליחסי אנוש, לסגנון חיים, להגינות ויושר — כולל תרומתו הצבאית והמנהיגותית — דיינו.

לא שמאל, לא ימין

(המשך מעמוד 6)

[...] מרה, הרבה אידיאולוגיות, הנראות [...] הצעירים כמיושנות ומסוכנות.

[...] יותר כי שני הגינו הצרפתים קרובים [...] יותר ממה שניתן לחשוב בתחילה [...] „הסטודנטים ברחוב, אין, ולא [...] להם, שום אוטופיה סוציאלית [...] מרד הסטודנטים ב־1968 הוא כאן ברור [...] אין לתנועת הסטודנטים חזון שום [...] חברתית גלובאלית. הם מסרבים להיות [...] הקונפליקט המסורתי שמאל־ימין [...] את התנועה הזא הפחד — הפחד כי [...] אינן שוות עוד את הנייר שעליהן [...] כי האבטלה אורבת להם בגמר [...] השלטת". לשון אחר — ושוב [...] „יעוצם, הוא פועל־ייוצא מן [...] של ימינו איבד את יסודותיו המסורתיים — ואין הם מוצאים יסודות חדשים בתבל, הנשלטת על־ידי ביורוקראטיה, הגרושה כוחות הרס ומוות. הסטודנטים מביעים את דחייתם את עולם הקשישים המושחת. זהו החלק האפל, חסר ההגדרה, של אותו מרד סטודנטים". מכל מקום — מטעים הוא — „האירוע הגדול הוא עתה תחיית החברתי והאזרחית. מאז 1981 חיפשו אותו הסוציולוגים, עם פנס ביד. כל הרבדים החברתיים נראו משלימים עם תלותם האינפאנטילית בממשלות. הוינוק בא עתה, מצד הצעירים". עם זאת, עדיין היינו עדים לאפיזודה, לתקרית חברתית עדיין חולפת — וכל מה שניתן להסיק — והדבר נוגע, אם לא במישרין הרי בעקיפין, גם למציאותנו הישראלית — הוא שהנוער, אמנם איננו דוחה את ההישגיות, אך חושש מפני ניצולו לטובת אילי־הכסף. וגם למה שאנו קוראים „פרוטקציה". בשם הכישורים, כביכול, של מועמדים מועדפים. החשוב בעיניהם, מעל לכל, הוא נקיון־הכפיים. הכנות, היושר, וגם אי־הפקרת החלשים, הדעבים, או הנזקקים „נחותים" (כניגוד לאנטי־ערביות, או לכהנאיזם, העושים אצלנו נפשות). עד כאן — הנוער הצרפתי, וגם המערבי — מורל 1987. השלכות לכל אלה ישנן גם אצלנו.

משהו על צמיחה כלכלית מדורשת

הליבראלים הצרפתים, בראשות ז'אק שיראק, ראש הממשלה, הבטיחו לצרפתים הרים וגבעות: לא רק ביעור האבטלה, לא רק תגברת הצמיחה הכלכלית, לא רק תנופת התחרות מחודשת של המשק הצרפתי בשוקי העולם, אלא גם התפייסות העם הצרפתי כולו, ללא מלחמות מעמדיות מזיקות. והנה, אחד הכלכלנים הגדולים של צרפת — רוז'ה פריורה — מצביע, בטון מינורי, על „כושר התחרות" הכושל של המשק הלאומי הצרפתי, תחת שרביט הליבראלים. במקום הראשון בעולם, בכושר התחרות, מופיע המשק היפאני. במקום השני — ארה"ב. במקום השלישי — דווקא שוויץ, במקום הרביעי — גרמניה הפדראלית... ובמקום ה־16, צרפת. אחרי בריטניה (מקום 15), ולפני איטליה (המקום ה־18). מה יוצא מכל אלה — אם המדובר הוא במדיניות כלכלית שפויה ונכונה? משיב פריורה: רק תיכנון לאומי — אותו תיכנון שהסוציאליסטים שמו אותו „בהקפאה עמוקה", מפחד הכוחה. והימין נטש אותו כרגל גאווה.

כל אלה, דומני, ניתן לצרפם לתמונה אחת של כמיהה ליושר בפוליטיקה, להישגיות עם סולידאריות, לצמיחה כלכלית תחת שרביט התיכנון הלאומי, כנגד עיוורון השוק וחוקי הג'ונגל.

אפריסק רקוב

בגליון יום ב', כ"ח בטבת תשמ"ז (26.1.87) נתפרסמה כתבתו של בועז מואב, „נצל ותיק אפריסק". כתבה זו שפורסמה לאחר מכן בעתון „מעריב" מיום 29.1.87 חוטאת לאמת ולעובדות בגלל אופיה המגמתי הבולט.

כדי להעמיד את הדברים על דיוקם אודה על פרסום תגובתי לכתבה זו.

ד"ר מואב מעלה מאוב תיק שמעולם לא היה ולא נברא. הייתה זו מעטפה שבה נלקטו ידיעות שונות. כאשר נודע קיום המעטפה החלטתי לנקוט צעד בלתי שגרתי ששום שר לא נקט בו עד היום וביקשתי מיד ממ[מ]לא־מקום המפקח הכללי דאז והמפכ"ל דהיום, רב־ניצב דוד קראוס, להעביר את המעטפה על תכולתה ליועץ המשפטי לממשלה דאז - פרופ' יצחק זמיר — וכך נעשה.

היועץ המשפטי לממשלה הגיע לכלל מסקנה חד־משמעית, ששר הפנים ד"ר יוסף בורג, לא נמצא בו רבב מכל אשר ד"ר מואב ניסה לייחס לו. פרופ' זמיר נתן פומבי להחלטתו זו.

ועדת הפנים של הכנסת דיווחה בשעתו על מסקנותיו של היועץ המשפטי בנידון ורשמה לפניה את עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה.

החמור ביותר בכתבתו של ד"ר מואב בכך שהוא חוזר על עלילה, כדי להשפיע על בחירתו של מבקר המדינה. חובה עלי להבהיר באורח חד־משמעי: שירבוב שמו של מנכ"ל משרד הפנים לשעבר, מר חיים קוברסקי, למה שמכונה „תיק אפריסק", הוא דבר חמור.

אילו טרח מואב ואילו היה מעוניין באמת, היה יכול לקבל אישור מהיועץ המשפטי לשעבר פרופ' זמיר, ממפכ"ל המשטרה רב־ניצב קראוס, מכל ראש רשות מקומית במדינה ומכל עובד במשרד הפנים, כעדות חיה לכך שמר קוברסקי התמיד בניהול המשרד בגישה ממלכתית, באובייקטיביות שזכתה להערכה כללית בכל החוגים וכעובד ציבור למופת, אשר יושרו והליכותיו מעמידים אותו בשורה הראשונה של משרתי הציבור.

ד"ר יוסף בורג, ירושלים.

צביעות בצמרת

פקידים בכירים של משרד האוצר, בהופעתם במשדרי הטלוויזיה הדנים בשביתת עובדי בתי־החולים הממשלתיים (אלה שמרויחים שכר חודשי של 600 - 500 שקל), מסבירים שכל תוספת שכר תחזיר את הסחרור האינפלציוני.

נשאלת השאלה אם ההסבר הזה לא תפס כשהעלו את השכר של חברי הכנסת, השרים, הנשיא, המנהלים הכלליים של כל משרדי הממשלה וכל הפקידים הבכירים הצמודים להסכם זה.

טוב תעשה ועדת הכספים של הכנסת אם תבקש את הרשימה השמית של כל הפקידים הבכירים הצמודים להסכם, והלוואי ולא תהיה לציבור הפתעה חדשה.

פנחס סולומון, חיפה.

יחסים בריאים

באחרונה „בילית" ימים מספר בבית־החולים איכילוב. בסמוך למיטתי שכבו שני חולים ערבים. שררה אחוות חולים בין החולים הערבים לבין היהודים. עזרנו איש לרעהו בשעה שהאחיות היו עסוקות מאוד. ידיהן של האחיות מלאות עבודה. עובדות הן עבודת פרך. בשעת העזרה אמרו לנו החולים הערבים „שוקרן". תודה זאת נאמרה מקרב לב. כאשר פחתו הכאבים שוחחנו בינינו על עניינים שונים וביניהם נגענו ברפרוף בשאלות מדיניות אקטואליות.

כאשר יצאנו מבית החולים לחצנו ידיים בחמימות ואיחלנו זה לזה בריאות והחלמה. בשעת הפרידה אמר לי פועל ערבי, רוצה אני שיחסים טובים ישררו לא רק בין חולים ערביים ויהודים כי אם גם בין יהודים וערבים בריאים. הרי אחים אנחנו עוד מימים קדומים. אב אחד היה לנו — אברהם אבינו.

מלים נכונות וכנות אלה הוסיפו לנו בריאות לא פחות ממנוחה בבית־ההבראה.

פנחס טובין

לקצץ להם

כל חבר כנסת היוצא לגמלאות זכאי לכ־25,000 שיחות טלפון חינם בשנה. בלשון אחרת — 70 שיחות מקומיות ליום!

חלק ניכר מחברי הכנסת הם בעלי מקצועות חופשיים ומצבם הכלכלי טוב. האם בימים אלה של קיצוצים, גם בדברים חיוניים ביותר, אין מקום לבטל זכות מופלגת ובלתי מוצדקת זו?

אלי אלון, ת"א.

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

עוד נתגעגע לבורג

עדיין לא ידוע אם התפטרותו של שר הפנים הרב יצחק פרץ, היא סופית או שמא ר' יצחק יהיה הצוחק האחרון, וש"ס תצא מהמשבר ובכיסה עוד כמה הישגי סחיטה. שכן, כבר קבע העתגם העממי שכאשר צריכים את הגנב מורידים אותו מעמוד התלייה.

בכל אופן, מי שלא „ישב שבעה" אחר לכתו של פרץ יהיו ראשי הרשויות המקומיות, שלא שבעו הרבה נחת מהשר „שלהם".

שר הפנים, שנושא השלטון המקומי הוא בתחום טיפולו, הוכיח במשך שתי שנות כהונתו שאין הוא יכול לתפקיד זה ואין הוא יכול להיכנס לנעלי קודמיו. אמנם, נושא השלטון המקומי לא זכה מעולם לתשומת־לב נאותה אצל שרי הפנים, לא משמאל ולא אלה של הגוש הימני־דתי, אבל עוד לא היה שר פנים כה צר אופק וכה מחוץ לתמונה כמו הרב פרץ. ואין זה משום שהוא „ירוק" בתפקיד, אלא משום שכל התעניינותו בנושא הפנים היא רק אם הוא משרת את ש"ס, את ההלכה ואת אברכי הישיבות.

שר פנים המשקיע כל מרצו בבדיקת כשרותה היהודית של שושנה מילר ומקדיש מעט מאד תשומת לב למצב הרשויות המקומיות — שר כזה אינו ראוי לכהן בתפקידו.

שר פנים במאה העשרים, הטוען בפומבי שאסון הרכבת בצומת הבונים נגרם בשל מזוזות פסולות ואי שמירת שבת — כבר מזמן צריך היה ללכת, לנטוש את משרדו ולחזור לעולם הישיבות — בית גידולו — ולא להמתין עד שהגברת מילר תוציא אותו משם.

שר פנים הממשיך להוריש סכומי עתק (כ־4.2 מיליון דולר בין השנים 84־85) למוסדות דתיים ולישיבות, הן באמצעות „הצינורות המקובלים" — הרשויות המקומיות — והן ישירות מכספי קרן איזון שנועדה להקל על תקציבי אותן רשויות הנתונות במצוקה, וזאת בניגוד להוראת הכנסת — אינו ראוי לתפקידו.

משרד הפנים בהנהגתו של יצחק פרץ לא קיים הבטחות רבות שחזר והבטיח למגזר הערבי; בתקופתו בוצעו צווי הריסה מאסיביים במגזר הערבי ורשימת מחדליו ארוכה מאד.

כאשר כיהן דר' בורג כשר הפנים רבים ייחלו לצאתו. עתה, משהלך, אפשר שנתחיל שוב להתגעגע אליו, עקב מעשיו ומחדליו של יורשו.

מחכים לאסון

לפני כשנה פנתה עיריית גבעתיים למשרד הפנים וביקשה שיסייע לה לרכוש מנוף גדול לצורכי כיבוי אש וחילוץ מקומות עליונות של בתי מגורים. מחיר המנוף אמור היה להיות כחצי מיליון דולר. משרד הפנים הקציב למטרה זו כ־250 אלף דולר והתיר לעירייה לגבות את יתר הסכום מהתושבים — כתוספת תשלום למיסים העירוניים. העירייה גבתה מתושביה 50 אלף דולר. אתם בוודאי מנחשים שהמנוף לא נרכש עד היום.

כתב „ידיעות אחרונות" שביקש תגובת דוברת העירייה, כרמלה וילברשטיין, נענה: „היות וכדעת משרד הפנים להפוך את שירותי הכבאות לשירותים ארציים, החליטה עיריית גבעתיים להמתין ולבקש ממשרד הפנים שיממן את כל עלות המנוף. ואם יוחלט לא לרכוש את המנוף, יוחזרו הכספים לתושבים."

כמנהג ארצנו — הכסף וודאי יימצא והמנוף יירכש, אבל לא לפני שיקרה אסון גדול יותר מאסון הדליקה ברחוב הרצוג, בו ניספו ארבעה בני משפחה אחת.

אגב, ב־4 מיליון דולר שקיבל ארנסט יפת מבנק לאומי, אפשר לרכוש 8 מנופי כיבוי ל־8 יישובים. אבל זה כבר דרך אגב.

מנוף כיבוי–עולה 500 דולר. משרד הפנים נתן חצי. העירייה לא הצליחה לגבות מהתושבים את חלקה אנדרה ברוטמן.

וילות פורחות ומצודה מוזנחת

ראש המועצה המקומית אזור, יצחק אלישיב, הוא מאותם ראשי הרשויות המקומיות הצעירים והמבטיחים.

בשיא הצלחתו, כאשר אזור, היישוב העלוב שעל אם הדרך תל־אביב־רמלה, הפך ליישוב מבוקש ורבים בונים בו את וילותיהם, החליט אלישיב לפרוש עם תום קאדנציה זו. עתה הוא מכשיר את יורשו, אמנון ז'אק (39), כעת סגן ראש המועצה ומנהל מחלקת החינוך.

אלישיב, שהוא חבר המרכז והלשכה במפלגת העבודה וסגן יו"ר מרכז שלטון מקומי, פוזל לעבר הכנסת, פוזילתו מבוססת על הבטחות שקיבל בעבר מראשי המפלגה. „מיציתי את עצמי ולאחר שתי קאדנציות אני רוצה לעשות משהו אחר" — אומר אלישיב.

האיש גאה על מצבה הכלכלי של המועצה המקומית ואומר שזה 13 שנה שעובדי המועצה מקבלים את משכורתם כל ראשון בחודש; שום צ'יק שניתן לספק אינו חוזר. הסיבה למצב הטוב, כדבריו, הוא שמעולם לא הלך על גדול כאשר לא היה לו כיסוי לכך. הוא שמר שמספר עובדי המועצה יהיה פחות מהתקן, כך שאין הוא צריך לפטר עובדים כפי שדרשה הממשלה. אלישיב מונה סיבה נוספת למצבה הטוב של אזור: מדובר ב„אוכלוסיה טובה", שאיננה מתמרמרת כאשר הוא מעלה את המיסים ב־170 אחוז.

דרך אגב הוא אומר, שבעצם רצה להעלות את המיסים בשיעור גבוה יותר, אולם משרד הפנים לא איפשר לו זאת. אומר אלישיב: „ראה, לא בזכותי על עצמנו. בניין המועצה המקומית — בניין פשוט, ללא יומרות, והעיקר שהוא פונקציונאלי ומתאים לצרכים שלנו."

יורשו, אמנון ז'אק, אומר שנמכרו עתה ביישוב 60 מגרשים לצורך הקמת מפעלי תעשיה, 15 מפעלים — בבנייה. כן דואגת אזור לאיכות סביבה ואיננה נותנת רשיונות למפעלים מזהמים.

לאזור יש פנינה ארכיאולוגית שאפשר להופכה לכסף — המצודה הצלבנית המרשימה ביופיה, העומדת עתה מוזנחת. אלישיב טוען שאין ביכולתו לשאת בהוצאות שיקום האתר, ואגף העתיקות במשרד החינוך והתרבות אינו מוכן להשתתף בפיתוח. ברעתו היה להעביר למצודה את המוזיאון הפרה־היסטורי. להביא משקיע ולפתוח חנויות אשר ישרתו תיירים. אולם אינו מקבל תמיכה לכך מאגף העתיקות. והוא אומר: „אם נכשלתי במשהו, הרי כאן הוא הכשלון שלי, שלא הצלחתי להפוך את המקום לאתר תיירות."

פקינג – יותר עתונות יותר פתיחות

פריחת הדור האבוד

מאת ג'ון נגאי, רויטר

ישו הנצרי עושה יד אחת עם ג'ון לנון בבחינת הרמה המוסרית המידרדרת בסין, ובה בעת יוצא קונפוציוס בשליחות דומה לארה"ב — זהו נושאה של הקומדיה „קונפוציוס, ישו וג'ון לנון", שנכתבה בידי המחזאי הסיני שא יקסינג, בעוד גל חדש של ליבראליות שוטף את הזירה התרבותית בארץ זו.

נושאו של המחזה הוא ההבדלים התרבותיים בין מזרח למערב והוא נחשב לנועז מכל המחזות שהועלו בשנים האחרונות על הבמה הסינית — אמר שא לכתב „רויטר". תקוותו היא, שהמסך יעלה על מחזהו החדש באוגוסט השנה.

לפני עשר שנים לא היה שא, שמלאו לו 46 שנה, מעז לכתוב מחזה מעין זה. „מתחו עלי ביקורת ושלחוני ל„חינוך מחדש" בעוון ספר שכתבתי בשנות ה־70 על חיי הפועלים בערים," הוא אומר. ב־1978 „טוהר" שא ואשתקד מונה למנהל תיאטרון־העם בשאנחאי. זה עתה שב מסיור של ארבעה חודשים בארה"ב, שם נפגש עם מחזאים ושחקני־במה.

שא נמנה עם משוררים, סופרים ומחזאים הזוכים בעת האחרונה בפופלאריות הולכת וגוברת בזכות הסאטירה הנועזות שלהם וגישתם הריאליסטית בתיאור החיים בסין בזמננו. רוב הסופרים הצעירים, שרכשו מוניטין בשנים האחרונות, נימנים עם המכונים בני „הדור האבוד" — אמנים בשנות ה־30 וה־40 לחייהם, שהחמיצו את האפשרות לרכוש השכלה אוניברסיטאית מחמת „המהפכה התרבותית", שחוללה תוהו־ובוהו בסין בין השנים 1966 ו־1976.

אווירה חופשית

אך מעז יצא מתוק. סבלם של היוצרים הצמיח כושר יצירה והשראה. ככל שנחלש לחץ ההגבלות הרשמיות על פרסום יצירות אמנות, כן מרבים היוצרים להביע ברבים את תסכוליהם הישנים והחדשים מן החיים בצילו של המשטר הקומוניסטי. כמה אמנים מוכשרים אומצו לחיק המשטר וזכו במשרות טובות. אחרים תורמים מפרי־עטם, באופן סדיר, לכתבי־העת הספרותיים, שהיתה להם עדנה בשאנחאי בשנים האחרונות.

ז'או ליהונג קיבל עבודה כנגר כאשר סיים את חוק לימודיו בבית־הספר התיכון, ב־1967. לימים נהפך לסופר־חובב וב־1980 השלים את לימודיו באוניברסיטה. בינתיים נעשו כמה מספריו לרבי־מכר. ז'או, בן 36, העורך כיום את כתב־העת הספרותי „ניצנים חדשים", אמר

גל חדש של ליבראליות תרבותית שוטף את סין. סופרים בני „הדור האבוד", שהחמיצו את השכלתם בגלל מהפכת התרבות, מרבים להביע את תסכוליהם מן החיים בצל המשטר

לכתב „רויטר", כי הממשלה תומכת במגמת הליבראליזציה. „אמנים מסוגלים לתת ביטוי לכושר היצירה שלהם רק באווירה בלתי־מופרעת", אמר ז'או. לדבריו, מקווים רוב האמנים הצעירים בסין, כי המדיניות הליבראלית של המנהיג העליון דנג קסיאופינג מבשרת עידן של מודעות אמנותית ויצירה בכל תחומי האמנות, תוך מתן עידוד לכשרונות צעירים.

השלטונות בשנחאי, העיר הגדולה ביותר בסין, שהצמיחה רבים מסופריה הדגולים של המדינה, שותפים, ככל הנראה, לדעה זו. לפני שנים אחדות הוקיעו אמצעי־התקשורת הרשמיים כל יצירה שעסקה בסקס [illegible] קאפיטאליסטיים, או שמתחה ביקורת על מדיניות הממשלה. המחברים [illegible] „עתה יכולים האמנים ליצור באווירה [illegible] ולהעלות תרומות גדולות יותר [illegible] הסוציאליסטית שלנו," אמר [illegible] ממחלקת התרבות של שאנחאי.

בשיחה עם כתב „רויטר" אמר [illegible] רשויות העיר מממנות קורס [illegible] לסופרים צעירים, וליצירותיהם [illegible] אלה יש כיום הזדמנות טובה [illegible] לראות אור.

„ואלנטינו הסיני", ספר המתאר את [illegible] החברתיות בסין, גנוז לפני ארבע [illegible] עד מהרה נהפך ל„רב מכר" [illegible] שב והופיע על דוכני חנויות [illegible] המנוהלות על־ידי המדינה.

מחברת הספר, צ'אן נאישן, [illegible] נחשבת כיום לסופרת הדגולה [illegible] בשאנחאי, וספרה האחרון, „בית כפול" [illegible] על־ידי חברת הסרטים הרשמית של [illegible]

עד לפני כשנתיים עדיין [illegible] משיריו של המשורר ליו [illegible] בורגני", אך כיום הם נפוצים מאוד [illegible] מועלה על נס כאחד המשוררים [illegible] ביותר בסין.

אך ספקות עדיין מכרסמים [illegible] מעטים בלבד מסכימים לדון [illegible] בנושאים רגישים או להגדיר את [illegible] של הסובלנות הרשמית. „איש אינו [illegible] היכן יורשו הסופרים הליבראלים [illegible] לכת או כמה זמן עוד תימשך [illegible] הנוכחית. רוב האנשים נוטים [illegible] שהמגמה תישאר בעינה כל עוד [illegible] מיפנה לרעה במדיניות הממשלה, [illegible] שביקש להשאר בעילום שם.

„הפוליטיקה וזורות תמיד [illegible] הספרות והאמנות בסין. ההיסטוריה [illegible] האינטלקטואלים הסיניים הם [illegible] תכופות לשעיר לעזאזל, כל איש [illegible] משתבש", אמר האיש.

שנחאי – קהל רב נאסף במהומות הסטודנטים

לא רוצות אותו בשום גודל!

שאלו אותן באיזה גודל הן רוצות [illegible], והן הדגימו בפרישת ידיים לרוחב הגובה, כמו דייגים המראים את אורך הדג שהעלו בחכותיהם. נשים צעירות ומבוגרות, ילדות וקשישות, אלגנטיות ופשוטות, חצופות ונבוכות, רציניות ומצחקקות... אז באיזה גודל את רוצה אותו, בבקשה?

כאשר כל הצופים יודעים למה בדיוק [illegible] (פרט לכמה מטומטמים שזה [illegible] אותם) אי־נוחות וסלידה — מסתבר כי הסיבה לגודל של מקרר. מושכים כתף בבלבול, מתביישים שנפלנו בפח. שכמו אותו [illegible] ראינו פורנוגרפיה בכל כתם דיו על סכין רושף, אבל אי הנוחות והסלידה נשארים. סרטון הפרסומת של תדיראן למקרר החדש שלו, שגודלו רצוי לכל אשה (גברים, כנראה, אינם ניגשים למקרר) ראוי לפרס של וולגריות וחוסר טעם. אילו התכוונתי בימים אלה להחליף מקרר — לא הייתי קונה את זה.

קבוצה המכונה „נשים נגד פרסום פוגע" (טל. 03־8113169) הרחיקה לכת עוד יותר. הקבוצה הדפיסו כרוזה, לא גדולה במיוחד, אבל נחוצה מאד, המודיעה לבעלי חנויות כי אין בכוונתן של החתומות על הכרוזה לקנות כל מוצר ממוצרי תדיראן עד ה־31.3.87, בגלל הסרטון האמור, „המציג את הנשים באור נלעג וכמזמינות התייחסות פורנוגרפית אליהן". הסרטון, אגב, מוצג בבתי הקולנוע, לא בטלוויזיה.

על כרוזה הזאת חתמו 10 אירגוני נשים: [illegible] לאשה (מרכז נשים חיפה); התנועה הפמיניסטית; נשים נגד פרסום פוגע; [illegible] לשוויון המינים בחק"ם; שדולת הנשים בישראל; מקלטים לנשים מוכות; נגה־[illegible] של נשים; מרכז סיוע לקורבנות אונס; [illegible] „נשים כמדיה" והמחלקה לשוויון [illegible] אין לי מושג, למה לא צורפה [illegible] של „האחיות הגדולות" והממוסדות: [illegible] ויצ"ו, אמונה, או ארגון נשים אקדמאיות — [illegible] הסיבה היא טכנית, כי קשה להניח שהן לא מזדהות. ספק אם יש אדם [illegible] — גבר או אישה — שראה את [illegible] ולא נעלב — ולו רק מפני שמנסים [illegible] אותו (אותה) בהתחכמות על רמה של [illegible].

קבוצת „נשים נגד פרסום פוגע" נהגה עד [illegible] לשירות למפרסם, להעיר ולהתריע. [illegible] וכו הכרזותיה בתשובה עניינית, [illegible] רחוקות — בהתנצלות והבטחה [illegible] את הפרסום. בדרך כלל צפצפו [illegible] עכשיו — החליטו להחרים. כיוון [illegible] מיליטנטים הן מכהירות את צעדן [illegible]

„[illegible] שבועות רבים, לפעמים חודשים, [illegible] של פרסום פוגע מסויים ועד [illegible] תגובתנו עליו. בינתיים — הנזק [illegible] כבר נעשה! גם אם בעקבות [illegible] יהיה המפרסם, כביכול, „מוכן [illegible]", הרי הוא השיב את מטרתו [illegible] ייצא עם פרסום פוגע חדש, שכן [illegible] שידריע אותו... רק פגיעה בכיס [illegible] עשויה להרתיעו! ומטרתנו הלא [illegible] למנוע פרסומים פוגעים, ולא רק [illegible] עליהם עד איזוסף. בפרסום מושקע [illegible] משום שתרבח, שהוא משפיע. [illegible] גם, שהפרסום המשפיע ביותר על [illegible] המכירות הוא זה המציג את [illegible] כאובייקט למין ולאלימות. אל [illegible] גם הפרסום המשפיע ביותר על [illegible] האלים והמזלזל כלפי נשים. [illegible] כך לחרם יש אותה חשיבות [illegible], גם אם הפרסום המסויים שבגללו [illegible] ירד, לפני שנספיק להגיב [illegible]. האם היינו מסכימים לפטור מעונש [illegible] אנס או שודד, רק משום שנתפס [illegible] והפסיק, או שנתפס לאחר [illegible] את פשעו..."

[illegible] מעלון הקבוצה. משאר [illegible], ובינתי של הכוונת מפרסמים [illegible] עלית. יען כי „מתחשק לי [illegible]" זאת פרסומת „מזמינה יחס [illegible] ואלים כלפי נשים"... וגם מועצת [illegible] בגלל „חמוקי הפג'ואה"... אילו הייתה [illegible], אבל לרשות, כידוע, אכפת רק [illegible] את האגרה...

[illegible] פרסומים רבים, המכעיסים את [illegible] „נשים נגד פרסום פוגע" לא מרגיזים [illegible] — נשים וגברים — שאין להם [illegible] לנושא... איך להגדיר זאת? [illegible] פיניות! סטיריאוטיפים? — טוב. [illegible] יודעים למה הכוונה. מרביתנו פשוט [illegible] בפגיעה. אנו רואים את החן [illegible]. את הקריצה הממזרית, את [illegible] הסיסמה הקולעת — ומה [illegible] לכל היותר, זאת האמת בפרסום. [illegible] שמפנים את תשומת לבנו פעם, [illegible] — מתעוררת בנו הרגישות. [illegible] נוסח „איזה גודל", אלא גם [illegible], שבמבט ראשון הוא בהחלט [illegible]

[illegible] לנו חוק האוסר פגיעה מינית [illegible] שיש חוק האוסר פגיעה מטעמי [illegible], הוא יעורר ויכוחים, וגם אחרי [illegible] לא ייפסקו הבעיות, כי פרסומאים [illegible] יתקשו להבין מה רע בבחורה יפה [illegible] על כנף של מכונית...

יאלצו, כנראה, להעסיק בכל משרד פרסום יועצת פמיניסטית...

לא מכבר הוצג באדיבות של פרסום אריאלי מיקבץ סרטוני פרסומת שזכו בפרסים (ארד־כסף־זהב) בפסטיבל קאן 1986 וביניהם בלטה לטובה — בהומור ובמקוריות — סידרה סרטונים של „קרדו", מכשירים חשמליים לבית ולמטבח, המבטיחים ל„עקר בית" טרור ומוונח למראה, מטופל בילדים ומשרת באמנות את רעייתו המפרנסת — שיש תיקווה בחיים: תנור אפייה משוכלל, מכונת כביסה חרישית, עוד משהו ששכחתי... כל היוצרות התהפכו שם: הפיה הטובה ממין זכר, בדמות קלושמר הזקן, הביאה את המתנות: שלוש פועלות בנין, ידים בכיסיהן וסיגריה בזווית הפה — שרקו מהפיגומים אל האב המסכן, עמוס חבילות וילדים „הי מותק, מה אתה עושה בערב?" רופאות אדישות האיצו בו ללחוץ, ללחוץ, כי אתה לא הגבר הראשון המביא תינוק לעולם... הנשים היו אלגנטיות, עסוקות, נמרצות, לא מתערבות במשק הבית. כן מותק, ודאי שאקנה לך, אם אתה רוצה...

הסרטונים התקבלו בגלי צחוק וקצת מחיאות כפיים — אבל עוררו בי איזושהי אי נוחות, ורק אחרי שיצאנו מאולם ההקרנה הבינותי מה הפריע לי בהם: נכון, הגברים הטרודים היו מצחיקים, אבל כך גם הנשים המפרנסות. יתר על כן — הן היו אנטיפטיות, רוחות, מרגיזות, אכזריות אפילו — ומעולם, מעולם לא ראיתי סרט פרסומת המציג את הגברים־המפרנסים בצורה כזאת... אין לי ספק שגם סרטונים אלה, שכוונתם בכיכול טובה מאד, היו מעוררים את זעמן של נשים נגד פרסום פוגע, אם יש — ויש — ארגון מקביל באנגליה. הוא מתכון בוודאי להחרים את „קרדו".

צב"ש

האם מסכי המחשב גורמים להפלות?

בארה"ב עומדים מדענים לערוך מחקר מקיף שיברר האם VDU (מסכים על מסופים) גורמים להפלות ולסיבוכים אצל נשים הרות העובדות מולם.

המחקר ייערך על־ידי המוסד הלאומי לבריאות ולבטיחות תעסוקתית. הוא יחל במרץ ויאסוף נתונים מכ־4,000 טלפניות — 2000 העובדות עם מסכי וידאו, ו־2000 שאינן עובדות כך. הנתונים שייאספו יעסקו בהריונות של הזמן האחרון.

לתוצאות המחקר מחכים בציפייה רבה איגודים מקצועיים, אנשי תעשייה, מומחים לבריאות תעסוקתית והרבה מאוד נשים. כולם מקווים שתינתן תשובה לשאלה האם מסכי הווידאו, המשמשים לעבודת כ־7 מליון נשים בארה"ב, מסוכנים להן בעת ההריון.

מאז 1980 התפרסמו בארה"ב כתריסר דיווחים ביחס לשיעור הפלות או סיבוכים אחרים בהריון, שנמצא כי הם גבוהים יותר אצל המשתמשים ב VDU. אך לא ניתן היה לקבוע אם המסכים הם שגרמו לאובדן ההריונות.

בספטמבר האחרון דיווחה אוניברסיטת מישיגן על שיעור גבוה יותר של הפלות בקרב נשים המשתמשות במסך במשך יותר מ־20 שעות בשבוע. אך המספרים בהם השתמשה היו קטנים מכדי להיות משמעותיים מבחינה סטטיסטית ועל המחקר המתוכנן יהיה לברר מהו הגורם הספציפי. לדעת החוקרים, ייתכן שהקרינה היא הגורמת לסיבוכים, ויתכן גם שהלחץ והמתח הנפשי הכרוכים בשימוש בהם הם המשפיעים על פוריות האשה.

דליה רפאל, וושינגטון

בזאר של אקי"ם

הבזאר השנתי של אקי"ם תל־אביב יתקיים בחסותה של זיוה להט — רעיית ראש עיריית תל־אביב, ביום א' ה־8.2.87, במלון הילטון בתל־אביב, אולם שלמה המלך. כל הכנסותיו קודש לייזום ולפיתוח מפעלים לשיקום מפגרים.

הבזאר יהיה פתוח לקהל בשעות 10:00־19:00 ברציפות, ובמסגרתו יוצע למכירה במחירים מוזלים מבחר גדול של מוצרי הלבשה והנעלה, קוסמטיקה, מזון ומשקאות, כלי בית ומיטה, חשמל, צעצועים, חפצי נוי ותכשיטים. תיערך גם מכירה מיוחדת של תמונות ופסלים של טובי האמנים בארץ, בהם: נחום גוטמן, זריצקי, סטימצקי, יוסל'ה ברגנר, מוישל'ה ברנשטיין, אהרון גלעדי, בתיה לישנסקי ועוד. רוב החפצים שיוצגו בבזאר חדשים ונמסרו לאקי"ם תל־אביב בתרומה.

האקנה נעלם מאליו... בגיל 30

ד"ר יצחק גליקשטיין, רופא נשים בכי"ח קפלן, טוען שאין תרופות פלא לפצעי בגרות. „אקנה וולגריס" בשמם המדעי, הם חלק בלתי־נפרד מגיל ההתבגרות, כמו האצה בגובה, צמיחת שער הבושת ובית השחי, כמו תחילת הווסת אצל הבנות. בתקופת חיים זו, המכונה התבגרות, הנמשכת בממוצע ארבע־חמש שנים, חלים אצל הצעיר שינויים בעור, המתבטאים בפעילות יתר של בלוטות הזעה האפיקריניות (הגורמות לריח רע), פעילות בלוטות החלב (לכן העור הוא שמן) והתקרנות בזקיקי השערות. פצעי בגרות מופיעים מסיבות הורמונליות. אם הם קלים ולא מטפלים בהם בידיים מזוהמות — הם יחלפו מעצמם... כשתהיו בני שלושים בערך! לא מנחם, נכון? ואין שחר בסיפורים על יחסי מין, שכביכול משנים משהו בהורמונים. פשוט צריכים לרחוץ את הפנים מהזיעה, השומן והלכלוך — רצוי בסבון אל־אלקלי (כי סבון אלקלי מקטין את חומציות העור) ולהשתמש בקרמים מרגיעים היפואלרגיים (שאינם גורמים לאלרגיה). במקרים קשים — פונים לרופא.

הטיפול הקוסמטי דרוש כדי למנוע החמרת המצב. לגבי בנות — יש אפשרות של טיפול הורמונלי, שתפקידו לנטרל את ההורמון הזכרי הגורם לפצעים אלה. כמובן, אין טיפול כזה לבנים. ד"ר גליקשטיין, המרצה לקוסמטיקאיות של רפואה קוסמטית, מדגיש את הצורך בהיגיינה. רחיצה תכופה, תכשירים מתאימים, דיאטה הולמת והצורך לפנות לרופא כאשר המצב מגיע לשלב חולני.

המצב של הבנות טוב יותר — אמרה נורית, הקוסמטיקאית של חברת „מ.ד.י. פרמצבטיקלס", נציגת R.O.C בישראל, כאשר הציגה סידרה חדשה הכוללת שלושה מוצרים טיפוליים לבנות נעורים. בנות יכולות להתחיל בטיפול בגיל צעיר מבלי להתבייש ולהסתתר והסיכויים טובים שהאקנה לא יתפתח אצלן (אלא במקרים של הפרעות הורמונליות — הדורשות, כאמור, טיפול רפואי). הסידרה כוללת תחליב ניקוי לפנים, השומר על חומציות העור; קרם הגנה ולחות עדין ומסכה מנקה לשימוש פעמיים בשבוע, המנקה את העור ניקוי יסודי. השימוש בה חשוב במיוחד לסילוק הקומדונים (נקודות שחורות), העלולים להפוך לאקנה. התכשירים נמכרים בבתי המרקחת (כולל סופרפארם) בלבד, אך אינם דורשים מירשם של רופא. הם היפואלרגיים, מותאמים במיוחד לעור שמן ובעייתי של צעירים ומי שמחליטה להשתמש בתכשירים קוסמטיים בגיל עשרה, עדיף שתהיה לה מערכת משלה ושתגיע לקרם של אמא, שיש לו אמנם ריח נעים. אך תפקידו להחליק קמטים...

בסתרי חדר האמבטיה גם בנים יכולים להשתמש במוצרים לבני נעורים. הם עשויים למנוע הופעת אקנה, או החמרת מצבה ואולי, מי יודע, אולי בכל זאת טיפול שיטתי ירפא את הפצעים, ההורסים את חיי הצעירים לפני גיל שלושים המופלא...

מה נלבש בחורף 1988?

עיצומו של חורף, וכבר כל החנויות והמפעלים התחילו במכירת סוף־העונה. כל מה שראית לפני כמה חודשים בתצוגות אופנה, הרגילות ואלה שבמסגרת „שבוע אופנה 87־86", אפשר לרכוש היום במחירים מוזלים 50 אחוז. וכי מי ירצה לשמור פריטי אופנת 87 לחורף ־88?

כבר לפני כמה שבועות החלו ההכנות לשבוע אופנת־חורף 87/88 ומקווים שישתתפו בו יותר מ־40 יצואני אופנה. הוא יימשך שלושה ימים, בתאריכים 26.2.1988 — 24, וייערך במלון הילטון בתל־אביב. מקווים שעקב העלייה ביצוא האופנה מישראל לארצות־הברית יגדל מספר הקניינים שיגיעו מעבר לאוקיינוס.

כדי להמחיש ולסייע למעצבי האופנה בישראל, הכין מכון היצוא חוברת תחזיות אופנה ובה מפורטים הקווים המובילים לעונת חורף 87/88. מתוך ארבע צלליות, המובילה (כנראה) תהיה בהשראת רוסיה הצארית ובגדי כפר רוסיים. מכנסי־גרב או גרביים בסריגת ־ יד לתוך מגפי עור מרופדים. חצאיות או שמלות מודגשות במותניים. שוליים מסריג בוקלה, או מעובדים. צווארונים בסריגת פאטנט וחולצות בדגם הבולרו מעל שמלות או טוניקות. כיסים גדולים ומעילים ארוכים עם צווארוני פרווה. גם הסגנון הצבאי פופולרי מאוד. „סיפורי פולמן" הצללית השנייה הבולטת היא אלגנטית, מזכירה את תחילת המאה. גזרה ישרה הנגמרת בחלקו התחתון של המעיל או המקטורן המאורך, בגזירה קימורית־אלכסונית. בכלל האלכסון חוגג, בחלק כלשהו של הבגד, וגזור בבסיס ישר. המתפרים מאוד בולטים תוך צווארון השאל או הצווארון הקטן העומד. המותניים מודגשות והכתפיים רחבות אך מעוגלות. נשי יותר, רך יותר. הרבה סריגים. סריג הפליסה משמש לחצאיות או קישוט לחולצות סרוגות. הרבה חצאיות מעטפת. קפלים מוכנסים והחידוש הבולט: מותניים מוגבהות. הגראפיק ליין לא שונה בהרבה מזה של חורף 87. בגדי לחם־וחמאה, כלומר בגדי יום־יום בצבעים מתונים, כהים, גיזרה מאוד ישרה ושמלות וחצאיות די ארוכות וצרות. מעט אפליקציות, מעט מבריקים, טוב ל„ערבב ולבש".

שנות השלושים חוזרות אלינו במראה הזוהר, בדגמים מאוד אלגאנטיים, נשיים, מחשופי ענק, פליסה, מותניים מוגבהות — בקיצור, חפשו בארון של סבתא או אמא שלכן, בוודאי תמצאו פריט או שניים שאחרות ייאלצו לקנותם בחורף הבא הרבה כסף.

חיה יוסף

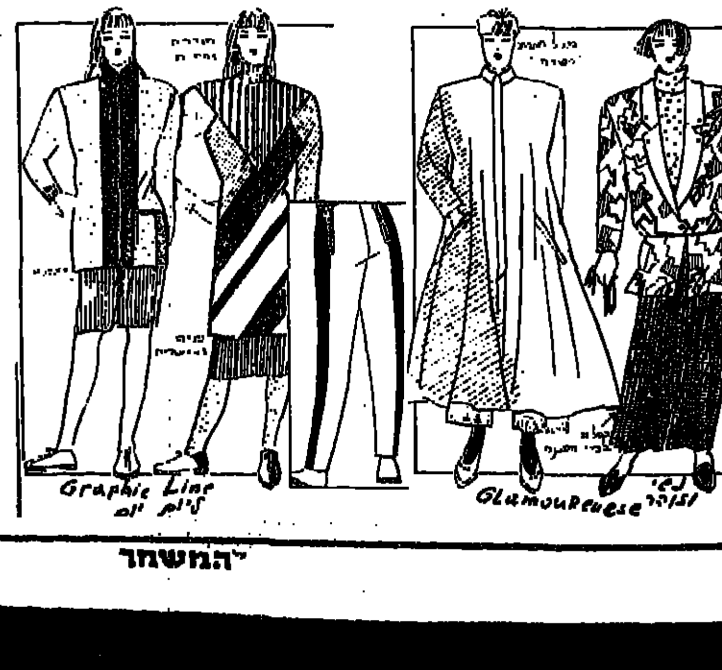

אמא, למה באתי לעולם?

אמא, האם ידעת שאוולד עם שיתוק מוחי ולא אהיה מסוגל להניע ידיים ורגליים? אם ידעת, מדוע לא עשית הפלה? שאלות אלה שאל יוסי בן השלוש-עשרה, את אמו רחל. האם, מורה ירושלמית ואם לשלושה, זוכרת את הסבל שעבר על משפחתה בת אחת-עשרה הנפשות, שגם היא גידלה ילד פגיע שיתוק מוחי.

כאשר נודע לרחל כי גם לה נולד ילד פגיע שיתוק מוחי, חרב עליה עולמה. היא ידעה אמנם ששיתוק מוחי איננו עובר בתורשה, ואף אינו מדבק, אך לא מצאה הסבר לאסון, שקרה לה בעקבות אמה. בכל זאת אזרה רחל עוז ויחד עם בעלה ובתה הבכורה קיבלו את יוסי בחום ובאהבה. עכשיו היא עייפה, עייפה מאוד, וסובלת מכאבי ראש ותזה. היחסים במשפחה מתוחים. הנער יושב כל הזמן על כסא גלגלים. הוא זקוק לעזרה כדי להגיע לשירותים, לאכול, להתקלח. כאשר השמיכה נופלת בלילה, אין הוא מסוגל להרימה.

לרחל אין כסף כדי לקנות לבנה עגלה חשמלית ממונעת. מחירה של עגלה כזאת מגיע עתה ל־5000 דולר. גם לאיל"ן, איגוד ישראלי לילדים נפגעים, אין כסף כדי לקנות עגלה חשמלית ליוסי. בראשית חודש זה פנתה רחל במכתב לתמר קולק, אשת ראש עיריית ירושלים, וביקשה, כי תימצא מקום לבנה בבית הנושא את שמה „בית תמר". בית זה הוקם לפני כחמש שנים בשכונת שייח' באדר בירושלים, סמוך למלון הילטון ולבנייני האומה. זהו בית משפחתי למתבגרים נכים סעוריים, המסוגל לקלוט עד שמונה בני-נוער. הבית מסוגל לקלוט גם כמה „נופשים", הבאים אליו מדי שבת רביעית, כאשר בני הבית הקבועים נוסעים לבית משפחותיהם.

בית תמר מנוהל בידי אם בית, נאוה קסלר. יחד עם צוות מטפלים ומטפלות עוסקת נאוה בכביסה ובגיהוץ, בהכנת אוכל ובשמירת נקיון, שמירת קשר עם הורים ומורים, הליכה לקופת חולים ועוד. זהו בית יחודי מסוגו בישראל. אילו אפשר היה להעביר ממנו שניים מן הבוגרים, היה מתפנה מקום גם ליוסי. בינתיים מצליחה רחל לשלוח את יוסי לבית תמר אחת לחודש לשישי-שבת, כדי שהיא תוכל לנוח.

מדוע אין פתרון למתבגרים שעברו את גיל שמונה-עשרה? משיבה שושנה אורנן, אחות ופעילות המרכזיות של איל"ן, ובעלת מקצוע מגוון, שבעבר הקרוב כיהנה כמנהלת בית ספר „אילנות", המחנך ילדים נפגעי שיתוק מוחי: „השלמנו בניית בית מגורים בשכונת גילה בירושלים, המסוגל לקלוט 68 נכים צעירים סיעודיים בגילאי 18–35. בנתניה קיים בית דומה. להקמה היו שותפים הג'וינט ומשרד העבודה והרווחה. כדי להעביר לבית זה חלק מ־120 הממתינים בתור מירושלים והדרום דרושים מליון דולר לשנה, שחלקם מיועד לתשלום ל־68 עובדים. האוצר אינו מוכן לממן את החזקת הנכים חרף התחייבות של שר העבודה והרווחה לשעבר, ד"ר ישראל כץ. אם וכאשר ייפתח בית איל"ן בגילה אפשר יהיה לקלוט בו גם את בוגרי בית תמר. בדרך זאת יוכל לקלוט בית תמר את יוסי.

אחזקת נער או נערה בבית תמר עולה כ־800–900 דולר לחודש. בבוקר דרושים שלושה עובדים ואחר-הצהריים שלושה, ארבעה עובדים כדי להכין את הנכים לבית-הספר, לנהוג לאוכל, לנקיון ולחיי חברה אחר הלימודים. איל"ן מחזיק את הבית, זהו איגוד של מתנדבים ומטפל זה 34 שנים בנפגעי מערכות שרירים ועצם. איל"ן מסייע לבתי-ספר, מסיע ילדים, ומקיים בקיץ קייטנות בקיבוצים, הזורע ומעגן. לבני המשפחות מסייע איל"ן בשיקום, שיכון, ורכישת כלי רכב, מכשירים ומלגות. איל"ן מקיים 70 סניפים, מהם עשרה ביישובים ערביים.

מצער הפרוטות, מפעל ההתרמה השנתי של איל"ן, ייערך השנה ביום ג' הקרוב, 3.2.87. העמקת ההתרמה תאפשר הקטנת הנזק, שנגרם על ידי הקיצוצים בתקציבי הממשלה.

איל"ן מסייע התלמיד מנגן על אורגן בעזרת המיתקן שלראשו.

סימפטום „הוראה מסייעת"

מורים רבים מסייעים לתלמידיהם בזמן בחינות הבגרות. משרד החינוך ער לבעייה, אך לא נוקט אמצעי הרתעה מספקים.

בשנת הלימודים תשמ"ו הקימה המזכירות הפדגוגית במכון סאלד מרכז לבחינות בגרות. מטרת המרכז היא לחבר שאלוני בחינות וכן לחקים מאגר פריטים, תוך שימוש בעקרונות פסיכומטריים נכונים. כיום מכין מרכז זה 180 שאלוני בחינות לבתי-הספר העיוניים.

מנהלת המרכז לבחינות הבגרות, אירית חוני, מספרת לי, שבוועדות השאלונים יושבים אנשי אקדמיה, מורים מן השדה, טסטולוגים ומפקחים. הוועדות דואגות שהשאלונים ישקפו כהלכה את התוכן, שהמשימה המוטלת על התלמיד תהיה ביחס ישר לזמן העומד לרשותו, שהשאלות תהיינה בהירות ועוד. מפקחי המשרד משתמשים בשאלוני הבגרות כמכשיר מרכזי להשפעה על הוראת מקצועות הבחינה.

מומחי מכון סאלד, שואלים את עצמם: האם הציון שקיבל התלמיד בבחינת הבגרות איננו מקרי? „שאלון בחינת הבגרות בנוי כך, שידיעה בסיסית של התלמיד בחומר הלימודים תבטיח לו ציון 6", מסביר לי מנהל מכון סאלד, ד"ר יצחק פרידמן. תלמיד שהוכיח הבנה ויכולת יישום על חומר הלימודים יקבל ציון 8. תלמידים חזקים יוכלו לקבל ציון 9–10, אם יוכיחו שהם מסוגלים לעסוק ברמת תחכום גבוה, לעסוק באנליזה, סינתיזה והערכה של החומר הנילמד".

אבל ד"ר יצחק פרידמן איננו נשמע מאושר: נכון שאנחנו עושים עבודה נהדרת מבחינת הרמה המדעית, אבל אנו גם יודעים שיש העתקות בעת הבחינה, ויש מורים שכותבים על הלוח את התשובות. בעניין זה הוא מציע לי לקבל פרטים מבנימין אמיר, העומד בראש הוועדה לחינוך על-יסודי במזכירות הפדגוגית.

משיב לשאלותי בנימין אמיר: ציונו הסופי של התלמיד בבחינת הבגרות בכל מקצוע מורכב מציון מגן ומציון בחינה. כאשר הפער בין שני הציונים גבוה מדי בקרב תלמידים רבים או במקצועות רבים באותו בית-ספר, ברור שאין זה מקרה. ציון גבוה יותר לתלמידים חלשים מהווה העדפתם על פני תלמידים חזקים, שמוריהם אינם מקילים. משרד החינוך מספק לבתי-הספר עיבודים סטטיסטיים של תוצאות הבחינות, יחסית לממוצע הארצי.

משרד החינוך מקיים מערכת של השגחה ופיקוח. במקרים מסויימים פוסלים נציגי המשרד בחינות. גם המעריכים בודקים ופוסלים. המשרד שוקל שני צעדים: השגחה שלא בידי המורים ופרסום שמות בתי-הספר שתלמידיהם העתיקו או שנתגלה פער בלתי סביר בין ציון המגן לבין ציון הבחינה. עד כאן דברי בנימין אמיר.

משרד החינוך וכן האוניברסיטאות יודעים היטב, היכן נמצאים המורים המקילים, ומי הם אלה אשר דרך קבע „עוזרים" לתלמידיהם לרמות את משרד החינוך. אבל משרד החינוך מחפה על גונבי דעתו, שעה שאין הוא מפרסם את ציון המגן, את ציון הבחינה ואת הציון הסופי. פרסום נתונים אלה ירתיע את בתי-הספר אשר מעניקים לתלמידיהם ציונים „הוגנים מדי". פרסום שמות בתי-הספר ומנהליהם בעיתונות יעמיד במקומם את גונבי הדעת. מצידו לא צריך משרד החינוך להמתין: עליו לטפל בשורשי הבעייה — בניגודם של המורים אשר חוששים כי האמת על חולשת תלמידיהם תתגלה. מורים אלה זקוקים להדרכה או לפיטורין.

החילוני המקופח

מחר (יום ד') ב־11 יקיימו חברי הסתדרות המורים הפגנה רבתי מול הכנסת. הפעם לא תהיה זו הפגנה בעד תוספת שכר, אלא נגד קיצוצים במערכת החינוך. חרף המחלוקת בין שני אירגוני המורים, אין הבדל ביניהם: יחד עם הסטודנטים וההורים מבינים המורים את משמעות הקיצוצים: הפחתת של שעות תלמוד בכיתות, היעלמות מקצועות העשרה, הגדלת מספר התלמידים בכיתות, ופיטורי מורים.

הסתדרות המורים פרסמה נתונים על היקף הקיצוצים המשמעותיים. היא מסתמכת על תזכיר של האגף לתכנון ולתקצוב במשרד החינוך. תזכיר זה קובע, שהקיצוץ בפועל מגיע ל־35.7 מליון שקלים, יפחית 90,000 שעות הוראה, השקולות כנגד 3300 תקנים, כתוצאה מכך ייסגרו בתי-ספר קטנים, בעיקר בהתיישבות ובהתנחלויות. הסתדרות המורים הפעילה את כוחה הפוליטי. ראשיה נפגשו עם הנשיא, עם ראש הממשלה, עם שר האוצר, עם סיעת המערך בכנסת, עם ועדת החינוך ועם שר החינוך.

חלק מטענות האוצר על בזבוז במערכת החינוך הן נכונות: כיתות קטנות ישנן לא רק ביישובים מרוחקים, אלא גם בתל-אביב ובחיפה. בערים הגדולות, סמינרים זעירים ומוסדות שורדים על קיומם בזכות לחצים, בפנימיות, מוסדות ורבנות בכינוס, חלקם ללא הצדקה.

במשרד האוצר לא יושבים רשעים ואף לא שוטים. הם יודעים את האמת קוחלה לשם קיצוץ וחסכון דרישות תחלישות פוליטיות: יש להעביר את הטיפול בחינוכם המקצועי של כל הנערים מידי משרד העבודה והרווחה („של הליכוד") לטיפולו של משרד החינוך („של המערך"). יש להקים קשת ממלכתית לפנימיות, שתתמקד במשרד החינוך ותחלוש על כל הפנימיות, גם של משרד הרווחה ושל הסוכנות וגם על הפנימיות הדתיות. יש להתעלם מלחצים של המפלגות הדתיות, ולהביא להשוואת תנאי הלימוד, באורך יום הלימודים, בצפיפות בכיתות, בכל זרמי החינוך, בדרך מינהלית-תקציבית: כרגע שכל בית-ספר יתוקצב לפי מספר תלמידיו, ייווצר תמריץ לחסכון בפתיחת כיתות חדשות. אם מישהו רוצה תוספות ייחודיות — שישלם.

נתוני משרד החינוך מתבססים על החלטות הממשלה, אבל הממשלה, להערכתו, לא תעביר בכנסת את חוק אגרת החינוך: אפילו יעבור החוק, הוא יתקל בקשיים גדולים בביצוע, כשם שנתקלה בקשיים ההחלטה על פיטורי שכירים. מקובלת עלי הנחת האוצר, שיש בזבוזים בחינוך. אבל אם הממשלה אינה נקיה בה עצמה, יושבים שרים ללא תיק וסגני שרים ללא תפקיד: אם הממשלה אכן מתכוונת לממש קיצוץ במערכת החינוך, אלא איננו מסרים לה לקבוע סולם קדימויות, שיוודר על ידי עקרון של שוויון כל האזרחים. יש להקצות לפי מספר התלמידים בכל זרם חינוכי, כי ישונה הורים המפלגה, המקופחים לזרמים הדתיים, כי קשות המגזר הערבי המקופח. לאיגוד היהודי הממלכתי יש להעניק לבתי-הספר ולאחרונים החלשים, לפי העניין ולא לפי כוח הסיעה הקואליציונית.

יפי עוז:

„משבר הבנקאות — תוצאה מצטברת של מעורבות הממשלה"

ללא גרעין הבעיות של שוק ההון והמטבע, ובוביל הגאות וההתמוטטות בבורסה לאותן תנועות שליליות שהוביאו למשברים מעבר. התזמות יהיו שונות, אך התוצאות והגזירה זהות. אזהרה זאת נמסרה ביום ו' שעבר על-ידי מרטין מישל טרנת, כי שהיה זהבר בוונזוולה בייטסקי, בסמינר על מגמות בהתפתחות הבנקאות הישראלית, בחסות מכון ירושלים.

במרכז הדיון עמד מחקרו של מאיר חת, היו"ר החדש של בנק לאומי, על מגמות בבנקאות ישראלית. חת תיאר התפתחות של עשרות שנים, אשר הביאה למידה הולכת וגוברת של ריפורמות במערכת הבנקאות.

טרנת, חת ויו"ר בנק הפועלים איתן ברגלס הדגישו בדבריהם שהמשבר בבנקאות הישראלית היה תוצאה מצטברת של מעורבות הממשלה במשק ובסקטור הבנקאי. … אחרים בסמינר הדגישו גם את … ישראל והצביעו על הבנקים כאחד … לעיוותים בבנקאות. לעומתם … הבנקים, גליה מאור, קראה לפיקוח … על המערכת.

חת עצמו הצטרף למבקרים … נושאי מפתח. הוא התלונן … והחוקי במשק הישראלי … השווקים, והוא אינו מאפשר … לפעול בצורה יעילה.

חת ציטט את שוק הכספים … כשתי דוגמאות בולטות. „יש … שהשווקים פועלים והמשק … פעולת השוק", אמר. לדבריו … פילוסופית". שכן המשק לא … לפתור בצורה יעילה את הסתירה … של כלכלת שוק והמציאות … פועלים.

אילן אר…

מבזקים כלכליים

■ רשת השיווק הגדולה בעולם „טי אנד איי", שמחזורה השנתי מגיע ל־20 מיליארד דולר, תגביר את רכישותיה בישראל. כך הודיע אתמול יוברט ברינקמאייר, מנכ"ל הרשת. הוא אמר שהרשת תגביר רכישות של מוצרים ישראליים, שיעמדו בדרישות הטיב והמחיר, ולשם כך תגיע לישראל בחודש מאי משלחת של קניינים מכל הארצות בהן פועלת הקבוצה. יצויין כי היקף הרכישות של הרשת מישראל הגיע בשנה שעברה ל־40 מיליון מארק.

עוד הוחלט אתמול לארגן בארץ ימי עיון מיוחדים לתעשיינים מקומיים, כדי להבהיר להם את דרישות הרשת מבחינת טיב המוצרים.

■ בנק הפועלים מפחית החל מהיום, (1 בפברואר), את שיעורי הריבית על משכנתאות לדיור. שיעורי הריבית החדשים יהיו 12.25% צמוד למדד, במקום 13% צמוד למדד, כפי שהיה עד כה.

שיעורי הריבית החדשים יחולו הן על הלוואות הניתנות באמצעות „מישכן, בנק הפועלים למשכנתאות", והן על הלוואות משלימות לדיור הניתנות על-ידי בנק הפועלים. סכום ההלוואות הכולל, שניתן לקבל משני מקורות אלה מגיע ל־50,000 ש"ח, עד שיעור של 50% מערך הדירה.

מי שחוסך בתוכנית החיסכון לדיור, שבנק הפועלים המפעיל בשבוע שעבר, … לקבל הלוואת משכנתא עד … החיסכון שלו — עד 60,000 ש"ח … ההלוואה יכולה להגיע עד שיעור … מערך הדירה.

■ משרד התעשייה והמסחר … להחזיר את הפיקוח המנהלי על … מוכן, בעקבות תלונות רבות על … מחירים בשיעורים ניכרים. במקביל … נערך גם סקר, שגילה העלאות … חריגות.

במשרד התעשייה והמסחר אמרו … ייעשה מאמץ לשמור על הקפאת … וכי המשרד לא יהסס להחזיר את … מוצרים ושירותים אחרים, אם … עליות מחירים חריגות.

■ יצוא היהלומים נטו בינואר … בכ־170 מיליון דולר — … מאשר בינואר 86'.

המפקחת בפועל על היהלומים … התעשייה והמסחר, צביה דור, … בחודש שעבר נמשכה מגמת … היהלומים שאפיינה את 1986. … נרשמה בחודש שעבר ירידה … היהלומים המלוטשים לישראל, … 13.5 מיליון דולר, לעומת 19.5 … בינואר אשתקד.

גלגלי הבורסה

מפנה במניות ההסדר

אתמול חל מעבר ממגמת ירידה למגמת עלייה במסחר במניות ההסדר. עודפי הביקוש להן הסתכמו ב־6.7 מיליון ש"ח, על אף מימוש רווחים בחלק ניכר של המניות החופשיות נמשכה מגמת העלייה בהן. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.62%. מניות ההסדר עלו ב־0.87% בממוצע. בשוק איגרות החוב הסתכמו אתמול עודפי-הביקוש ב־16.3 מיליון ש"ח. מזה 7.3 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־8 מיליוני ש"ח בצמודות למט"ח.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור 19.8 מיליון ש"ח, 50% מסכום זה הושקעו בקרנות המתמחות במניות. גידול שיא של 519 מיליון ש"ח בנכסי קרנות הנאמנות נרשם בחודש ינואר 1987. נכסיהן הסתכמו בסוף ינואר ב־2,843 מיליון ש"ח. זהו גידול בשיעור של 22.3% לעומת סוף דצמבר 1986. קרנות הנאמנות מקבוצת בנק הפועלים גדלו בינואר ב־136.5 מיליון ש"ח, ב־23.7%. כתוצאה מכך גדל חלקו בענף קרנות הנאמנות והגיע ל־25%, לעומת 24.7% בסוף דצמבר 86 ו־22.4% בסוף דצמבר 85'. ירידה יחסית חלה רק בקרנות כלל: מ־48.2% בסוף 85' ל־45.2% בסוף 86' ול־42.6% בסוף ינואר 87'.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.12% ל־1.6762 ש"ח. זאת לעומת זה עלה שער הדולר היציג ב־0.44% ל־1.6150 ש"ח. השער היציג של המארק הגרמני ירד באחוז אחד. דולר נוסעים עלה ל־1.9160 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.57 ל־1.58 ש"ח. מאיש שבא למכור לאלנבי ליד הדואר נגנבו 1,500 דולר.

במניות ההסדר שרדו עליות שערים. עלו ב־%: פועלים ש' — 1.2; פועלים מ' — 0.8; כללי — 1.4; כל"ל — 0.5; אי די בי רג' — 1.0; אי די בי ב' — 2.5; אי די בי … אגוד רג' — 0.9; דיסקונט ג' — … דיסקונט א' — 0.8; מזרחי ש' — … מ' — 0.5. לעומתן ירדו ב־%: … 4.0; מימון סחר 1 — 1.9 …

השנתיות נעו בין 17.35% … ל־17.80% ובל"ל.

במניות הבנקים המתמ… להסדר עלו ב־%: הספנות 0.5 — הבינלאומי — 3.1. לעומתן ירדו … — 0.2; הספנות 0.1; פי בי — …

במניות החופשיות בלטו … ב־%: ספנות 0.1 — 15.0; … 11.8; אטאס — 15.0; … משנה 5, רפק 0.1, ליפשיץ … הש' 124. לעומתן ירדו ב־10% …

בשוק איגרות החוב עלה … השוק של הצמודות למדד ב־0.41% … למט"ח עלו ב־0.88% בממוצע. … אג"ח הסתכם ב־8 מיליוני ש"ח.

במילווה קצר מועד … החודשיות בין 1.61% … השנתיות — בין 21.20% … מחזור של 3.7 מיליון ש"ח.

„בנק כרמל למשכנתאות" … עקב הודעת „בנק טפחות" על … את השליטה בבנק לידי … הופסק המסחר בני"ע של … הופסק המסחר בני"ע של „בנק כרמל" … שהוועד הפועל של „בנק כרמל" … על הבורסה שנעשו בענין … בו. הוחלט לחדש את המסחר … כן הוחלט, שלאחר אישור … ע"י בנק ישראל וקבלת דיווח … קבוצת המשקיעים יופסק המסחר … „בנק כרמל" והנושא יועבר … הוועדה לענין הצעות רכש.

ראיון ראשון עם ד"ר מאיר חת, היו"ר החדש של דירקטוריון בל"ל

לפתוח דף חדש

כעשרה ימים לאחר כניסתו של ד"ר מאיר חת לתפקיד יו"ר הדירקטוריון של בנק לאומי, נתון עדיין הבנק בסבך ממצאי דו"ח הורביץ-צדוק, שחשף שורה ארוכה של איסורים ומחדלים בצמרת בל"ל. אבל מאיר חת מבקש לבלום עתה את גלי הביקורת על צמרת הניהולית של הבנק, שבראשה עומד המנכ"ל מידד איינהורן.

על דרישות העובדים לפטר את איינהורן בגלל מעורבותו בפרשת יפת, אומר חת: „אני מתכוון להסביר לעובדים, שאינטרס הבנק הוא בסופו של דבר גם אינטרס העובדים — לחזור לפעילות נורמלית. אם יתווסף עתה זעזוע נוסף הקשור בפרישת מנהלים בכירים, זה יגרום לבנק נזק חמור. דף חדש זה ביטוי יפה, אבל צריך לבדוק מה היכולת של כולנו לתפקד כאשר מזעזעים בצורה

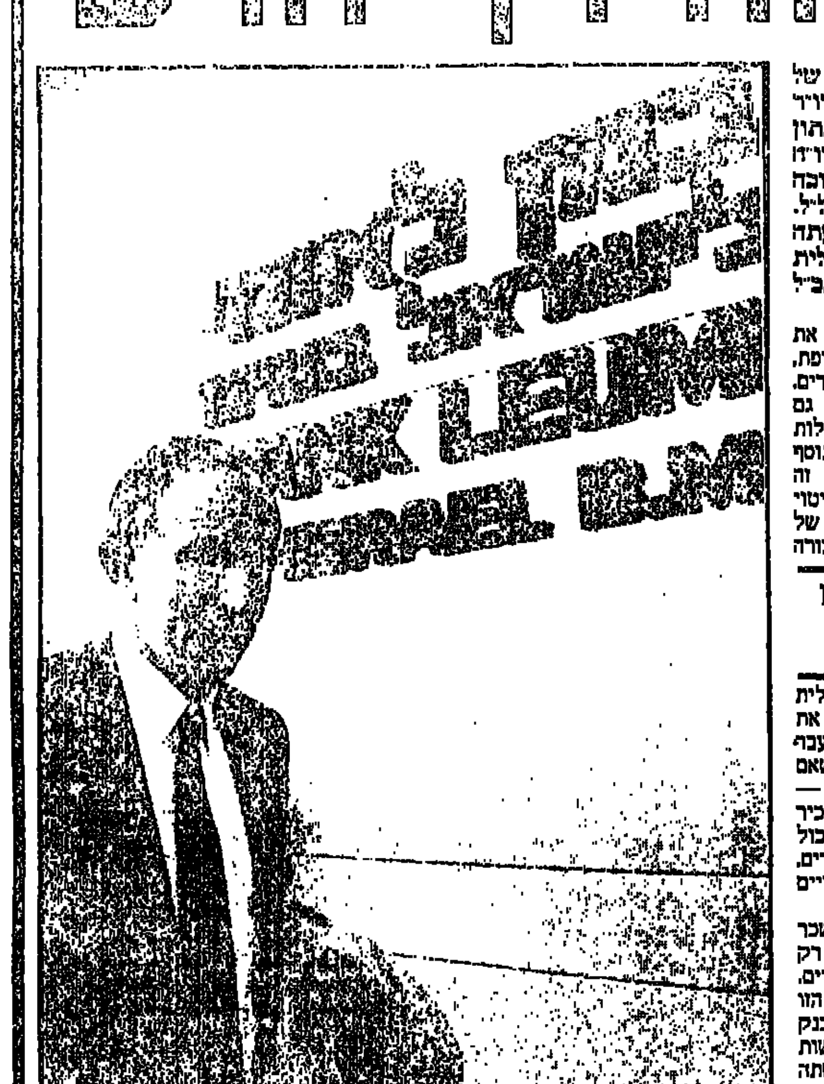

ד"ר מאיר חת – אפגש עם עודד וינקלר. הוא מההכשרה שלי בקיבוץ חצרים

החלפתו המיידית של איינהורן תפגע בפעילות הבנק בשנה הקרובה

המורה שני דרגים במערכת הניהולית שלו, צריך לראות בדף חדש גם את הכנה של אנשים שהם עשו בעבר טעויות. ההרגשה שלי היום היא, שאם נעשה שינויים דרסטיים בהנהלה — נאבד את 1987. יצירת צוות ניהול בכיר זה תהליך שלוקח זמן. כיום זה לא יכול להיעשות בלי לגרום לבנק נזקים חמורים. אבל כל מוסד צריך להיות מוכן לשינויים לאורך זמן".

חת מבקש לבודד את נושא השכר הראוי מן גורם חריג שמתייחס רק לקבוצה מצומצמת מאוד של בכירים. „צריך לזכור גם את מה שההנהלה הזו הביאה בשלוש השנים האחרונות. בבנק לאומי עשו מאמצים מאד נמרצים לעשות צמצומים. בל"ל עשה מעבר למה שעשתה המערכת בכללותה, ו־1987 היא שנה מאד קריטית בתהליך הזה".

את הדירקטוריון החדש מגדיר חת כ„דירקטוריון בשלב לימוד". כדבריו, הוחלט להקים ועדה נוספת במסגרת הדירקטוריון שתעסוק בארגון וביחסי עבודה. „לא נראה לנו שצריכה להיות נציגות של העובדים בדירקטוריון. אני מתנגד להכנס לדירקטוריון נציג כלשהו שיש לו נאמנות לגוף אחר — במקרה זה לעובדים. חברי הדירקטוריון צריכים להיות נאמנים אך ורק לחברה. אני חושב, שבכך הכל הדירקטוריון הזה הוא טוב, גם אלה שיש להם תווית מפלגתית לא נבחרו כאנשי מפלגה".

חת אומר, שעודד וינקלר, נציג התק"ם שנבחר להצטרף לדירקטוריון החדש, ביקש להיפגש אתו כדי להסביר את עמדתו. „עודד וינקלר הוא מההכשרה שלי בקיבוץ חצרים ואני מכיר אותו אישית. אין סיבה שהסקטור הקיבוצי לא יהיה מיוצג בדירקטוריון. אבל גם אי-אפשר לומר, שזה לא ייתכן שלא יהיה להם ייצוג".

בימים אלה מכינים בבנק לאומי נתונים נוספים על השכר וההטבות שניתנו לבכירים כפי שדרש נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, כהשלמה

יפת קיבל רק שכר דירקטורים מחברות הבת של הבנק בחוץ-לארץ

לדו"ח הורביץ-צדוק. חת אומר: „מה שביקשה המפקחת על הבנקים היא תקבל. ביקשו נתוני שכר של 23 בכירים, העובדים על-פי חוזים אישיים. הנתונים האמיתיים עתה הם פשוטים. אין בהם הטבות מעבר לשכר. נספק את כל הנתונים שדורש בנק ישראל, ואני בעיקרון בעד גילוי כל הנתונים מהסוג הזה, אבל אין להפריד בנקודה זו את בנק לאומי מכל המערכת הבנקאית".

חת אומר כי עדיין לא התקבלה תגובה מאנשי יפת על המלצות דו"ח הורביץ-צדוק והחלטת הדירקטוריון החדש לאמץ … בימים האחרונים פרסומים על יפת פיצויים גם משלוחות בנק לאומי בעולם, שבראשן עמד. „לאחר שיפת פרש קיבל שכר דירקטורים על כהונתו בראש הבנקים בחו"ל, פיצויים. עשרת הדירקטורים של בנק לאומי קיבלו ב־1985 שכר כולל (לכולם יחד) של 100 אלף דולר לשנה.

אחת הבעיות הקשות שאורבות לכל המערכת הבנקאית בארץ הוא פריון המניות הבנקאיות ב־1988. חת אומר, כי אינני מתלהב שהמערכת הבנקאית תולאם, אבל גם אינני מתלהב מרעיון קיצוני אחר, שהוא מגדיר כ„ליברליזם הנאיבי של ועדת בייסקי" — שהמערכת תפעל על בסיס בלעדי של יוזמה פרטית.

פדיון המניות ב־1988: נגד הלאמה ונגד הליברליזם הנאיבי של ועדת בייסקי. גם בבנקאות הפרטית היו בישראל כשלונות לא סימפאטיים

הנסיון הישראלי של בנקים פרטיים לא מצביע על רקורד חיובי, מדגיש חת. „רעיון הלאמת הבנקים אינו טוב, ואפשר להבין עד כמה הוא גרוע אם מסתכלים על הצורה שבה מרכיבים היום דירקטוריונים בחברות ממשלתיות. כאשר מסתכלים על צורת הניהול לאורך שנים, אי-אפשר לומר שזה מה שאפיין גם את בנק לאומי. אבל גם לא נראה שמערכת הבנקאות תפעל בנוסח יוזמה פרטית, כי גם בתחום זה היו כשלונות לא סימפטיים. כאשר מציעים פתרונות לבעיה הזו, צריך לחשוב על דברים ישימים למשק הישראלי. הייתי רוצה לראות מודל של גופים ציבוריים יש בו השפעה, אבל מצד שני צריך להבטיח משקל סביר גם לאלה שהשקיעו בעסק".

„ב־1986 לא היה שיפור במצב הבנקים לעומת 1985 וזה חבל, כי אחד הדברים שרצינו להגיע אליהם הוא, שמערכת הבנקאות תתקדם לרווחיות יותר גבוהה, כדי שהמניות הבנקאיות יחזקו על בסיס שיקולים עסקיים. הנטל של חובות מסופקים נמצא כעת בירידה ונמשכים התהליכים ארוכי הטווח של יעול המערכת, שעתידים להביא אותה להיקף כזה שהמשק יוכל לשאת אותו".

חת תומך בהמשך השתתפות הבנקים בהסדרים כוללים להבראת גופים שונים שנקלעו לקשיים כספיים. „במסגרת של הסדר כולל, שבו הממשלה תקטין את הסיכון של מערכת הבנקאות, גם הבנקים צריכים להשתתף. מדובר פה על הלוואות שהבנקים נתנו ללקוחות, וכשהלקוחות הסתבכו, לבנקים יש בעיה. אם לא ייעשו הסדרים למצוא פתרונות לגופים שבבעיה, הבנקים יצטרכו לשלם את המחיר. השאלה היא איזה הסדר עושים והאם הפתרונות שמציעים יפתרו את הבעיות".

מאיר חת, שהיה בעבר יו"ר הבורסה, חוזר והודף את ההתקפות עליו בשל מעורבותו בפרשת ויסות המניות הבנקאיות. „אי-אפשר לכלול אותי בוויסות המניות במובן זה שתמכתי בוויסות והצדקתי אותו, כי לא עשיתי את זה. השאלה היא האם הייתי צריך לעשות דברים שונים מאלה שעשיתי. לדעתי, הבורסה היתה חסרת אחריות אם היתה נוהגת אחרת. הבעיה היתה מקרו-כלכלית. לכן פתרונה חרג מתפקיד הנהלת הבורסה. אבל על-פי הנסיון שלי, כשעשיתי דברים טובים, תמיד צעקו עלי. נדמה לי, שאי-אפשר לכרוך אותי בחבילה אחת עם כל האנשים שהיו מעורבים בוויסות המניות".

על מצבה של הבורסה היום הוא אומר: „יש חברות שמחיריהן בבורסה מופרזים ויש הרבה חברות שכמויות ניירות הערך שלהן כל-כך קטנות, שניתן להשפיע בקלות על רמת שעריהן, וזה מצב לא בריא. צריך לנצל את הבורסה טוב יותר

נגד הטלת מס מחזור על הבורסה, בעד מיסוי רווחי-הון לטווח קצר

— חברות צריכות להגדיל את ההיצע ולא רק לגלגל את הסחורה הקיימת. אני לא בעד הטלת מס מחזור על הבורסה. צריך להטיל מס על רווחי הון לטווח קצר, אבל חייבים לעשות את זה בעיתוי המתאים. לדעתי המסגרת לכך היא רפורמה רחבה יותר במסים, שיש בה הקלות וגם הכבדות".

היו"ר החדש של בנק לאומי אומר, שהשאלה הגדולה ביחס לתוכנית הכלכלית החדשה היא האם הממשלה תשחרר מקורות לצמיחה. „המפתח לצמיחה הוא הגדלת השימושים המקומיים בלי ליצור אינפלציה. המשק הישראלי צריך להתרגל לעובדה, שאי-אפשר לנהל מדיניות בלי לשנות מחירים יחסיים. פיחות גדול אי-אפשר לעקר מתוספת היוקר. אפשר לעשות את זה על פיחותים בשיעור של 5 אחוזים. כדי לכוון משאבים להשקעות צריך לקצץ בסקטור הציבורי, וחייבים לטפל כמובן בתקציב הביטחון".

ראיינו: צבי טימור ואודי נחשון

שור החדשות

השלים המבנה הארגוני החדש ב„כור"

קונצרן „כור" השלים את גיבוש התמקדותו במסגרת המבנה הארגוני החדש. והיום ראשון נכנסה ההנהלה במתכונתה החדשה. על-פי המבנה החדש תהיינה מיוצגות בהנהלת „כור" 8 קבוצות ייצור, קבוצת סחר ומסגרת תיאום משותפת לחברות ולחטיבות עצמאיות.

בראש קבוצת המתכת יעמוד יעקב גירותי, בראש קבוצת הפלדה — אורי ברזצון, בראש קבוצת המזון — שלמה פורמן, בראש הקבוצה האגרו-תעשייתית (מפעלי השימורים וההקפאה) — אברהם גיליאור, בראש קבוצת הכימיה — שלמה פלג, בקבוצת מוצרי הצריכה — דן שנבל ובקבוצת הגומי והפלסטיקה — משה פלד.

הגדולה בקבוצות הייצור של „כור" היא „תדיראן", המנהלת את חטיבות התקשורת, הקשר, המערכות, הרכיבים ומוצרי הצריכה וכן את החברות „אל-אופ", „אלישרא" ו„טל"מ". מנכ"ל „תדיראן", יגאל נאמן, מצטרף להנהלת „כור".

מספר חטיבות וחברות ימשיכו להיות כפופות ישירות למנכ"ל כור — „סולתם", חטיבת האלקטרוניקה, „נשר" ומפעלי הקרטון והנייר. שלום הוכמן מונה לתפקיד מתאם החברות העצמאיות. בקבוצת הסחר, שאורגנה מחדש לפני כשנה, לא חל כל שינוי, ובראשה ימשיך לעמוד עמי אביב.

א.ג.

יורוטים:

מעגל הקסמים האינפלציוני עלול להתחדש

„בהנחה כי מטרת התכנית הכלכלית היתה לחזור לרמת רווחיות היצוא של סוף 1985, היה דרוש פיחות של 23 אחוז, שיעוקר לחלוטין מתוספת היוקר" — קובעים כלכלני חברת „יורוטים" בתגובה על התוכנית הכלכלית החדשה.

לדעת כלכלני „יורוטים", הצעדים בהם נקטה הממשלה אינם נוגעים בשלוש הבעיות העיקריות של המשק: היעדר צמיחה כלכלית, ריסון האינפלציה והגרעון במאזן התשלומים. „בהנחה שהאינפלציה תמשיך בקצב של החודשיים אחרונים, התוצאות החיוביות של התוכנית בתחום היצוא יישחקו עד חודש אפריל".

עוד טוענים הכלכלנים, כי הצלחתה של התוכנית הכלכלית, שהופעלה ביולי 1985, נבעה מן הצעדים שבהם נקטה הממשלה — הורדת השכר הריאלי ופיקוח כוחלט על המחירים, וצעדים אלה הסתייעו בגורמים חיצוניים — ירידת מחירי היבוא, ובמיוחד מחירי הדלק, שירדו ביותר מ־50 אחוז. לדבריהם השכר הריאלי כיום, גבוה יותר מרמתו ביוני 85. הפיקוח על המחירים הוסר חלקית ומחירי הדלק כבר הכפילו את עצמם. התוצאה המיידית של התוכנית החדשה היא ייקור המחירים עד 7 אחוזים, דבר שיורגש בחודשים הבאים. סביר להניח, כי תהיינה התייקרויות נוספות בדלק, תחבורה ציבורית ומוצרים נוספים.

כלכלני „יורוטים" מזהירים, כי ללא שינויים מבניים יתחדש תוך זמן קצר מעגל הקסמים של פיחות-תוספת יוקר-אינפלציה-פיחות. הם גם מציינים, כי הפער המלאכותי הגמור של הדולר בשקלים מאפשר לממשלה לשחוק את השווי האמיתי של „ביטוח השער", שהממשלה התחייבה לתת לבעלי מניות הבנקים שבהסדר.

א.ג.

ירידה ברווחיות דיסקונט ניו-יורק

הרווח הנקי של „ישראל דיסקונט בנק אוף ניו-יורק", חברת הבת הבנקאית של בנק דיסקונט לישראל בארה"ב, הסתכם בשנה שעברה ב־12.2 מיליון דולר לעומת 16.3 מיליון דולר ב־1985. כך עולה מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1986, שפורסמו אתמול.

הבנק מסביר את הירידה ברווח הנקי בעיקר כתוצאה מהחלטת ההנהלה ליצור עתודות לחובות מסופקים.

כך כל המאזן של הבנק הגיע לכ־3.8 מיליארד דולר, ללא שינוי מהותי מהשנה הקודמת. פקדונות הציבור הסתכמו בכ־3.5 מיליארד דולר, וההלוואות ב־1.17 מיליארד דולר.

„ישראל דיסקונט בנק אוף ניו-יורק" ממשיך להיות הבנק האמריקני הגדול ביותר בבעלות בנק ישראלי. ועל-פי היקף הפקדונות ב־30 ביוני 86, הוא דורג במקום ה־81 בין כל הבנקים בארה"ב ובמקום ה־14 במדינת ניו-יורק.

גידול ברווחיות בנק הפועלים בקנדה

במאזן הראשון המתפרסם לשנת 1986 מציג בנק הפועלים בקנדה גידול של 10 אחוזים ברווח הנקי לפני מס. לאחר הפרשה למסים הסתכם הרווח הנקי של הבנק בכ־400 אלף דולרים קנדיים.

מאזן הבנק לסוף אוקטובר 86 הסתכם בכ־160 מיליון דולר קנדי וההון העצמי הסתכם בכ־10 מיליון דולר קנדי.

1986 היתה השנה החמישית לפעילותה של חברת הבת של בנק הפועלים בקנדה. הבנק מתמחה במתן שירותים לגופים עסקיים בינוניים וקטנים ועסק בעיקר במתן שירותים בתחומי מימון, אשראי מסחרי ופעילות בשוק הכספים המקומי והבינלאומי.

18.3% תשואה הניבו בינואר קרנות נאמנות

קרנות נאמנות שמתמחות במניות השיגו בינואר 87 תשואה מהממת של 18.3 אחוז. גם כל הקרנות האחרות, פרט לאחת, הניבו תשואה ריאלית חיובית. כך עולה מסיכומים של הישגי קרנות הנאמנות בחודש שעבר, שערכו כלכלני חברת הייעוץ „מיטב".

כלכלני „מיטב" מציינים, כי הפיחות שבוצע בחודש שעבר והציפיות לקיצוצי תקציב ולהורדת מס על חברות — הביאו לגל של עליות, שפקדו את כל אפיקי ההשקעה. נתונים אלה השתקפו בהישגי הקרנות בחודש שעבר.

בהנחה שמדד ינואר עלה ב־3 אחוזים, השיגו כל הקרנות תשואה ריאלית חיובית. המדד הכללי של המניות, שחושב ע"י אנשי „מיטב", עלה ב־9.6 אחוזים, אך הקרנות במניות עלו ב־18.3 אחוז בממוצע, ה„גמישות" עלו ב־13.5 אחוז, המתמחות באג"ח של המדינה עלו ב־8.8 אחוזים וקרנות המט"ח וקרנות המתמחות במניות הבנקים שבהסדר עלו עד כ־5 אחוזים בממוצע.

הקרנות הטובות ביותר בחודש שעבר היו: „אש" (מירית-זילברמן) — 23.4 אחוז, „לפיד" (יוניטרסט) — 23.1 אחוז, „זמיר" (להקי-אמריקאי) ו„מור" (ריקלה-הבינלאומי) — 22.2 אחוז.

הקרנות הגרועות ביותר: „זהבית" (ירדניה נ"ע) — 2.8 אחוזים, „אור" (לאומיפיא) — 3.4 אחוזים, „ברקת" (עמידר-המזרחי) — 3.7 אחוזים.

א.ג.

העורך הכלכלי: צבי טימור

טוניק ממליץ להגביל תרומות יחידים למפלגות

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

מבקר המדינה, יצחק טוניק, הציע בשני הדו"חות האחרונים שלו על מימון המפלגות, כי הכנסת תתקן את החוק, בדרך שתגביל את גובה התרומות שמותר למפלגה כלשהי לקבל מיחידים.

משרד מבקר המדינה לא הזכיר כלל את פרשת תרומותיו של דוד בלס למפלגת העבודה. אך ברור כי תודעת המשרד נמסרה בעקבות השאלה. אם מבקר המדינה ידע או לא ידע על תרומות בלס. לשאלה זו משיב משרד המבקר. כי אין לו כל סמכות לאשר או לסרב לאשר קבלת תרומה בידי מפלגה. בין מראש ובין בדיעבד. החוק אוסר קבלת תרומות מתאגיד. אך אינו אוסר כלל קבלת תרומות מיחידים.

כביש ישיר מרמת השרון לצומת־מורשה

מאת יהושע מרקום. כתב „על המשמר"

בחודשים הקרובים יושלם פרויקט צומת מורשה שיאפשר לתושבי איזור המזרח של רמת השרון יציאה וכניסה מרמת השרון דרך צומת מורשה לכביש 4 — כביש גהה.

עד כה נאלצו תושבי רמת השרון באיזור קדמה ומורשה, שרצו להתחבר לכביש גהה, לנסוע לרחוב סוקולוב ולפנות דרך צומת הכפר הירוק לכביש גהה.

פרטים על כך מסר ראש מועצת רמת השרון, משה ורבין, במסיבת עיתונאים שנערכה שלשום בלשכתו ואשר הוקדשה לבעיות התחבורה ברמת השרון. ראש המועצה ציין, שתוכנית צומת מורשה אושרה על־ידי משרד־התחבורה ומשטרת התנועה.

כן נמסר, שהחלו לבנות את המיחלף בצומת הכפר הירוק שמטרתו להקל על התנועה בכביש גהה — כביש החוף והתנועה מרמת השרון לרמת גן. בשלב ראשון, יושקעו בפרויקט מיליון וחצי דולר.

משלחת נוער מפולין תגיע היום לישראל

משלחת נוער מפולין תגיע ארצה היום בערב לביקור של 10 ימים, ותהיה זו המשלחת השנייה מסוגה המגיעה לישראל מאז נותקו היחסים עם פולין ב־1967.

כתב עתי"ם מוסר, כי המשלחת תמנה 16 איש, מהם 10 נערים ונערות בני 18 - 15 והשאר, מלווים מבוגרים ובתוכם שתי רופאות ידועות־שם. אחת מהן היא מנהלת „בית הילד הפולני" — גדול בתי היתומים בוורשה.

המשלחת מגיעה כאורחת אגף הנוער במשרד החינוך והאגודה על שם קורצ'אק בישראל. במהלך שהותם בישראל יבקרו חברי המשלחת בירושלים, יהיו ארבעה ימים אורחי קיבוץ לוחמי הגיטאות ויבקרו בבאר־שבע, בים המלח ובמקומות הקדושים לנצרות.

כתב עתי"ם מוסיף, כי בקיץ אמורים לצאת כ־350 בני־נוער מישראל לביקור בפולין וכן ייצאו 100 מחברי קיבוץ לוחמי הגיטאות לביקור בפולין בשתי משלחות.

האחת תהיה של מבוגרים, שהיו בזמן השואה באירופה ובמחנות הריכוז בפולין, והשנייה תהיה מורכבת מאנשים צעירים יותר, ילידי הארץ בגילאי 20 עד 40. (עתי"ם)

הכהן השומרוני רוצה קשר עם האפיפיור

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

הכהן השומרוני החדש, יוסף בן אב־חיסדה, (68), שעלה לכס הכהונה בתום שבעת ימי האבל למות הכהן הגדול, יעקב בן־עזי, יפעל להידוק היחסים בין השומרונים לוותיקן והכנסייה הנוצרית־קתולית, לאחר ניתוק של אלפיים שנה.

כן יפעל ליחסים טובים עם הממשל הישראלי והירדני כאחד.

בפגישה בביתו בשכם עם נכבדי העדה וכוהניה, לרגל היבחרו לתפקיד הרם, הוא הבטיח בין היתר, לפעול באופן נמרץ להבטיח נישואיהם של כ־70 רווקים ורווקות שאינם מקימים משפחות בגלל בעיות „ייחוס".

כן יפעל לחיפוש פתרונות דיור — בעיה המטרידה מאוד את הזוגות הצעירים של העדה.

הועדה המקומית לתכנון ובניה
ר ע נ נ ה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 להלן החוק

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להתר בניה בגוש 6583 חלקה 601 רחוב ש"י עגנון מבוקשת הקלה 1.5% משטח המגרש דהיינו 101.5% במקום 100% המותרים לפי תוכנית רע/1/315.

כל המעוניין רשאי לעיין בתוכניות במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולוברין
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965.

בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה/ות 455 בגוש 6428 רחוב צביה לובטקין הקלות כלהלן: חלקה 455 — 4.5% תוספת לאחוזי הבנייה המותרת 215 מ"ר במקום 200 מ"ר המותרים.

כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא. רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל. ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא. עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד. יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבנייה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965 (להלן החוק) 86/685 בנגב

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי עיריית ירושלים הגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה (להלן הוועדה) בקשה להתרת בניית מקלט בגוש 30074 חלקה 407 ברחוב מחנה יהודה בירושלים, דהיינו: בניית מקלט ציבורי ומעליו שרותים ציבוריים בשטח פרטי פתוח.

את ההתנגדויות להתרת בניית מקלט הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00.

אברהם כחילה.
מ"מ ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 חשבון פשוט ד' — פעולות חשבון (כ) 08.40 כלי סודות — בינים 09.05 אנגלית ח' 09.20 בתרגום לערבית — גיאומטריה — נא להכיר 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 צרפתית (ע"י) 11.18 חשבון ה' — השבר העשרוני 11.30 גיאוגרפיה של א"י — ליד הנחל (כ) 12.00 גיאוגרפיה (ו'־ט') — משפחה בכפר צרפתי 12.25 ספרות (ע"י) פוקנר — הרב 13.00 מוסיקה (ע"י) — העשרה — מוסיקה מהעולם השלישי — המוסיקה של ג'אמייקה א' 13.30 קשת וענן — חסידים מספרים (כ) 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 16.15 שביל באמצע שביל בצר — כיכר סדום — טיול הסבנוע: איזור כיכר סדום ונחל זוהר, ליד ים המלח. 16.25 רובוטריקים — פרק 10 — המשך מלחמות הרובוטריקים בשקרניקים על הכוכב סיברטרון. 17.00 ערב חדש 17.30 זנב לחדשות — עם האריה רמו. הקוף פיפס והארנבת משי 18.00 מר בלוודר — הפרק השני: המריצה 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 מקצועות מסוכנים — סדרת תעודה שם הפרק: „כבאי בארות הנפט" — כבאים העוסקים בכיבוי דליקות ענקיות בבארות נפט. 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 זוג או פרד — סדרה בהנחיית שמואל שי 20.30 כולבוטק 21.00 מבט לחדשות 21.40 מבט שני 22.20 מקגייוור — הפרק החמישי: הקרב האחרון — מקגייוור נלחץ שיא תחבולותיו ותכסיסי הבריחה שלו לאחר ששודדים מסוכנים במכונית ממולכדת שדדו מיליוני דולרים. הוא נתפס עם בני־ערובה אחרים. 23.10 בית ריין לילי — פרק האחד־עשר 23.35 פסוקו של מקום — מבט אל קדש נפתלי, חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 „בהאזנה נינוחה" 08.00 „קונצרט בוקר" 11.57 „מגישים שיר" 12.00 „מן הסרטיה" — בעריכת אלכסנדר תמירן רפאל וומר — צ'לו/דניאל עדני — פסנתרן ברהמס: סונטה במי מינור, אופוס 38; שוסטקוביץ': סונטה ברה מינור, אופוס 40 13.05 „בהאזנה נינוחה" מיו: השור על הגג; רודריגו: קונצ'רטו מדריגל לשתי גיטרות ותזמורת; בריטן: סימפוניה פשוטה; איפוליטוב איבנוב: קטעים ומארש תורכיים; ורדי: אריה מתוך „ריגולטו"; מוצרט: אריה מתוך „חליל הקסם"; ובר: אריה מתוך „הקלע החפשי" 15.00 „מוסיקה צעירה" 16.00 „מאולמי הקונצרטים בעולם" התחרות הבינלאומית לגיטרה של רדיו צרפת קונצרט הזוכים בתחרות למלחינים ולאורחי כבוד: מ. קיטואמי: הגן הקוסמי התכול — שין איצ'י פוקודה: בוקסטהודה: סוויטה במי מינור; תיכיי רוזייה: מטמטיקו נו פורבה; חורחה לואי גונולס: טיינטו לגיטרה סולו הג'ל; סוויטה מס' 7 — ריווויר רסל; חוזה רמון אקסנרה: קונצ'רטו 2 לגיטרה; סייז פניך: ריקוד טטרי 17.30 „קולות" מיצירות: שוכוט, ברהמס, רגר, דביסי 18.00 „מבחר הקלטות" קריסמי: יונה; קוואי: וריאציות הפורס 19.00 „פניני אופרה" ברליוז: הפתיחה „באטריס ובנדיקט"; בורודין: תמונה מתוך „הנסיך איגור"; ביזה: מבוא. הבנידה. נגינת ביניים וחמישייה מתוך „כרמן"; סן־סנס: בכתולליה מתוך „שמשון ודלילה"; גונו: תמונה מתוך „מפיסטופלה"; ברליוז: צעד מלכותי וסערה מתוך „הטרויאנים" 20.05 „אינטרלוד" — רצף מוסיקלי 20.27 „מגישים שיר" 20.30 „מאולמי הקונצרטים" קונצרט יובל ה־40 לאקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים (29.12.86) הסינפוניטה הישראלית באר־שבע/מנצח רודין סולן: מסטיסלב רוסטרופוביץ'; מוצרט: הפתיחה לאופרה „החטיפה מן ההרמון" ק. 384; בטהובן: סימפוניה מס' 4 בסי במול מג'ור, אופוס 60; צ'ייקובסקי: וריאציות „רוקוקו" לצ'לו ותז. אופוס 33; קורט ויילד: שבעת החטאים 22.30 „ג'ז קלסי" 23.00 „מחוזי יצירות" — בעריכת אורה ביגור־שמיט הרביעיות של היידן

רשת א'

07.55 רגע של עברית 07.57 „מגישים שיר" 08.05 „חוגה" — עם בני הנדל 09.05 „טלדרזי" 10.05 „פניני בוקר" 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתי"ס 12.05 „עולם מתוקים" מאת רעיה בלטמן 13.05 „מצלילי המגורה כבקשתך" 14.05 „בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער 15.30 „השכלה ודעת לכל" „מבוא לתכנות ולהכרת המחשב" 16.05 „סימפוזיון עתידנות ומשכל מלאכותי" „גם אלה חיינו" 17.10 שירים עבריים 17.30 „האוניברסיטה המשודרת" — השאלה העדתית בספרות העברית בארץ־ישראל מסוף המאה הקודמת ועד ימינו — „מישור סיכום", שיחה עם אהוד בן־עזר 18.05 „מנחת ערב" — משדר יומי לחדשות ומסורת 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 „שיעור בתלמוד" — מפי הרב שבתאי סבטו. מסכת „ברכות" 19.30 שידורים לעולים 22.05 „שנינו ביחד וכל אחד לחוד" — לבטים של בני הדור השני לניצולי השואה

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „עושים עניין" — עם נבי כוזית ושלום קיטל 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 „כל צבעי הקשת" 11.30 „סער לשלום" — עם גדעון הוד 12.10 „אלף־אלף ב־בית" — עם אהוד מנור 13.05 „כחצי היום" 14.05 „מוסף לאומגורות" 14.30 „בת צחוק" — הווי והומור 15.05 „רגעי קסם" 15.05 „שירים ושעורים" 17.05 „יומן כלכלה" 17.10 „על מספרים ואנשים" 18.05 „אצבע על הדופק" — שבועון בענייני בריאות ורפואה 18.15 היום בספורט 19.35 „היום הזה" — עורך: שלום אורן. „עולם חדש" — מגזין חדשותי לענייני האדם וסביבתו 20.05 פרקי חזנות „כבקשתך" — מוכור שיר 22.05 „עוד פעם אחת" — תכניות בשידור חוזר „נושא לעיון" — על בעיית הרעב באזורים צחיחים והשימוש בגמל והצלת האוכלוסיה 23.05 „סעו לשלום" — רינו לילי

גלי צה"ל

00.05 אוניברסיטה משודרת על השחקן והתפקיד — רודריגו באותלו של ויליאם שייקספיר. מרצה: השחקן נסים עזיקרי 06.30 „פותחים עין" — החדשות הראשונות 07.07 תוספת בוקר — עם איתן ליפשיץ 08.05 בוקר טוב ישראל 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 „הפסקת 10" 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף 13.05 „פגישה יומית" — עם אורלי יניב 14.05 „רו רה יומי" 15.05 „מה יש" — עם ארז טל 16.05 „841 נוסע צפונה צפונה" פרק שבעה עשר (ש"ח) 16.20 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 ערב טוב ישראל 18.05 „שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן 18.45 „משולש" — עימות יומי בענייני השעה 19.05 „שירים מכאן" — שירים עבריים 20.05 „סטרא וסייפא" — ירחון לענייני ספרות צבאית (ש"ח) 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת — על השחקן והתפקיד — רודריגו באותלו של ויליאם שייקספיר (ש"ח) 22.05 „על הרבש ועל הכיסאק" 23.05 השעה העשרים וארבע, זה היה היום שהיה" 23.55 „שיחת חצות" — עם העיתונאי „בודהר ימיני" 00.05 ציפורי לילה עם עוזרא לוי 02.05 לא רוצים לישון שידורי צה"ל FM 19.05 „רדיו רדיו" 20.05 „סבבבבסים" 22.05 „על הרבש ועל הכיסאק" 23.05 „קול הג'אז הזה"

רשת ג'

07.07 „שיר בבוקר בבוקר" 09.05 „מה כבר תשע"? 10.05 „שבעים מי יודע" 11.05 „שעה תמימה" — עם מלאכי חוקיה 12.05 „רק מוסיקה" 13.05 „רק בימי חול" 14.05 „מומן חוזר" 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" 16.05 „הצגה יומית" 18.05 „מקום בצמרת" 18.05 „אורות עתיק" 23.05 „מניתי ג'אז" 21.05

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: שיפוט מהיר 9.40,7.15,5
אורלי: חורה לנעורים 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: מנהטן 23.15
בן־יהודה: משפט הנשרים 9.30 ,7.15 ,5
טעם החיים לפי מונטי פייטון 23.45
גת: ג'ק פלש המקפץ 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אוטוני פופולו 9.30 ,7.00
דקל: הסיגליות הן כחולות 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: חזיו ודעם 9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: בית ספר לשוטרים אהבלים 9.30 ,7.15 ,5
ליזמור חדש: הסיפור שאינו נגמר
מוזיאון תל־אביב: סיפור מהחיים
סינמה 1: עיסקה ללא רחמים 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
סאר: אהבה נרדה 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: כס הרמים 9.30 ,7.15 ,2 ,12
הדייר 23.30
רב־חן:
חן 1: המקצוע לוחם 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: מלקולם 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: רונה פלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: חטיפה נעימה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחק: חנה ואחיותיה 9.10 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הנינג'ה האמריקני II 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: כולם נפלו על הראש 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: ג'ק פלאש המקפץ 9.30 ,6.40 ,4
לילי: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.15
ארמון: חמושים ולא מסוכנים 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: חטיפה נעימה 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: מלקולם 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אדימון: הנינג'ה האמריקני II 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: המקצוע לוחם 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:
הסיפור שלא נגמר 16.30
נריה 18.15
טוראית בנימין 20.00
מונטי פייטון חוגגים בהוליווד 22.15
הטוב הרע והמכוער 24.00
כפיר: חורה לנעורים 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: חטיפה נעימה 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: עוברת אורח 9.00 ,7.00
סמדר: המכבסה היפהפיה שלי 9.30 ,7.00
הבירה: אוטוני פופולו 9.15 ,7.15 ,4.30
אורין
אור 1: איפה העירנות לעזואל 9 ,6.30 ,4
אור 3: את מכוכב אחר 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: רומן הרמים 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 5: שתי אצבעות מצידון 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: בית ספר לבלשים אהבלים 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: ג'ינג'ר ופרד 18.30

ח י פ ה

ארמון: המקצוע לוחם 9.00 ,6.30 ,4
אורה: קוקה קולה קיד 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: שיפוט מהיר 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: הקוטב הלוהט 9.15 ,7.00
עצמון 2: חורה לנעורים 4.45 ,7.15 ,9.15
סאר: ג'ק פלאש המקפץ 4.30 ,7.00 ,9.15
קרן אור המתדרש: אהבה כמותות
רון: בית ספר לבלשים 4.30 ,7.00 ,9.15
אמטי: חנה ואחיותיה 4 ,6.30 ,9.00
אורלי: חטיפה נעימה 4.30 ,7.00 ,9.15

נתניה

שרון: המקצוע לוחם 5 ,7.15 ,9.15
סטודיו: הנכל הבורמני 5 ,7.15 ,9.15

חולון

סבוי: חנה ואחיותיה 5 ,7.15 ,9.15
מגדל: המקצוע לוחם 8.00 ,9.50
ארמון: קציר הזעם 5 ,7.30 ,9.15

בת־ים

עצמאות: הטרמפיסט 5.00 ,7.15 ,9.15

הרצליה

היכל: בי"ס לבלשים אהבלים 5.00 ,7.15 ,9.15
מלון דניאל — האודיטוריום כלבן מאורגן 19.00 ,21.30

ע כ ו

אודיטוריום: הצבע ארגמן ב', ד', ה' 7.00 ,9.15

באר־שבע

חן: הנינג'ה האמריקני II 4.30 ,7.30 ,9.15

פתח־תקוה

היכל 1: בי"ס לבלשים אהבלים 5 ,7.15 ,9.15
היכל 2: חורה לנעורים 5 ,7.15 ,9.15
היכל 3: שוטר ללא חוק 5 ,7.15 ,9.15

עפולה

מופתרון: משפט הנשרים 8.30

רעננה

אורות: פולטרגייסט II 4.30 ,7 ,9.15

גבעתיים

הדר: הנינג'ה האמריקני II

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 3.2
מירלה אפרת: 17.30, 20.30
אילוף הסוררת: 20.30
חדוד וגיה —
חולון, מתנ"ס קרית שרת

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 3.2 בשעה 20.30
„חתוג לזדמת"
בשעה 22.00
„בעלי שקספיר"

שרותים ● עזרה ● התחבורה

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־השרון בגוש 6335 חלקה 711 ברחוב התרוב 5 המסומנת באיזור מגורים א' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניין/קוי בנייה בית מגורים קוטג'. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה סטיה עד 6% בקוי בנייה צדדי מותר במקום 3.5 מ'. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון את התנגדותו ולציין בתוכה המוקדות. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב רמת־השרון
ח.ב. 2266/2

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לסגירת מרפסת המיכנת לחדר בשכונת כנה ביתך קרית ים גוש 10425 מגרש 37. מהות הסטיה: חריגה של 6.27 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים 1.54% משטח המגרש. כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין. תוך שבועיים מיום פירסום הודעה זו.

ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.50, 16.30, 17.30, 19.30; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.31, 16.33, 18.38; בימי ו' וערבי חג: 9.05, 16.35
• הרכבת תופעל בימי א' כשבוע ימי חג בלבד.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שלוי
התמכ"י לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284669.
בחיפה: רחוב הנמל 36, קומה ג', פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחג בין השעות 24.00—9.00, אחרי השעה כתנאי טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המספרות, טל: 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון. טל' 052־32452 בימי א'־ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־327171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־33316

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. חולון, בת־ים, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 101, 781111. רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה — 101. טבעון — 101. נתניה — 053־33334. נהריה — 04־931401. באר־שבע — 057־74767.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' בין 08.00—20.00. בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ת"א — 03־226027 (24 שעות) חיפה — 04־229488 (11.00—20.00) נהריה — 04־920014 (11.00—20.00)

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 222782.

„קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

אורחים

לחונקים הידד

„החונקים" — המראה החדש

מאת עופר ניר

„החונקים" היא אחת הלהקות הטובות ביותר ארצה בעתיד הקרוב. ליתר דיוק, ב־18 בפברואר. אז תתקיים הופעתה הראשונה בסינרמה. הופעה שנייה תקיים מאוחר יותר. בין המוסיקה האיג־חלקאולית שלרוברט פרים והסול הביתני שגיימס בראון, יש מקום גם לרוק הלא יותר מדי מסובך של הילדים הרעים האלה.

הלהקה הוקמה בשנת 1975 ותוך שנה הספיקה להרביץ כמאתיים הופעות. זה היה מוזר, אבל גם משתלם, שכן חברת „יונייטד אריסטס" ראתה להחתים אותם על חוזה. התקופה, יש לזכור, ראשית פריחת הפאנק (פ' רעשה „בנקשה") באנגליה וכל חברת תקליטים רצתה לפחות להקה אחת מן התחום הזה אצלה, ברשימת מקבלי המקדמות.

„החונקים" היו, לכל הפחות, בעלי שם מתאים. בראשית הדרך התאימו גם מבחינת השירים שלהם להגדרתם בלהקת פאנק־רוק. הם שרו, בנימה מאיימת, „משהו חייב להשתנות" והכריזו „אין יותר גיבורים". שני השירים צעדו במצעד הבריטי לפני עשרה שנים ואף הגיעו אל בין עשרת הראשונים. שנה אחר־כך המשיכו בעוד מספר להיטים, ביניהם „נאה וקלוקל" (כך תרגמו את „נייס אנד סליזי") והגירסה שלהם לשיר הידוע של דיון וורוויק (ועוד הרבה מבצעים) „המשך ללכת".

עד סוף העשור הקודם הספיקו החונקים לבסס לעצמם דימוי של חבר'ה קשוחים, מגבלי־פה לעתים, מעוררי מהומות, מתססי־קהל. אנשי אבטחה בהופעותיהם היו מצפים בחרדה רבה לרגע בו תציע הלהקה לקהל „להתקרב" אליה. גם הפעם, אגב, מבקשים חברי הלהקה להרחיק אנשי אבטחה מן הבמה. כך, מכל מקום, הודלף לעיתונות.

אבל בראשית שנות ה־80' חלה ירידה בפופולאריות של „החונקים". החברים — יו קורנוול (זמר וגיטאריסט), ז'אן־ז'ק בורנל (זמר, באסיסט), ג'ט בלק (מתופף) ודייב גרינפילד (קלידים) — החלו להרהר בשינויים מסויימים שצריכים להיעשות במוסיקה שלהם. התוצאה היתה מרשימה. שיר שמאלצי — כביכול, יפה מאוד, ואולם כזה ושמו „זהוב חום". הקהל הוותיק שלהם אולי הזדעזע מן הבגידה הזאת, אבל השיר עזר להביא קהל חדש ועזר גם להפוך את „זהוב חום" ללהיט הגדול ביותר בקאריירה של „החונקים". הם המשיכו בקו המלודי בעזרת האלבומים „לה פולי" ו„חתולי" ולקהל לא היתה ברירה אלא להתרגל למראה החדש, המאוד לא אלים, של הלהקה. פה ושם התעורר השד המוכר והלא חביב, שגרר את הלהקה לעימותים עם אנשי אבטחה וכוחות משטרה. לא מזמן, כאשר הופיעו בפולין, בפני קהל נלהב, כמעט ועוררו תקרית בינגושית חמורה בגלל בריחות נסות והתנהגות, איך לומר, קצת ילדותית...

אבל בעקרון, „החונקים" של העשור הזה, של השנים האחרונות בעיקר, שונים מאוד ממודל 77'. ז'אן־ז'ק בורנל, בעל חגורה שחורה בקראטה, לידיעתכם, מסביר את השינוי: „התבגרנו. אני חושב, מקווה, שנעשינו פחות אגרסיביים. אחרי הכל, קשה לחיות זמן רב עם מישהו בעל נטיות תוקפניות ובכלל, בתור מדריך קראטה, אני לא יכול להרשות לעצמי להיות פרחח מתפרע. אני כבר לא מחפש לריב ולהרביץ. כיום אני מוציא את כל רגשי העוינות והתוקפנות שלי בעזרת תרגילי קראטה וכושר גופני. בכלל, נמאס לנו כבר לקרוא בעיתוני פופ מסויימים שאנחנו חיות, בהמות, סובלים מפיגור־שכלי. אז הפסקנו להתייחס לזה."

מה חדש?

נוברים בעבר

מאת עופר ניר

פרשי הלהקה ובהם הזמר ישן, שבמשי הגיאה מעולם לא יצא על גבי תקליט ראשי של להקת „הדלתות", נתגלו לאחרונה בלוס־אנג'לס. ריי מנזרק, קלידן הלהקה, מצא אותם באשר ארז חפצים, לקראת מעבר לביתו החדש:

כמה נקטעים שהוקלטו בהופעה, אחת מאותן הופעות שערורייתיות של ג'ים מוריסון לימים, ונשכחו מאז. עדיין לא ידוע אם הלהקה — חברי הלהקה האחרים — החיים — מנזרק, דנסמור וקריגר, יחליטו להוציא תקליט המבוסס על סרטי הקלטה אלה. אגב, לא מזמן נתגלו שירים „חדשים" של ג'ים מוריסון, שנכתבו בחודשים האחרונים לחייו, בפאריס.

הי ומרגיש טוב — הכל יחסי, כמובן — פול האקנל, סולן להקת „פשוט אדום", המצב. אם זו המילה, כי חברת תקליטים נכשה וזכויות להוצאת שישה שירים בגיצועה, כסולן להקה אלמונית בשם „סוליות הוצעות". שלושה שירים כבר ראו אור לפני שנים אחדות והשאר מוטבעים לראשונה על גבי תקליט. האקנל, שכבר שכח את תקופתו באותה להקה, לא כל כך מבסוט מן התגלית הזאת בעברו המוסיקלי, אך כשלב זה אין לו הרבה אופציות ואין באפשרותו לבטל הוצאת התקליט.

„סטייל קאונסל" נוסעים לירושלים

— לא שהלהקה הבריטית המצויינת, צמד בצעם: פול וולר ומיק טלבוט, מגיעים להופעות בארץ (הלוואי שכן). אבל השניים, יחד עם הזמרת די.סי. לי ואחרים, מככבים בסרט קצר, הנקרא על שם בירתנו הקדושה. הסרטון לאחת מרשתות הטלוויזיה בבריטניה ובו מתקיים וולר וטלבוט, למכור את סרטם גם להשתמש בו, במקום או יחד עם וידיאו, אגב. „מסע הבחירות", במסע־ההופעות הקרוב שלהם „ריך מוזה" יש להם אלבום חדש, הנקרא „יופי המודה" והוא מורכב מעשרה קטעים, המוטבעים כשני תקליטוני 12 אינץ', המסתובבים במהירות 45 סיבובים לדקה. הסיבה, מסביר וולר, נסיון להשגת איכות נגינה טובה יותר וגם, הוא מוסיף בצניעות, משום שכל שיר הוא בעל פוטנציאל של להיט וצריך לתת לו את היחס המתאים... ספרינגסטין מקום ברשימת מאה הנמכרים השנתית של „בילבורד". אבטורו אמריקני.

המובחרים — תקליטים

„דקה לחצות" — פסקול הסרט סי.בי.אס

מאת יוסי ונונו

התקליט יצא לפני הסרט. יש לו קיום בלעדיו. הסרט על נגני ג'אז בפאריס, המוסיקה משתדלת לקלוע למגוון הרחב של הסגנונות שנוגנו בתקופה ההיא. סרט צרפתי על ג'אז יהיה מעניין. בינתיים יש תקליט, יש שמות מהמובילים בג'אז ויש מוסיקה מצויינת.

ההפקה של הרב הנקוק אחידה, שומרת על קו סגנוני רציף למרות המעבר בין הסגנונות השונים, בלאדות ג'אזיות, קטעים של מונק, בייבור וקטעים ווקאליים. יש במוסיקה חדשנות בהפקה ובביצוע עם ציטאטות מהג'אז של פעם. הביצוע — וזו נדמה לי, הסיבה להצלחת התקליט — מצויין, קשה לפקשש עם טוני ויליאמס, רון קרטר, צט בייקר, פרדי הברד, וין שוכטר, ג'ון מקלפלין דקסטר גורדון, בובי מקפרי והנקוק עצמו. חבורה כמעט אגדית. כדאי להקשיב לשירה של בייקר ב„מזג אוויר נעים" ולהשוות לקולות של מקפרין ב־Round Midnite או להבדיל בין הסאקסופון של גורדון לזה של שוסטר.

הסרט מעורר ציפיות. במיוחד מעניין לשמוע איך מוסיקה שעומדת בפני עצמה בתקליט תשתלב בסרט, שעל פניו לפחות נשמע כסרט אווירה שמשחזר תקופה. המוסיקה איננה הג'אז במיטבו.

הנערים נשארים באמריקה

דוראן דוראן — נוטוריוס — סי.ב.אס. רוברט פאלמר ריפ־טייד, יבוא מוזל של הד־ארצי

מאת עמית רוט

אני לא מסמפט במיוחד את דוראן־דוראן ורוברט פאלמר. אבל אי־אפשר לזלזל במוסיקה שלהם. לכאורה אין הרבה משותף בין הנערים היפיפיים שעושים הרבה כסף לבין הזמר המתקרב לי־40 שמוצמדת לו תווית של „איכות גבוהה". למעשה הם שניהם שותפים לתעשיית התהליכים של המוסיקה האנגלית, שמחקה כבר עשרים שנה את המוסיקה האמריקנית, ומבחינה מסחרית — בהצלחה רבה. קל מאוד לזלזל בדוראן־דוראן, אבל אי־אפשר להכחיש שהם העלו את מלאכת עשיית הכסף לדרגה של אמנות.

אם הם לא היו מקצועיים הם לא היו מצליחים, והם מקצועיים מאוד, לא רק כשצריך להצטלם לווידיאו אקזוטי אלא גם כשתופסים את הכלים ומתחילים לנגן.

הם מודעים לחסרונות שלהם ויודעים שמה שמשיג ביום אחד בן־אדם מוכשר, יעשה אדם פחות מוכשר אבל מתמיד בשנה. אז הם מתמידים ולא מפסיקים להתאמן כדי להשתפר. „נוטוריוס" הוא התוצאה ובכמה מהשירים הם נשמעים כמעט דומים לדבר האמיתי: מוסיקת הדיסקו נשמה האמריקנית.

החלק החשוב בתהליך הלמידה שלהם אירע לפני שנתיים, כשהתפצלה הלהקה והאחים ילור, אודי וג'והן, הצטרפו למתופף לשעבר של להקת הדיסקו שיק ולזמר רוברט פלמר ויצרו את „תחנת־כוח". הרכב פאנקי חשמלי. כמעט כל מוסיקת הריקודים בשנים האחרונות, ממדונה וסינדי לאופר ועד פיטר גבריאל ודוראן־דוראן, מושפעת מצליל הגיטארות של נילס רוג'רס, גיטאריסט ומפיק השיק (שמתמחה בגיטארות שמתחברות ישר לשולחן הסאונד בלי לעבור בבוקסה) של הגברה ורמקול ו„אקורדים נעים" שיוצרים משפטי קצב סוחפים) הפן השני והפחות ידוע של „שיק". האמריקנים שפעלו בין 78 — 81, היתה נגינת הבאס האנרגטית של ברנר אדווארדס.

ג'והן טיילור, הבאסיסט של „דוראן", הוא מעריץ מושבע שלו, וכסופרסטאר הוא יכול היה להרשות לעצמו ללמוד ולהתאמן במחיצתו, כאשר ג'והנסון הפיק את התקליט של „תחנת כוח". באותו זמן יצא החצי השני של דוראן לפרוייקט פחות לימודי. „נוטוריוס" הוא אלבום נחמד של דוראן החדשים, אחרי פרישתו של הגיטאריסט אנדי טיילור (הוא משתתף בחלק מהאלבום). ההפקה קשורה לניילס רוג'רס שכרגיל, מנגן גם בגיטארה, ומצליח להוציא את הטוב שבדוראן־דוראן ביחד עם הצליל הרוג'רסי האופייני בגיטארות וכלי הקשה. הסולן, סימון לה בון, מתעלה בתקליט על עצמו ונשמע כמעט כמו זמר אמיתי. ואפילו מזכיר בשיר אחד את פרינס. דוראן־דוראן עברו את המבחן הזה יפה. מי שלא צריך את ההכשר של אף אחר כזמר הוא רוברט פאלמר, סולן „תחנת־כוח" ואמן ותיק ומבוסס. RIPTIDE שלו מיובא לארץ יותר משנה אחרי שיצא בחו"ל ונותן לנו הזדמנות כמעט ראשונה למפגש עם הזמר. שעליו נכתב שהוא יוצר „מוסיקת נשמה לבנה לסנובים" ושהוא „חסר נשמה" למרות שהוא מעריץ מושבע של בילי הולידיי, מרווין גיי, גילברטו גיל ופאריד אל אטראש. כמו ב„תחנת־כוח", את התקליט הפיק ברנרד אדווארדס וגם כאן משתתף טוני טומפסון, המתופף של „שיק". „ריפטייד" הוא אלבום ריקודים מתוחכם. השירים של פאלמר טובים. אבל דווקא המלהיב מכולם, „לא התכוונתי להדליק אותך", לא נכתב על־ידו. השירה של הזמר האנגלי מעלה ניחוחות אקזוטיים שאולי באו מילדותו במאלטה ואולי בגלל שהתאמן כל כך הרבה בנסיון לשיר כמו פאריד אל־אטראש וזמרים מזרחיים אחרים. לא שהאלבום הזה מלא כנשמה, כמו אלבומים אחרים של פאלמר גם כאן הטכניקה והיומרנות באים קודם. אבל לפחות כאן, עם מוסיקת הריקודים הטכנית והכבדה הזאת, זה נשמע טוב מאוד. מי שמצפה לשירים מרגשים כמו „זה רק גורם לי לאהוב אותך יותר" מאלבומו הקודם — לא ימצא את מבוקשו כאן.

הצד השלישי של התקליט

להיט מן הקבר

„ריט פטיט" של ג'קי וילסון נמכר לאחר מות הזמר בקרוב למיליון עותקים

מאת עופר ניר

זה קורה מדי שנה. סמוך לחג המולד, כאשר עורכי התקליטים מגלים תקליטונים מוזהים, או פאלה שבזמן אחר לא היו רואים את קצהו ותחתיתו של מצעד המכירות — ודוחפים אותם לקודקוד של המקום הראשון. זה קרה מדי שנה באנגליה וזה קרה גם הפעם. לקראת סוף דצמבר 1986, כאשר תקליטון של ג'קי וילסון ושמו „ריט פטיט" הגיע למקום הראשון במצעד הבריטי. נמכר בכמויות אדירות, מכירות למיליון העותקים.

„ריט פטיט" הוא עתיקה. התקליטון הזה יצא לראשונה בשנת 1957 ואז הגיע עד לעשרת הראשונים במצעד הבריטי, אך היה רחוק מן המקום הראשון. שר אותו זמר, ג'קי וילסון, שהחל את הקאריירה שלו, כמו הרבה זמרים שחורים, בלהקת גוספל ועבר משם למוסיקה החילונית יותר. וילסון נטה, בצעירותו, לביוון שונה לחלוטין — איגרוף! אפילו בהצלחה לא קטנה.

וילסון, שנולד בדטרויט לפני 53 שנים, הופיע תחילה עם להקת ה„דומינוס" ולאחר שנים אחדות עבר לשיר כזמר סולו. היו לו מספר להיטים, נוסף לתקליטון המצליח שהוזכר, כמו „דמעה בודדת" ו„להיות נאהב" בסוף שנות ה־50 נחשב לאחד מזמרי הנשמה הורידתם — אנדרבלון המצליחים ביותר. בשנות ה־60 החלה הפופולריות שלו להתדרדר, אם כי שיריו ומשיכו ללוות דורות של מוסיקאים חדשים. להקת „דקסי חצות של וילקוקס" אף הקדישה לו את אחד משיריה, „ג'קי וילסון אמר".

ב־29 בספטמבר 1976, תוך כדי הופעה במועדון בניו־ג'רזי, לקה וילסון בהתקף לב חמור. הוא התמוטט, מת מוות קליני ונותר בצמח. בתרדמת, עד מותו, לפני למעלה משנתיים, סיפור עצוב על זמר מוכשר, שיכול היה להיגנז במרורי הנוסטאלגיה, אלמלא יצאה חברת תקליטים לא מי־יודע־מה מפורסמת באוסף מלהיטיו והחליטה, בתימור שהוכח כמשתלם, להוציא גם תקליטון. תוך שבועות מעטים הפך השיר הזה ללהיט. סרטון הווידיאו המקסים, בו נראית דמות זמר מפלאסטלינה שרה את „ריט פטיט", כבש לבבות.

„ריט פטיט" של וילסון שבר את השיא השמור ללהיט הוותיק ביותר שהגיע למקום הראשון. שותף לכתיבת השיר הזה היה, אגב, ברי גורדי הגדול, מי שהפך מאוחר יותר לבעליה של חברת התקליטים „מוטאון". התמלוגים מן השיר הזה, אחד מתוך כמאתיים שכתב, עזרו לגורדי להקים את האימפריה שלו. אפשר להניח שיהיה מרוצה גם מן ההפתעה שתגיע אליו מאנגליה, תמלוגים שמנים בעקבות הצלחת הלהיט, בסיבוב השני שלו, 29 שנים אחרי.

ג'קי וילסון — להיט אחרי המוות

עוד שני מחזורים נותרו לסיום הליגה בכדורסל והתמונה נשארת:

מכבי חיפה — הפועל ת"א 97:105

אש בתחתית

הפועל ירושלים הכניעה את הפועל רמת־גן 109:133 ושתי יריבותיה לתחתית נוצחו: מכבי רמת־גן 106:102 באולמה להפועל הגליל־העליון וגבת עוד שלשום על־ידי הפועל חולון 88:67 ★ אליצור נתניה ניצחה בקושי את בית"ר תל־אביב 83:88 ★ מכבי תל־אביב גברה ברוממה על הפועל חיפה 81:103

טבלת הליגה

1.	מכבי ת"א	20	19	1	1605־2203	39
2.	הפועל חולון	20	15	5	1665־1853	35
3.	הגליל־העליון	20	15	5	1784־1867	35
4.	אליצור נתניה	20	13	7	1844־1911	33
5.	מכבי חיפה	20	12	8	1811־1894	32
6.	הפועל ת"א	20	11	9	1750־1762	31
7.	בית"ר ת"א	20	8	12	1808־1724	28
8.	הפועל חיפה	20	7	13	1834־1740	27
9.	מכבי רמת־גן	20	6	14	1966־1794	26
10.	הפועל ירושלים	20	6	14	1907־1764	26
11.	הפועל גבת	20	6	14	1873־1708	26
12.	הפועל רמת־גן	20	2	18	2131־1767	22

כדורסל

מאת ישראל פז

שלוש קבוצות נאבקות נגד ירידת אחת מהן לליגה הארצית בכדורסל. למכבי רמת־גן, להפועל ירושלים ולהפועל איתן גבת מספר נקודות שווה (26), בתום המחזור ה־20 בליגה הלאומית. חילוף מקום גם במרכז הטבלה: מכבי חיפה, שניצחה את הפועל ת"א 97:105, חלפה על פניה (5־6).

שתיים משלוש המתמודדות נגד הירידה נוצחו אמש: מכבי רמת־גן נכנעה באולמה לשלישית בטבלה, הפועל הגליל־העליון — 106:102, והפועל איתן גבת הפסידה שלשום בחולון לשנייה בדירוג — 88:67.

השלישית במאבק התחתית, הפועל ירושלים, הכניעה את היורדת, הפועל רמת־גן — 109:133.

במאבק מסקרן במרכז הטבלה הדהימה מכבי חיפה ביכולת מצויינת את הפועל ת"א במחצית הראשונה (44:60), ובסיום — 97:105. מכבי חיפה זכתה בנצחון חמישי רצוף ותפסה מקום 5, לפני הפועל ת"א הפצועה והתשושה — 6.

אליצור נתניה (4) נאלצה להתאמץ קשה כדי לגבור באולמה על בית"ר תל־אביב — 83:88.

הפועל חיפה החזיקה מעמד במחצית הראשונה נגד מכבי ת"א (51:50), אולם קווין מאגי וחבריו לא התקשו לנצח בסיום — 81:103.

המחזור ה־21, הלפני אחרון, מחרתיים יקבע רבות הן לגבי הדירוג בצמרת (הפועל הגליל־העליון — הפועל חולון) והן לגבי התחתית (הפועל איתן גבת — הפועל ירושלים).

הנצחון הכפול של מכבי חיפה

מכבי חיפה — הפועל תל אביב (44:60) 97:105

קרב על נקודה התנהל אמש באולם הפועל ת"א. התל־אביבים ניסו להפסיד בפחות מ־7 נקודות, היתרון אותו רכשו בחיפה בסיבוב הראשון כשניצחו — 81:88. שניה לסיום המשחק אמש הוליכה מכבי חיפה — 97:104 בדיוק 7 הפרש, אלא שאז ביצע שמעון אמסלם עבירה לאחר סידרת החטאות מתחת לסל מכבי חיפה על דורון שפע. שפע ניגש לקו העונשין קלע נקודה בודדה והעניק להחיפאים נצחון בן 8 נקודות — 97:105 לאחר יתרון גבוה במחצית — 44:60.

מכבי חיפה פגשה את הפועל ת"א תשושה, פצועה וללא שחקני ספסל בעלי רמה. עובדה זו הביאה ליתרון חיפאי מהיר — 5:17 בדקה ה־5.

פרישמן עוד גרם לשוויון — 23:23 (8), אולם מכבי חיפה בזכות משחק מעולה של דורון שפע (23 נקודות במחצית הראשונה עם החטאה אחת), ג'ון פלאורס 17 נקודות ו־8 ריבאונדים במחצית הראשונה, ארי רוזנברג וריצ'י ג'ונסון עשו שמות בהפועל ת"א. בדקה ה־16 הוליכה חיפה — 35:53 ובמחצית — 44:60.

במחצית השנייה נחלש מעט שפע. פלאורס סבל מ־4 עבירות וישב על הספסל דקות רבות כמו ארי רוזנברג. ריצ'י ג'ונסון היה מצויין במחצית זו ויחד עם שלכטר וגורדון דאגו להמשך היתרון החיפני — 53:70 (23) ו־56:75.

חמש דקות לסיום הוליכה חיפה 79:98. כאן החלו שחקני הפועל ת"א ללחוץ ולצמק באיטיות את הפער עד — 97:104 והסיום ידוע.

בהפועל ת"א ניתן לציין את עמוס פרישמן שהיה טוב מאד במחצית הראשונה ואת רון רובינזון שהיה מצויין במחצית השנייה בה קלע 20 מ־30 נקודותיו והיה הריבאונדר המצטיין במשחק עם 18 כדורים חוזרים. גם ללאוואן מרסר היו דקות טובות אך הוא לא שמר על יציבות.

שפטו טוד וורניק ויצחק רמות, לעיני 1200 צופים, באולם הפועל ת"א.

● קלעו למכבי חיפה: שפע 28, פלאורס 21, ג'ונסון 20, א. רוזנברג 19, גורדון 12 ושלכטר 5.

● קלעו להפועל ת"א: רובינזון 30, מרסר 23, פרישמן 21, קאליש 10, אמסלם 9, ווילים 4.

יצחק ויסהוף

רפיון פיזר את ריח ההפתעה

מכבי ת"א — הפועל חיפה (50:51) 81:103

32 דקות הצליחו כדורסלני הפועל חיפה להיות יריב שקול לכדורסלני מכבי ת"א אך דווקא כאשר ריח ההפתעה נימר בחלל האוויר חל ריפיון מוזר בשורות החיפנים שנוצל עד תום ע"י האלופה שניצחה 81:103 לאחר יתרון מצומק במחצית 50:51.

יאמר מיד כי ההפרש הגבוה "משקר" וכי התוצאה הסופית מקפחת את חיפה שהתמוטטה בדקות האחרונות אך ברוב דקות המשחק עמדה במערכה בצורה מעוררת כבוד.

במחצית הראשונה התנהל מאבק איתנים דו צדדי כאשר היתרון נע מצד לצד. רונלד יוסטון וג'ונתן דלזל היו ממש נפלאים וקלעו בלי להחטיא ומהעבר השני הצטיינו רק מאגי ודורון ג'מצ'י.

לאחר ההפסקה התעייפו דלזל, ובעיקר יוסטון. ולעומתם נעור לחיים לי ג'ונסון שבסידרת סלי מרחק מרהיבה העלה את קבוצתו ליתרון שתפח בשלוש הדקות האחרונות עם החלפת כוכבי חיפה.

את נצחונה חייבת האלופה לקווין מאגי ששלט ללא עוררין מתחת לסלים והוכיח פעם נוספת את גדולתו.

חיפה הוליכה בפתיחה 0:2 ו־2:4 אך מאגי הפך ל־4:12 למכבי. דלזל לא ויתר וסחף את חיפה ליתרון 17:21, 32:35 ו־38:39 אך האורחים השיבו לעצמם את היתרון 39:42, 45:46 ו־50:51 בהפסקה.

חיפה עוד הוליכה 51:52 ושמרה על שוויון 60:60 בדקה ה־25. כאן החלו מאגי וג'ונסון לקלוע ב"סיטונות" 62:68, 68:76, 74:86, 77:99 ו־81:103 בסיום.

שפטו ברוך זליגר ושלום וולצר, לעיני 2500 צופים, בהיכל הספורט ברוממה.

● קלעו למכבי ת"א: מאגי 32, ג'ונסון 29, ג'מצ'י 22, ליפין 6, ארואסטי 6, לאסוף 4, בורקוביץ 3 ואדריטי 1.

● קלעו להפועל חיפה: יוסטון 26, דלזל 25, וולס 8, אופיר 6, שם טוב 6, קסקי 6, ברנע 2 וגוורס 2.

יוסף גלזר

5 דקות של מתח

הפועל הגליל־העליון — מכבי רמת־גן (45:62) 102:106

פער בן 17 נקודות, עשר דקות לפני סיום המשחק, כמעט ולא הספיק לשחקני הגליל העליון אך בשריקה האחרונה הורה לוח התוצאות על 102:106 לזכות האורחים מהגליל.

פרט לשבע דקות בפתיחה בה הוליכו שחקני רמת־גן, לא היוו המארחים יריב שקול לצפוניים. המכבים רק הצליחו לרדוף אחרי האורחים ולנסות לצמק את הפער.

אבל היה כדאי אתמול להיות בכפר המכביה רק בגלל חמש הדקות שבין הדקה ה־30 ל־35. אור גורן שעד אז היה צל של עצמו עם חמש נקודות אישיות התעורר להפתעת כל הצופים שכבר השלימו עם היום הגרוע שלו. שתי נקודות מקו העונשין בתוספת סל שדה ושלושה סלים מטווח שלוש נקודות החזירו את רמת־גן לתמונה ומפיגור של 86:69 הם הקטינו 94:89. כאן החל המתח של המשחק.

ג'ים תומס ששיחק משך כל המחצית השנייה עם ארבע עבירות קלע בה 18 נקודות. גם בינו, גיבסון ונאווי השתדלו והראו כי הם נלחמים על מקומם בליגה הלאומית, אבל זה לא הספיק.

האורחים מהגליל ידעו לשמור על הכדור והגדילו לתשע נקודות הפרש. עד לסיום שמרו על הנצחון החשוב.

הגליל שיחקה אתמול ללא ברר ליף שעבר ניתוח באצבע ידו וישב ללא מדי ספורט על הספסל. אבל גם בלעדיו הצליחו הגליליים לזכות בנצחון כאשר הגורם העיקרי היה ארז חזן שדייק במחצית הראשונה בה קלע 19 נקודות שהיו בעצם החשובות ביותר ביצירת היתרון הגדול של קבוצתו.

רמת־גן שהיתה מצויינת בחמש הדקות החשובות לא יכלה להמשיך כך והסוף מבחינתה היה עגום. איך אנגרו אוהדי ר"ג בסיום ביציאה מהאולם: "אם אור גורן היה מתעורר רק כמה דקות קודם..." כמה שהם צדקו יודע רק אור גורן בעצמו.

שפטו דוד דגן ומנשה הרמן, לעיני 250 צופים, בכפר המכביה.

● קלעו לגליל העליון: חזן 28, ברי 25, וייט 20, הנפלד 16, זיסמן 8, סמית 6, ובן־עטר 3.

● קלעו לר"ג: תומס 26, בינו 23, גיבסון 23, גורן 18 ונאווי 12.

אורי שטיינבך

ההימור המוצלח של הררי

אליצור נתניה — בית"ר תל־אביב (42:44) 83:88

הרבה דקות של חרדה עברו על שחקני אליצור נתניה בדרך הקשה לנצחון על בית"ר ת"א. בדקה ה־38 הוליכו שחקני בית"ר 80:83 אך שחקני אליצור בסיוש מצויין קלעו 8 נקודות ללא מענה וניצחו 83:88 לאחר 42:44 במחצית.

יוסי הררי מאמן אליצור נתניה הפתיע בפתיחה כאשר העלה את גרג גידנס בחמישיה במקומו של קרל נברסון שאינו מצוי בכושר טוב לאחרונה. ההימור היה מוצלח.

גידנס היה הטוב במגרש. הוא קלע היטב מכל מצב, נכנס לסל וסחט עבירות משחקני בית"ר. אין ספק כי חלקו רב בנצחון. גם לסטיב מאלוביק היו דקות טובות, הן בהגנה — 8 ריבאונדים — והן בהתקפה — 16 נקודות.

הפתיחה היתה שייכת לבית"רים שהובילו עד לדקה ה־15 בהפרש שנע בין 8 ל־11 נקודות והחל מהדקה ה־16 בא המפנה כאשר אליצור נתניה החלה לצמק יתרון של 9 נקודות לבית"ר (31:40) ובדקה ה־19 שיוויון 40:40. אליצור הצליחה לסיים את המחצית ביתרון 42:44.

פתיחת המחצית השניה היתה שייכת לאליצור שהוליכה עד הדקה ה־37 בהפרש שנע בין 5 ל־10 נקודות.

בדקה ה־38 הצליחו שחקני בית"ר להפוך את הקערה על פיה ואף להוביל 80:83 ואז נכנסו לפעולה גידנס וסימס שקלעו 8 נקודות שהביאו את הנצחון.

שפטו ראובן וירובניק ושי שטריקס, לעיני 600 צופים, בנתניה.

● קלעו לאליצור נתניה: גידנס 22, מאלוביק 16, סימס 15, ברכת 13, סייר 11, ג'ונסטון 8 ונברסון 3.

● קלעו לבית"ר ת"א: דיויס 29, גידנס 17, חזיז 16, הווארד 14, סלינס 5 וקולוואס 2.

דוד בבר

ועכשיו העיניים נשואות לגבת

הפועל ירושלים — הפועל ר"ג (43:63) 109:133

במשחק נטול מתחים ללא שמירות אישיות ששימש כמשחק אימון מצויין להפועל ירושלים לקראת משחקה ביום חמישי בגבת, הובסה היורדת מהליגה הלאומית, הפועל רמת־גן, בהפרש בן 24 נקודות — 109:133.

הפועל ר"ג החזיקה מעמד עד לדקה הרביעית בה הוליכה הפועל ירושלים — 8:10. אך מדקה זו יצאו הירושלמים למטווח — 15:24 בדקה ה־9, 27:39 בדקה ה־12 כאשר בילי מילר ועדי בן־ארי היו המוציאים לפועל העיקריים במחצית זו — 43:63 במחצית.

גם המחצית השניה נפתחה בסערה ובדקה ה־30 נרשם יתרון השיא במשחק — 63:102 (39 הפרש). מהדקה ה־35 שיתף מאמן הפועל ירושלים רני כהנא את החמישיה השניה שלו, עובדה שאיפשרה להפועל ר"ג לקלוע בחמש דקות 20 נקודות.

בילי מילר היה הבולט במשחק ואילו בהפועל ר"ג היה ביירון ג'ונס שביצע הטבעות וגגות מרשימים. גל קנו רכזה של הפועל ירושלים סיים את המשחק עם חמישה סלי 3 נקודות והוסיף סל אחר רגיל מהשדה (סה"כ קלע 17 נקודות).

הפרט הפיקנטי במשחק היה שעורא בליליוס, המאמן של הפועל ירושלים, שפע אופטימיות בסיום המשחק וקבע עם קיית בנט פגישה למחר במהלכה ינסה לסכם על הופעת בנט בשנה הבאה בירושלים. בליליוס יעמיד שני אוטובוסים לאוהדי הקבוצה שיצאו לגבת ופסק בסך 5.000 דולר לשחקני העיר אם הקבוצה בראון והארד אם הקבוצה תשאר בליגה.

במשחק שפטו צבי שגב ודוד הילמן, באולם מנחת בירושלים.

● קלעו להפועל ירושלים: מילר 28, בן־ארי 24, הארד 23, קנו 17, בראון 16, בלאט 14, ניב אריאל 4, ישראל 3 ואפשטיין 2.

● קלעו להפועל ר"ג: זולדן 38, בן־ארי 22, בנט 18, ג'ונס 18, כאץ 1, אביגדורי 4 ואסף כהן 4.

נפתלי קיה

מלך הסלים

1.	דייויס (בית"ר ת"א)	624
2.	מאגי (מכבי ת"א)	530
3.	יוסטון (הפועל חיפה)	490
4.	הארדי (הפועל גבת)	477
5.	גורן (מכבי ר"ג)	470
6.	הארד (הפועל י־ם)	466
7.	ג'ונסון (מכבי ת"א)	465
8.	מרסר (הפועל ת"א)	458
9.	ברי (גליל־עליון)	430
10.	גיבסון (מכבי ר"ג)	415

מלך 3 הנקודות

1.	גורן (מכבי ר"ג)	80
2.	קנו (הפועל ירושלים)	54
3.	ג'מצ'י (מכבי ת"א)	51
4.	פרישמן (הפועל ת"א)	43
5.	ברקוביץ (מכבי ת"א)	41
—.	דלזל (הפועל חיפה)	41
7.	דייויס (בית"ר ת"א)	40
—.	א. רוזנברג (מכבי חיפה)	40
9.	בנט (הפועל ר"ג)	39
—.	זיסמן (גליל עליון)	39

חמישיית המחזור

● גרג גידנס (אליצור נתניה).
● ארז חזן (הפועל הגליל־העליון).
● דייוי בורמור (הפועל חולון).
● קווין מאגי (מכבי ת"א).
● ריצ'י ג'ונסון (מכבי חיפה).

במחזור הבא

(חמישי, 5 בפברואר)

אליצור נתניה — הפועל ת"א; מכבי חיפה — מכבי רמת־גן; הפועל הגליל־העליון — הפועל חולון; הפועל איתן גבת — הפועל ירושלים; הפועל רמת־גן — הפועל חיפה; בית"ר ת"א — מכבי ת"א.

דורון שפע, ממצטייני נצחון מכבי חיפה אמש בתל־אביב — 97:105 — על הפועל תל־אביב, פורץ לעבר הסל חרף נסיון הבלימה של אמיר גרוביס. מימין נראה עמוס פרישמן מהפועל תל־אביב. (צילם: אריה קפר)

מכבי ת"א הודחה מגביע הנשים בכדורסל

מאת יוסף חכם

במפגש המרכזי במשחקי רבע גמר גביע המדינה לנשים בכדורסל גברה הפועל גבעת חיים על מכבי תל־אביב 52:58 לאחר 24:27 במחצית הראשונה.

במשחק שהיה באולם בגבעת חיים הצטיינה שחקנית הפועל גבעת חיים והנבחרת הלאומית אלומה גורן שקלעה 27 נקודות. למכבי תל־אביב הירבו לקלוע אגאי 14 וג'יזסטר 13.

● בנצרת נדחה המשחק בין קבוצת אורתודוכסים נצרת למכבי דרום/רמת חן מחשש ל...גשם. חורי עמאר דיווח ש־1000 צופים שהגיעו למגרש הפתוח נאלצו לחזור לבתיהם למרות שלא ירד גשם. ההחלטה היתה של השופטים יונה רוזנטל ודיינש יערי.

● באולם האוניברסיטה ברמת אביב הביסה מחזיקת הגביע קבוצת אליצור תל־אביב את קבוצת אליצור ראשון לציון 40:86 לאחר 12:43 במחצית. הירבו לקלוע לאליצור תל־אביב דרייגור 36 וגרוסמן 11. בראשון לציון הירבתה לקלוע דניאלה גורדון — 13 נקודות. שפטו גולן והמלשטיין.

● באולם אוסישקין בתל־אביב גברה קבוצת הפועל תל־אביב על הפועל ירושלים 50:53 לאחר 24:37. כתבנו יצחק ויסהוף דיווח: להפועל תל־אביב הירבו לקלוע גת 11, קנצפולסקי 12, וולף 11 ולקט 10. הירבו לקלוע להפועל ירושלים קויטיטנסקי 19, מושיוב 17 ובייק 14. שפטו גלילי ופנחס, לעיני 50 צופים.

בחצי הגמר ב־17 במארס יפגשו אליצור תל־אביב והפועל תל־אביב ואילו הפועל גבעת־חיים תפגוש את המנצחת בין האורתודוכסים נצרת למכבי דרום/רמת־חן.

הפועל ת"א מוכנה לשחרר את פיינטי

מאת יצחק ויסהוף

"קיבלנו הצעה מקבוצת גלזגו ריינג'רס המעוניינת בדור פיינטי. העברנו לגרהאם סונס את דרישותינו הכספיות ואם הסקוטים יסכימו לחן דור פיינטי יצא לסקוטלנד" — דברים אלה אמר אמש מחזיק תיק הפועל, אלי מילר שסירב לנקוב בסכום הכספי אותו דורשת הפועל ת"א עבור השחקן שהגיע במהלך הסיבוב הראשון מהקבוצה המערב גרמנית פ.ס. קלן.

גם מאמן הפועל ת"א דוד שוייצר אישר את הרצון להתיר את החוזה עם דור פיינטי. הקש ששבר את גב המאמן התל־אביבי היה ראיון עיתונאי שנתן דור פיינטי ובו צד כי אינו רוצה להמשיך לשחק בהפועל ת"א ואם היה יכול לעזוב את הקבוצה ביום היה עושה זאת בשמחה.

פרקיס לשמינית הגמר בליון

טניס

הטניסאי הישראלי שחר פרקיס עלה לשמינית הגמר בטורניר הטניס בליון, מסגרת הפרס הגדול של נאביסקו, בנצחון אתמול אחר הצהריים את האמריקאי ג'ים גראב בשתי מערכות 4:6, 3:6. בטורניר זה יחולקו פרסים בסך של 175,000 דולר.

תוצאות אחרות בסיבוב הראשון: טור נלסון מארה"ב ניצח את יונס וינדאל משוודיה 1:6, 4:6. קוקס מארה"ב ניצח את פייר לפו מצרפת 2:6, 4:6.

ישראל תתמודד עם סין בחודש מאי בגרמניה

מאבק בין־ארצי מסקרן צפוי לנבחרת ישראל בכדורסל בחודש מאי בעיר הגרמנית קארלסרוהה, כאשר תתמודד עם נבחרת סין, שגם היא תשהה במקום.

בטלקס שהגיע בתחילת השבוע ארצה שאלו הגרמנים אם ישראל תהיה מוכנה לשחק במסגרת מחנה־האימון עם סין. התשובה ניתנה מייד: כן!

מחנה־האימון של נבחרת ישראל, לקראת אליפות אירופה ביוון, יערך בין ה־16 ל־20 במאי בגרמניה. המפגש ישראל־סין, הראשון בין שתי הנבחרות, יהיה ב־17 או ב־18 במאי.

הקבוצה הצרפתית תשחק היום בנתניה נגד נבחרת בית"ר

פאריס בלי עייש, בית"ר בלי מלמיליאן

כדורגל

קבוצת הכדורגל הצרפתית פאריס סן ז'רמן תתמודד היום, ב־3.30 בנתניה, עם קבוצה מעורבת משחקני בית"ר ירושלים ובית"ר תל אביב.

הקבוצה הצרפתית הגיעה לנתניה ממחנה אימון שהיא מקיימת. כאן תצא לדרום צרפת למחנה אימון נוסף שיימשך שבועיים.

עם הקבוצה הגיע השחקן הבין־לאומי היהודי ויליאם עייש אך הוא לא יוכל לשחק בשל פציעה.

מהרכב הבית"רים יחסר אורי מלמיליאן הפצוע. את הבית"רים ידריך דרור קשטן, והרכב המשוער הוא יוסי מזרחי, אבי כהן, חנן אזולאי, משה בן־הרוש, יעקב כהן, יעקב שווריץ, יוסי מזרחי, נסים כהן, סמי מלכה; ירון כהן, אלי אוחנה.

מאראדונה הושעה למשחק אחד

דייגו מאראדונה הושעה אתמול למשחק אחד ע"י ועדת המשמעת של התאחדות הכדורגל האיטלקית, על שהשמיע בחודש שעבר הערות מעליבות כלפי השופט באחד המשחקים.

הקפטן של נבחרת ארגנטינה וקבוצת נאפולי, שלא נכח בדיון, הורשע על שהפר את תקנות המשמעת של הליגה, באומרו כי השופט במשחק בין פיורנטינה ונאפולי נשא פנים לטובת קבוצת פיורנטינה.

נאפולי, המובילה בדירוג, הפסידה במשחק זה 3:1, ההפסד הראשון העונה.

מאראדונה, שהבקיע אתמול פעמיים בנצחון נאפולי 0:3 על אודינזה, לא ישחק איפוא במשחק נגד אבלינו ביום ראשון הבא.

סמית, גלאנס, והאריס יבואו לכינוס הפועל

ארצות־הברית תשגר 12 אתלטים מצטיינים למשחקי הפועל ה־13. הדבר נמסר אתמול בטלקס שהגיע מניו־יורק, בו נמסרו שמות ארבעה אתלטים, מהמוכרים בעולם, ובראשם שיאן העולם ב־100 מ', קלווין סמית. אם יבוא גם הקנדי בן ג'ונסון, הנחשב לרץ המהיר כיום בעולם, ייערך בהדר־יוסף קרב־על.

הארבעה ישתתפו במשחקי הפועל גם במירוץ־השליחים 100x4 מ'. בטלקס נמסר כי שמות יתר האתלטים יתפרסמו במועד מאוחר יותר.

הארבעה הם:

● קלווין סמית, השיאן העולמי ב־100 מטר — 9.93 שנ'. זמנו של סמית ב־200 — 19.99 שנ' — הוא השביעי בעולם.

● הארווי גלאנס. היה שני ב־100 מ' באליפות העולם ב־1985. זמנו הטוב ביותר — 10.05 שנ'.

● מייקל פרנקס. ראשון באליפות העולם ב־1985, ב־400 מ'. זמנו הטוב ביותר — 44.47 שנ'.

● דני האריס, ראשון בריצת 400 משוכות באליפות העולם ב־1985 ובעל מדליית־כסף במשחקים האולימפיים בלוס־אנג'לס (48.13 שנ'). זמנו הטוב ביותר — 47.63 שנ'. האריס, שיאן העולם לנוער ונחשב לתקווה הגדולה של ארה"ב ב־400 משוכות, ויורשו של אדווין מוזס.

קבוצות הליגה הארצית — היום בגביע־המדינה

קבוצות הליגה הארצית יכנסו היום למעגל משחקי גביע־המדינה בכדורגל.

ארבעה משחקים יהיו בין קבוצות הליגה הארצית: הפועל חולון — הפועל חיפה; הפועל רמת־גן — הפועל ירושלים; הפועל הדרה — הפועל יהוד; מכבי רמת־פרדס — מכבי שעריים.

שאר המשחקים: הפועל בת־ים — הפועל באר־יעקב; בית"ר נהריה — הפועל דיר־חנא; הפועל בית־שאן — הפועל ראשל"צ; הפועל אופקים — הפועל טבריה; הפועל אזור — בית"ר חיפה; הפועל רימונה — הפועל טייבה; הפועל רמת־השרון — הפועל קרית־אתא; הפועל עכו — הפועל בני־נצרת; בית"ר רמלה — הפועל קרית־שמונה; הפועל כפר־מנדא — הפועל מרמורק; הכוח רמת־גן — בית"ר כפר־יונה; הפועל רעננה — בית"ר באר־שבע.

9 יתחלקו בפרס הגדול ביותר בטוטו

עם סיום מיון הטפסים והזכיות נמצאו תשעה זוכים שדייקו בכל משחקי הטוטו וכל אחד מהם יקבל כ־252,500 שקלים.

398 משתתפים ניחשו 13 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־1,150 שקלים.

5842 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־90 שקלים.

47068 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־11 שקלים.

251,785 משתתפים ניחשו 10 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־2 שקלים.

ההכנסה במחזור 22/87 היתה: 8,472,424.10 שקלים, ולפרסים הופרשו 4,407,532.87 שקלים. הסכומים כוללים את ההעברה.

לאחר ארבע הארכות בליגת האנ.בי.איי

גולדן — ניו־ג'רסי 147:150

בליגת האנ.בי.איי ניצחה גולדן סטייט ווריורס את ניו ג'רסי נטס 147:150, לאחר ארבע הארכות.

תוצאות נוספות: יוסטון רוקטס — אטלנטה הוקס 104:106. סאן אנטוניו ספארס — מילווקי באקס 116:120. דטרויט פיסטונס — שיקאגו בולס 92:94. פורטלנד — דאלאס 117:133. יוטה ג'אז — סקרמנטו קינגס 113:121.

באזור האטלנטי מוליכה בוסטון עם 33 נצחונות מול 11 הפסדים, לפני פילדלפיה 19־26 וושינגטון 21־22.

באזור המרכזי, לדטרויט פיסטונס בראש הטבלה 29 נצחונות לעומת 15 הפסדים, לפני אטלנטה הוקס 16־28, מילווקי באקס 20־28 ושיקאגו בולס 21־22.

במערב התיכון, לדאלאס מאבריקס 28 נצחונות ו־16 הפסדים, לפני יוטה 18־26, יוסטון רוקטס 21־23 ודנבר 20־25.

בפאסיפיק ללוס אנג'לס לייקרס 34 נצחונות ועשרה הפסדים, לפני פורטלנד 19־28, וסיאטל 24־20.

מכבי חיפה רשמה את הארגנטיני גוטמן

מאת ראובן חנניה

ביום האחרון להעברות בהתאחדות לכדורגל רשמה קבוצת מכבי חיפה את ההעברה הבולטת ביותר כאשר צירפה לשורותיה את השחקן היהודי אלכסנדר גוטמן שהגיע רק שלשום ארצה.

מכבי חיפה צירפה ארגנטינאי נוסף בעל אזרחות ישראלית ושמו יוחנן סולסי. מכבי חיפה שיחררה את חלוצה הצעיר צדוק מלכה שעבר למכבי יפו.

עוד העברות בולטות שהיו אתמול: חיים בן שאנן עבר מהפועל באר שבע להפועל חיפה. יצחק קוסטיקה מבני יהודה למכבי פתח־תקווה. חיים לוי ויוסי אדרי מבית"ר נתניה עברו לאחיות הבית"ריות מנהריה ומתל־אביב. עודד מכנס ממכבי תל־אביב להפועל חדרה. דב רמלר מהפועל באר שבע למכבי יבנה.

בית"ר ירושלים, מוליכת הטבלה, עשויה להיות אטרקטיבית יותר עתה לאחר שרשמה את השחקן הברזילאי אדסון סילבה המכונה "דידי".

נפטר הסייף יצחק קלעי

מאת יוסף גלזר

אלוף ישראל בסיוף במשך 20 שנה (1940־1960) יצחק קלעי (קליין) נפטר שלשום בחיפה.

קלעי נחשב במשך שנים רבות, מאז עלה מהונגריה, ככביר סייפי ישראל וייצג את מכבי חיפה וזכה באליפויות הן בחרב והן ברומח.

לשיאו הגיע כאשר זכה במדליית זהב במכביה הג' ב־1950 כאשר ניצח בין השאר את האנגלי גיי שהוכתר לאחר מכן כאלוף העולם.

על פועלו ניבחר כנשיא הכבוד של איגוד הסיוף בישראל.

שלמה שרף והארגנטינאים

מאת יוסף גלזר

[illegible] שלמה שרף [illegible] שלושה ארגנטינאים ברמה בינונית [illegible] מכבי חיפה [illegible]

[illegible] אלכסנדר גוטמן [illegible] שהגיע ארצה רק שלשום.

גוטמן [illegible] של בריאלובסקי בארגנטינה [illegible]

[illegible]

דו"ח חלבי ממסע הנוער

מאמן נבחרת הנוער גדעון כהן הגיע אתמול להתאחדות לכדורגל ודיווח מבצעי במסע נבחרת הנוער, בטרינידד שם נכשלה הנבחרת במשחקי קדם גביע העולם לנוער.

גדעון כהן נימק את כשלון הנבחרת בחוסר יציבות של שחקנים וכיס והחמצות רבות של החלוצים. דבר נגד אוסטרליה שבסופו של דבר תפסה את המקום הראשון והיתה לדעת המאמן הנבחרת הטובה של הטורניר.

אורי חבר, כוכב מטה אשר, מנתח הנעשה בכדורעף הישראלי

ליגה ללא הפתעות היא ליגה אפורה

הפועל המעפיל ומטה אשר — משכמן ומעלה, אבל אי־אפשר לדעת מה יהיה בפליי־אוף ★ הקבוצות התל־אביביות, ובעיקר מכבי ת"א, איכזבו ★ ההפתעה: מכבי חיפה ★ במטה אשר — קבוצה לטווח ארוך ★ אינני מוכן לשחק בחו"ל אבל כל מי שיש לו אפשרות — שינסה

כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

אורי חבר הוביל בעונה שעברה את הפועל בת־ים לזכייה בכתר האליפות הראשון שלה. חבר בן קיבוץ שער־העמקים, מתגורר כיום בקיבוץ עין־המפרץ, שם מאמן את הפועל מטה אשר. הוא אחד מכוכביה, ובהנהגתו נאבקת הקבוצה המאוחדת על תואר האליפות, כאשר יריבתה העיקרית היא הפועל המעפיל/ עין־החורש.

חבר, בן ה־25, מנתח את שקורה בליגה: "רוב התוצאות בליגה שיגרתיות לגמרי. אין כמעט הפתעות, למעט אולי מכבי חיפה, שהצליחה להפתיע קבוצות צמרת. הליגה די אפורה. שתי הקבוצות הניצבות בראש הטבלה, הפועל המעפיל והפועל מטה־אשר, יציבות יותר מהייתה. הדבר בא לידי ביטוי בכך שאינן מפסידות משחקים. לשתי קבוצות אלו אין פשוט את הנפילות שיש לייתר קבוצות הצמרת."

שיטה פסולה

לדבריו של הבין־לאומי אורי חבר: "מכבי חיפה היא הקבוצה הבולטת יותר במרכז הטבלה. היא מסוגלת לתפוס את המקום השישי. יש בשורותיה חומר שחקנים טוב. היא לא יכולה, אולי, לפגוע בקבוצות העלית, אך מסוגלת לנצח את כל הקבוצות מהמקום החמישי ומטה. קבוצות אליצור ת"א, הפועל רמת־אביב ומכבי ת"א הן החלשות ביותר. ספק אם מקומן בליגה הלאומית. גם העוגן נמצאת בקטיגוריה דומה. מכבי ת"א הפתיעה אותי לרעה. חשבתי שקבוצה זו תהיה טובה יותר. במחזור האחרון השתפרה מעט. נעשו הרבה שגיאות במכבי ת"א, וקשה להעריך שתגיע רחוק. לדעתי, שלוש הקבוצות התל־אביביות יתחרו נגד הירידה. לא אופתע אם אליצור ת"א תישאר בליגה. אני שומע שמתארגן שם הרכב סביר למשחקי הפליי־אוף התחתון."

לאורי חבר ביקורת חריפה על שיטת משחקי הפליי־אוף בכדורעף: "הפליי־אוף, בשיטה הנוכחית, הוציא את העניין ממשחקי הליגה. קבוצות משחקות כיום על מי־מנוחות: אין כל מתח, וזה בא לידי ביטוי בצופים המעטים המגיעים למשחקים. בסיכום ראשוני ניתן לומר כי שיטת הפליי־אוף, במתכונתה הנוכחית, לא השיגה את מטרתה. עדיף היה לקיים ליגה בין ארבע הקבוצות הראשונות, שיגררו את הנקודות שהשיגו בליגה הרגילה. אם אכן היתה מתקבלת שיטה זו, היתה לנו אלופה שהוכיחה את עצמה. הפועל בת־ים, שחרקה במשך רוב העונה, יכולה להתעלות בפליי־אוף ולזכות באליפות. זה קיפוח, וחבל."

בת־ים התעייפה

אורי חבר היה בעונה שעברה בצוות שחקני בת־ים, שזכו באליפות. האם עזיבתו את הפועל בת־ים גרמה לנפילה? "קשה לי להשיב על שאלה זו. נראה לי כי שחקנים בבת־ים התעייפו וחסרים כיום את ההתלהבות מהשנה שעברה. רפי רולניק ורן בורר משקיעים רבות בלימודים, והכדורעף נדחק מעט. כמו־כן אין לבת־ים שחקנים היכולים להחליף אותי ואת דני גלילי, שגם הוא עזב. ייתכן שלשחקני הפועל בת־ים אין ראש פנוי למשחקי הליגה. הסיבה לא ידועה לי בדיוק. לפני שבוע שיחקה הפועל מטה־אשר נגד בת־ים והביסה אותה ללא־תנאי. היא היתה ממש חלשה. למען האמת, אינני מתעניין כיום במה שקורה בבת־ים."

אורי חבר מוכן לספר על קבוצתו הנוכחית, הפועל מטה אשר: "במטה אשר יש קבוצה עם פוטנציאל. החומר שיש למטה אשר הוא הטוב בארץ. יש רצון מצד השחקנים ומצד הנהלת הקבוצה. יש רצון כביר להשקיע ולהגיע להישג משמעותי. למטה אשר קבוצה שנבנתה רק השנה, ולשחקניה יש עתיד לטווח ארוך. אם יצליחו להחזיק בסגל הנוכחי, איתי או בלעדי, תהיה למטה אשר קבוצה טובה הבנוייה לאליפות. למטה אשר יש שחקנים מעולים רבים היכולים לשחק בכל קבוצה לאומית. ואצלנו הם על הספסל. הבעייה שלי, ושל מי שמקורב לקבוצה, כיצד להחזיק את השחקנים במסגרת בלי שיישברו. זו נראית לי כבעייה הרצינית של הפועל מטה אשר. חוץ מזה אני נהנה מכל רגע שאני בקבוצה זו."

אורי חבר
תצלום: בועז לניר

לשחק רק בארץ

אורי חבר רואה את עתידו כשחקן בישראל בלבד: "עברתי תקופה די קשה בחו"ל. שיחקתי חצי שנה בבלגיה. הגוף שלי לא בנוי למשחקים בחו"ל. יש לי נטייה להיפצע לעתים קרובות. אני יכול להתקדם בארץ, ולחזור ליכולתי הטובה מלפני שנתיים־שלוש".

לאורי דיעה ברורה על רצון שחקנים ישראלים לנסות את מזלם בחו"ל. אולם דבריו נאמרים ב"ערבון מוגבל": "באופן כללי אני בעד שמי שיכול לשחק בחו"ל — שינסה. כל שחקן חייב לקחת שאנס, אם הוא ניתן לו. במידה שמנסים לשחק בחו"ל, צריך להיות מודע לעובדה כי ייתכן שיהיה צורך לשבת על הספסל. לדעתי, חבל לבזבז את השנים הטובות של הישראלים בחו"ל בישיבה על הספסל. עדיף להישאר בבית וליהנות כאן מכדורעף ישראלי טהור."

בעוד כחודשיים ישתתף אורי חבר, בנבחרת ישראל בטורניר־האביב בשווייץ: "ההישג הגדול של הכדורעף הישראלי בטורניר־האביב יהיה כאשר ישראל תנצח יריבות שבעבר נוצחה במשחקים נגדן. טורניר־האביב זהו טורניר שבנצחון אחד ניתן לסיים בין שמונה הראשונות. ובתוספת נצחון או שניים, אפשר לסיים במקום הרביעי. המיקום לא מוכיח על רמת הנבחרות ואיכות הקבוצות".

אורי חבר אינו משוכנע כי הנבחרת כיום היא הטובה ביותר שהיתה לישראל מעודה: "הנבחרת עם אביטל ולינגר, לפני שלוש שנים, היתה ברמתה לא פחות טובה מהנבחרת כיום. אני בכל אופן הייתי אז בכושר אישי גבוה יותר והשאיפה שלי לשוב לכושר כזה".

מאבק צמרת: מטה אשר — כפר־סבא, הערב בנעמן

מאבק צמרת יהיה הערב ב־7 כשקבוצת הפועל מטה אשר, השנייה בטבלה, תארח בנעמן את הפועל כפר־סבא, רביעית, במחזור ה־18 בליגה הלאומית בכדורעף.

קבוצת מטה אשר, שניצחה בסיבוב הראשון בכפר־סבא — 0:3, מועמדת לזכות גם הפעם. ישפטו: עוזי בן־צבי ואבי זלצברג.

● מיפגש־קצוות יהיה ב־7.30 בעין־החורש, בין המובילה, הפועל המעפיל/עין־החורש, לבין סוגרת הטבלה, אליצור ת"א. תהיה זו הפתעה אם אליצור תזכה במערכה. בסיבוב הראשון — 0:3 להמעפיל. ישפטו: אסא זינגר ושמואל רוביסיה.

● משחק מסקרן ייערך ב־7 בהעוגן כשהפועל העוגן תנסה להפתיע את מכבי חיפה, הנמצאת בכושר מעולה. מאבק שקול. בסיבוב הראשון — 1:3 למכבי חיפה. ישפטו: אהרון קמל ופיני שמפלינר.

● מאבק על המקום בפליי־אוף העליון יתנהל בשריד בין קבוצות הפועל שריד/העמקים ומכבי תל־אביב (7). בסיבוב הראשון ניצחה מכבי ת"א — 1:3. שריד/העמקים גילתה לאחרונה סימני־נסיגה. אם לא תתאושש היא עלולה להיקלע למצב מביך. ישפטו: אריה פרקש ואיזידור ברונגוסר.

● קבוצת הפועל רמת־אביב תארח את האלופה, הפועל בת־ים (8). שתי הקבוצות לא שיכנעו העונה. בת־ים טובה יותר. בסיבוב הראשון — 1:3 לבת־ים. ישפטו: נתי הר ואורי טמפלהוף.

הטבלה

1.	הפ. המעפיל	17	8־50	38
2.	הפ. מטה־אשר	16	7־45	31
3.	הפ. קרית־אתא	17	23־43	29
4.	הפ. כפר־סבא	16	23־40	28
5.	מכבי חיפה	17	43־31	25
6.	הפועל בת־ים	16	30־30	24
7.	שריד־העמקים	16	31־24	23
8.	הפועל העוגן	16	39־19	21
9.	מכבי תל־אביב	16	42־18	20
10.	הפ. רמת־אביב	16	43־16	19
11.	אליצור ת"א	17	51־15	17

שישיית המחזור

★ אליעזר כנן (הפועל המעפיל/עין־החורש)
★ דני רותן (הפועל כפר־סבא)
★ אורן שר (הפועל מטה אשר)
★ צבי רפאלוביץ (מכבי חיפה)
★ שלמה צפריר (הפועל רמת־אביב)
★ עופר שפק (הפועל קרית־אתא)

הערב בטורניר ארבע האומות בכדוריד הנערך בארץ

ישראל מול איטליה

כדוריד

מאת יוסף חכם

משחקי המחזור השני בטורניר ארבע האומות בכדוריד יערכו הערב באולם הספורט העירוני בראשון לציון, בהשתתפות ראש העיר מאיר ניצן.

במשחק הראשון, שיחל בשעה 7.00, ייפגשו נבחרות הולנד ונורבגיה. ישפטו הישראלים הבינלאומיים מיכה פלם ויצחק ברנדוויין.

במשחק השני יתמודדו נבחרות ישראל ואיטליה. השתיים התמודדו ביניהן בעבר 8 פעמים. האיטלקים ניצחו ב־6 משחקים, משחק אחד הסתיים בתיקו ובמשחק אחד ניצחה ישראל.

השביעייה המשוערת של ישראל: שוער — יוסי סאמט (ישראל פלטה), שחקני שדה — אליעזר ורד, דורון דיין, מירום רובינשטיין, זיו קושניר, יואב ודוקר ואיזי רפאלי.

אתמול ערכו שחקני הנבחרות האורחות טיול בירושלים.

טבלת הטורניר

1.	נורבגיה	15־20	2
2.	ישראל	18־18	1
—.	הולנד	18־18	1
4.	איטליה	20־15	0

נורות-יבוא מהונגריה

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בתום דיונים שהיו בשבועות האחרונים עם גורמי סחר הונגריים שביקרו בארץ, סוכם, כי ישראל והונגריה יגבירו את קשרי הסחר ביניהן.

במסגרת זו הוחלט אתמול במשרד התעשייה והמסחר, להעניק רשיונות לייבא נורות מהונגריה בהיקף של 200 אלף דולר, כנגד יצוא ישראלי להונגריה של מוצרי אגרו-תעשייה, תשקיה ורוקלאות, בהיקף של מיליון דולר.

לפי הערכות, יגיע היצוא מישראל להונגריה בשנה הקרובה ל-13 מיליון דולר, לעומת 11 מיליון דולר אשתקד.

דובר משרד-התעשייה נמסר, כי ההחלטה להתיר יבוא נורות הונקבלה לאחר שהתברר, כי היבוא הזה, שהיקפו פחות מ-4 אחוזים מכלל הייצור המקומי, לא יסכן את התעשייה המקומית. שיעור המכס על יבוא נורות, כהגנה על תוצרת הארץ, מארצות העולם, כולל הונגריה, הוא 18 אחוז.

בעוד כחודשיים תשתתף ישראל לראשונה בירידה של ציוד חקלאי שיתקיים בהונגריה ותציג בו במסגרת ביתן נפרד.

שרון תובע מדיניות חירום ב"פוספטים"

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, תובע מהנהלת החברה הממשלתית "פוספטים בנגב" לאמץ מדיניות חירום, לאור המשבר אליו נקלעה החברה וההפסדים הכבדים הצפויים לה השנה.

שרון ערך אתמול סיור במפעלי קונצרן "כימיקלים לישראל" בנגב, ובמהלכו הוסבר לו, כי המשבר הנוכחי נובע מירידה תלולה במחירי הדשנים בעולם. שרון תבע אתמול ממנהלי מפעל הפוספטים לקצץ בשלב הראשון בהוצאות המנהלים, כדי לתת דוגמה לעובדים האחרים.

"כימיקלים לישראל" השקיע בשנה האחרונה למעלה מ-100 מיליון דולר בהקמה ובהרחבה של מפעלי תעשייה בנגב.

קו פתוח להורים מודאגים: מאות הורים המודאגים בעניין גובה ילדיהם, פנו אתמול לרופאי קופת-חולים שערכו מבצע קו פתוח. (צילום: ישראל סימיונסקי/י.פ.פ.א)

צו-על-תנאי נוסף בעניין רישום גרים

בג"ץ הורה בצו-על-תנאי למשרד הפנים, לנמק בתוך 45 יום מדוע אין הוא רושם גרים רפורמיים כיהודים, למרות פסיקת בג"ץ בעניין סוזאן מילר.

צו בג"ץ הוצא על-ידי השופט גבריאל בך, לעתירתם של זוג גרים רפורמיים, תושבי קיבוץ משמר הנגב, שגוירו בקהילה הרפורמית בבראזיל, זמן קצר לפני עלייתם ארצה במחצית 1985.

העותרים טוענים באמצעות בא-כוחם, עו"ד יוסף בן-מנשה, כי נישאו לאחר גיורם כדת משה וישראל בבראזיל, עלו לישראל וקיבלו אזרחות ישראלית על-פי חוק השבות. השניים טוענים, כי ביקשו להרשם כיהודים כבר לפני כשנה, אך פקיד הרישום במשרד-הפנים בבאר-שבע סרב לרשמם כיהודים במרשם האוכלוסין ובתעודות הזהות שלהם.

עוד נטען בעתירה, כי מנהל מרשם האוכלוסין הודיע לבא-כוחם של השניים, כי לא יוכל לרשמם מאחר ותלויה ועומדת עתירתה של סוזאן מילר, הדומה לעניינם, ורק לאחר שיפסוק בג"ץ אם יש לרשום גרים רפורמיים כיהודים, אפשר יהיה לרשמם כיהודים.

העותרים טוענים, כי למרות שפנו למשרד הפנים שמונה פעמים לאחר מתן פסק הדין בעניינה של סוזאן מילר, וביקשו לרשמם כיהודים על-פי פסיקת בג"ץ, לא נענו, ומכאן עתירתם.

הדיון בבג"ץ יתקיים לאחר קבלת תצהיר-תשובה ממשרד הפנים בתוך 45 יום.

(עתים)

שמיכות חנקו תינוק למוות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

תינוק בן ארבעה חודשים נחנק למוות, לאחר שנעטף, ככל הנראה, בשמיכות רבות מדי ועבות מדי.

המקרה אירע אור ליום אתמול ודבר מותו של התינוק נסתבר רק בבוקר, שעה שתושב קרית אתא התקשר למשטרה והודיע בקול מבוהל כי התינוק מנחם זיו, בן ארבעת החודשים, מכחיל ונחנק.

הוא ביקש ממוקד המשטרה להזעיק אמבולנס וזה העבירו לבית-החולים רמב"ם בחיפה, שם לא נותר לרופאים אלא לקבוע את מותו הטראגי של הפעוט.

לכתבנו נודע, כי המשטרה חוקרת את סיבת המוות.

כבאים צרפתיים מפנים ספנים פצועים, לאחר התפוצצות שאירעה במיכלית בריטית בנמל להאבר. (צילום: אי. פי.)

הפנטגון "נעץ סיכות" במפת לבנון

(סוף מעמוד ראשון)

בתצוגה ברורה של הפגנת כוח ימי "אמריקני".

לפי מקורות בפנטגון, הפליגה נושאת המטוסים "ג'ון קנדי" מספרד כדי להצטרף לנושאת המטוסים "נימיץ" הנמצאת באגן המזרחי של הים התיכון, בעוד שהיתה אמורה לשוב לארה"ב. "קנדי" עתידה לעגון בנמל חיפה לקראת סוף השבוע.

הפנטגון הכפיל מ-1900 ל-3800 את מספר הנחתים הנמצאים באוניות הצי ה-6. כ-1900 נחתים שאמורים היו לשוב לבסיס רוטה בספרד, לשם הגיעו לא מכבר מחליפיהם, נשארו לפי שעה במזרח הים התיכון.

פקידי מימשל אמרו, שאין לצפות שארה"ב תפגין את כוחה הלכה למעשה אלא אם כן יחילו הטרוריסטים להרוג בבני הערובה. אולם הם אישרו, שהנשיא רייגן ויועציו כבר גיבשו כמה אפשרויות להלום בכוח צבאי במקרה הצורך.

דובר הבית הלבן חזר אמש על העיקרון, שאין ארה"ב משלמת כופר ואינה נושאת ונותנת עם החוטפים. אלה איימו אמש, כי יהרגו את שבוייהם אם ארה"ב תנקוט בפעולה צבאית.

הארכיבישוף מקנטרברי פנה אמש ליו"ר הפרלמנט האירני, שיסייע באיתור שליחו טרי וייט, אשר "נעצר" בלבנון. ראש המיליציה השיעית, נביה ברי, אמר במקביל כי שליח הכנסייה האנגליקנית "נעצר אך לא נחטף".

דיוני ועדת פרה — בלי תוצאות

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

אתמול הסתיימה ישיבת "ועדת פרה" בלי תוצאות של ממש — מסר יושב-ראש ועד עובדי המינהל והמשק רוני שלום.

התביעות הספציפיות של השוואת שכר העובדים לאלה המקובלים בקופת-חולים הועברו להכרעתם של השר משה נסים ויושב-ראש האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד.

העובדים ימתינו שבועיים לתוצאות של ממש בנושאים שהיו על סדר היום אתמול. ביום ראשון בשבוע הבא אמורה להתכנס שוב "ועדת פרה" להמשך הדיונים.

משאבת נפט נורווגית ענקית עוברת בתעלת סואץ, בדרכה לחוף הים התיכון המצרי. (צילום: אי.פי)

המערך מתנה תמיכה

(סוף מעמוד ראשון)

גם שר-האוצר, משה נסים, השרים קורפו ושחל המקשרים בין הממשלה לכנסת, יושבי ראש הסיעות הגדולות, קופמן ואדרי, וראשי הסיעות בוועדת הכספים, ויינשטיין ורמון. יו"ר סיעת הליכוד תבע אתמול מן המערך "להחזיר 2.5 מיליון דולר שנתן איש העסקים דוד בלס לקיבוצים, ובכך תקטן בקשת התק"ם לסיוע".

לעזרת המורמונים

בתגובה על כך נמסר מסיעת המערך, כי הצעת האוצר היא לפרוס חובות ואין מדובר כלל בסיוע כלשהו. תפוקת התנועה הקיבוצית בייצור נאמדת בשתי מיליארד דולר לשנה, מזה חלקו של התק"ם נאמד בשני-שלישים. לתנועה הקיבוצית 45 אחוז מן הייצור החקלאי במדינה, ומייצאת בשווי 700 מיליון דולר. הריבית החריגה שנדרשה מהתק"ם עמדה ב-1983 על 19 מיליון דולר; ב-1984 — 45 מיליון; ב-1985 — 160; וב-1986 — 120 מיליון דולר. במקביל לפריסת החובות, תוריד התק"ם את רמת החיים שלה ב-12-15 אחוז, ותעביר את 25 מיליון הדולר מן היישובים החזקים לחלשים.

יו"ר ועדת הכספים, אברהם שפירא, סירב אתמול להעלות את הנושא על סדר-יומה של הוועדה, כפי שתבע מרכז סיעת המערך בוועדה, חיים רמון. לדברי שפירא, אין טעם לבזות את הקיבוצים ולהגיע פעם נוספת למבוי-סתום. תנאי להעלאת הנושא בוועדה הוא דיון וסיכום מוקדם של שתי הסיעות הגדולות. רמון הזהיר בהומור, כי אם הממשלה לא תעזור לתק"ם, יפנו הקיבוצים לעזרת המורמונים.

נגד דלת העם

"אם היציבות לא תישמר והאינפלציה לא תרד, נפעיל אחרת את הסכמי העבודה המצויים בידינו", הזהיר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, בהמשך הדיון בכנסת על תקציב המדינה החדש.

יעקב שמאי, יו"ר סיעת תכלת-לבן בהסתדרות, תקף את "הסתמנות הפומבית של ההסתדרות והקיבוצים". לדעתו, הדרישות הכספיות שלהן מקופת המדינה, הן שערורייה, שאף מדינה מתוקנת לא היתה עוברת עליהן לסדר היום. יש להקים ועדת חקירה, כדי לבדוק מה קרה בסולל בונה, בקופת-חולים ובתק"ם.

מאיר וילנר (חד"ש) טען, כי התקציב החדש מוכיח כי ממשלת האחדות הלאומית היא הקיצונית בממשלות ישראל במלחמתה נגד העובדים ודלת העם, ובמאבקיה לטובת בעלי ההון וסוחרי הנשק.

רבין הסיר הצעתו

(סוף מעמוד ראשון)

תכנת לצרכים המיוחדים של הצבא לעודד את משרתי הקבע במערכים קריטיים (תפקידי לחימה, שדה וטכנולוגיה). שינויי השכר שאושרו יבוצעו החל מחודש זה. השיעורים המרביים של התוספת ישולמו לקצינים בדרגות סרן ורב-סרן ולנגדים בכירים בתפקידים טכניים. באוכלוסייה זו תגיע התוספת לטבח של 25% (17%+8%).

לגבי הקצונה הבכירה הוחלט, כי תת-האלופים והאלופים לא יקבלו כל תוספת, להוציא את שמונת האחוזים שישולמו לכלל צה"ל.

כתבנו הצבאי מציין, כי לפני מספר חודשים הוחלט לאשר תוספת של שמונה אחוזים לקצונה הבכירה. ראש אכ"א יזם משאל טלפוני מהיר וקיבל אישור של כלל האלופים ותת-האלופים, שוויתרו על תוספת זו עד שיקבלו אותה כלל משרתי הקבע. כעת, כשהושג ההסדר, יקבלו הקצינים הבכירים את התוספות שהצטברו להם בכל החודשים האחרונים.

לחצים בצה"ל על ברק

(סוף מעמוד ראשון)

מצה"ל. שר הביטחון דחה זאת וביקש ארכה עד להחלטה סופית.

"לא אגיב לתקשורת"

האלוף אורי אור אמר אמש לכתב "על המשמר": "כל עוד לא אדבר שוב עם שר-הביטחון, לא אגיב לתקשורת על כוונותי".

עם זאת, פרישתו של אור מצה"ל לאחר שיסיים בעוד מספר שבועות את תפקידו כמפקד השתלמות מפקדים בכירים — היא כמעט ודאית. האלוף דרורי יפרוש גם הוא כנראה בסביבות חודש אפריל או מאי.

עם היכנסו לתפקיד של האלוף דן שומרון, צפויה חזרתו לתפקיד בכיר בצה"ל של האלוף עמנואל סקאל. סקאל הסתכסך עם הרמטכ"ל הנוכחי בעקבות סבב המינויים האחרון שנערך בספטמבר אשתקד ולפיכך, בתאום עם שר-הביטחון, הושאל לתפקיד-ביניים בתעשייה האווירית.

איחולי הצלחה

הרמטכ"ל, רב-אלוף משה לוי, הודיע אתמול רשמית בישיבה השבועית של המטכ"ל על בחירתו של האלוף דן שומרון לרמטכ"ל ה-13 של צה"ל. רב אלוף לוי בירך את הרמטכ"ל החדש על המינוי. "המינוי הזה הוא חשוב מאוד. כולנו מאחלים לדן הצלחה רבה בתפקיד. אני מקווה לשיתוף-פעולה מלא עימו" — אמר רב-אלוף לוי. אלוף דן שומרון לא נכח בישיבת המטכ"ל.

בקשה מוזרה

הרמטכ"ל, רב-אלוף משה לוי, פנה בימים האחרונים לשר-הביטחון, יצחק רבין, וביקש להאריך את כהונתו בשבועיים ימים עד לאחר יום העצמאות. הפנייה היתה בעל-פה ושר הביטחון טרם השיב עליה לרמטכ"ל. מקורות במערכת הביטחון אמרו, כי לא ברור מה יחליט רבין על פנייה זו.

כתבנו מציין, כי על-פי החוק נכנס רמטכ"ל לתפקידו בחודש אייר אולם תמיד היה נהוג להתחלף על-פי תאריך לועזי כ-19 באפריל. הרמטכ"ל מבקש למעשה לכהן עד לאחר ה-5 במאי (יום העצמאות), כלומר, דחייה של שבועיים בהחלפה עם דן שומרון.

גורמים בכירים הביעו אתמול תמיהה נוכח בקשתו והצורה וההחרגה של רא"ל לוי.

3.2.87

"קשרי המוסד והסי.איי.אי' יפגעו בעקבות התפטרותו של קייסי"

מאת וליה רפאל וזאב בליצר, כתבינו בארה"ב

וושינגטון. — לאחר שבועות של ניחושים ושמועות, הודיע אמש דובר הבית הלבן, כי ויליאם קייסי הגיש התפטרותו לנשיא רייגן. הדובר ציין, כי הנשיא קיבל את ההתפטרות בצער רב. ממלא מקומו יהיה סגנו, רוברט גייטס.

רייגן שהוא ידיד קרוב של קייסי זה שנים רבות, הודיע כי יבקש להעמידו לשירותו כיועץ לנשיא לאחר שיחלים. קייסי הובהל לבית החולים בחודש שעבר ונותח להרחקת גידול סרטני ממוחו. מצבו יציב, אך הוא עדיין מאושפז.

הדובר פיטסווטר הסביר, שההתפטרות קייסי התקבלה כיוון שברור שיידרש עדיין זמן רב עד שיוכל לחזור לפעילותו. הוא הדגיש, כי ההחלטה היתה של קייסי עצמו ולא של הממשל.

השינויים בהנהגת סוכנות הסי.איי.אי. מורגשים לאחר תקופה ארוכה של חוסר בהירות וכשעדיין שאלות רבות מצפות למענה בנוגע למעורבותה של הסוכנות בכל פרשת איראן-קונטראס. עדותו של קייסי לפני הוועדות החוקרות בפרשה נקטעה בעיצומה, עקב אישפוזו.

מקורות בוושינגטון מתארים אווירה של חששות ועוד "פניקה ממש" בתוך הסי.איי.אי ותידרש עתה תקופה של התארגנות-מחדש בסוכנות, בעיקר בנייה-מחודש של היחסים עם הקונגרס, שנפגעו קשות בתקופת קייסי, במיוחד עקב פרשת אירן.

מומחים אמריקניים ישראליים צופים שהסתלקותו של קייסי תפגע בדרגת שיתוף הפעולה בין ה"מוסד" והסי.איי.אי — זו נצטמצם לרמה של שנים עברו.

גייטס — מחליפו של קייסי

רוברט גייטס, נתמנה למנהל סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב (סי.איי.איי.) במקום קייסי, הוא איש מודיעין מקצועי ומומחה לענייני בריה"מ. וחוגים יודעי דבר אומרים כי ימשיך במדיניות של קודמו.

גייטס, שהיה עד עכשיו סגן מנהל סוכנות הביון והצטרף אליה לפני 20 שנה, אמור לעמוד בראש שירותי הביון האמריקניים במשך השנתיים האחרונות לכהונתו של הנשיא רייגן.

חילופי אש כבדים בביירות

אש כבדה של טנקים וטילים נורתה אתמול בשני חלקי ביירות כתוצאה מהחרפת "מלחמת המחנות" בין המיליציה השיעית אמל לבין המחבלים הפלשתינים במחנות בורג' אלבראג'נה ושאתילה והשכונות סביבם.

תושבי העיר אמרו כי היו אלה חילופי האש הכבדים ביותר מאז תחילת השנה במחנות הללו.

טילים מסוג גראד חלפו בשמי העיר ופגעו באזורי מגורים סביב המחנות וגם במקומות מרוחקים מהם.

מקורות צבאיים אמרו כי עד כה ידוע על שני הרוגים ו-9 פצועים בחילופי אש שנמשכו שלוש שעות. החשש הוא שמספר הנפגעים הרבה יותר גבוה.

אמל והמחבלים נלחמים מזה מספר חודשים על השליטה בחמשה מחנות באיזור ביירות ודרום לבנון. עד כה נהרגו בחילופי האש האלה 750 בני אדם מאז ספטמבר. כל נסיונות התיווך עד כה עלו בתוהו.

(ערה, ע"צ)

התחדשה ירידת הדולר

הדולר חזר ונחלש בעקבות זרם של היצעים שהגיע לשוקי הכספים בעולם לאחר שהתחזק בסוף השבוע שעבר.

בפרנקפורט ירד הדולר ל-1.81 בהשוואה לשער סגירה של 1.832 ביום שישי. בטוקיו החל המסחר ב-153 יאן לדולר (153.67).

(ע"ר)

"צפוייה נפילת מחירי הנפט"

שירות לתחזיות כלכליות, אחד החשובים בבריטניה, הגיע למסקנה שהצעדים בהם נקט קרטל אופ"ק לייצוב מחירי הנפט ייכשלו.

"היחידה למודיעין כלכלי" יצאה בתחזית לפיה עיסקות החליפין בנפט עליהן התחייבה סעודיה, שהיא ספקית הנפט הגדולה ביותר בקרטל אופ"ק, משמעותן תפוקת יתר ולכן יש לצפות לצניחת מחירים בשוק הנפט העולמי.

"האיום העיקרי הנשקף למבניים של התמיכה במחירי הנפט מקורו בסעודיה", נאמר בדו"ח יחידת הביון. "התחייבויות לעסקי חליפין, היינו מכירת הנפט לא תמורת כספים אלא תמורת סחורות אחרות, יביאו לכך שסעודיה תעבור את מכסת התפוקה שנקבעה לה", נאמר בתחזית.

(ע"ר)

● יום שירותים מיוחד נערך שלשום בקאמפוס של אוניברסיטת תל-אביב על-ידי תלמידי החוג ללימודי תעודה בעתונאות, בשיתוף עם גלי צה"ל.

חבר בפמליית ריפעת אסד נרצח בצרפת

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

ניס. — גוויה נקובה בכדורים שנמצאה מוטלת על שפת הכביש המוביל אל דרום-צרפת, זוהתה כאחד מאנשי הפמלייה של סגן נשיא סוריה ריפעת אסד. שמו של האיש לא נמסר לפירסום.

לפי רדיו "אירופה אחת" זהו כפי הנראה איש בטחון או שותף עסקי נכו של ריפעת. בשעון אלקטרוני המצוייד בזיכרון, אותו נשא עליו, מצאו החוקרים 130 מספרי טלפון דרכם הגיעו אל הפמלייה של אסד. גופתו נמצאה ב-4 בדצמבר על הכביש בין ליאון למרסיי עם שני כדורים בראשו ואחד בעורפו.

ריפעת אסד שוהה בצרפת ב"ביקור מתמשך" עם פמלייה של 200 איש. בעיתונים הצרפתיים הוא מוצג לעיתים כעוסק בסחר סמים.

עשרות תלמידות נהרגו בהפצצה עיראקית על בי"ס איראני

בהריין. — איראן טענה אתמול, כי 68 תלמידות בית ספר נהרגו בהתקפת מטוסי חיל האוויר העיראקי על אחת מעריה ביום ראשון.

עיראק מצידה הודיעה על קרבות עזים בחזית הדרומית בגזרת בצרה.

עוד נמסר מבגדאד, כי מטוסי חיל האוויר העיראקי תקפו מטרות בערים איספהאן ורזייה בצפון-מערב איראן. בטהראן נטען, כי מטוסים איראנים תקפו מטרות צבאיות וכלכליות באל-עמארה 160 ק"מ צפונית לבצרה.

אל-עמארה נמצאת על כביש בצרה-בגדאד. דיפלומטים באיזור סבורים, כי מטרת האיראנים היא ככל הנראה לנתק את הכביש המוביל לבצרה באותו איזור.

רדיו טהראן דיווח, כי 68 הילדות נהרגו בהתקפות חיל האוויר העיראקי על שני בתי ספר ביום ראשון בעיר מעאנה במערב איראן 400 ק"מ צפונית מערבית לטהראן. מעאנה היתה אחת מ-7 ערים שהותקפו באותו יום ונהרגו בהן עשרות אנשים.

עוד נמסר מטהראן כי יותר מאלפיים אזרחים נהרגו ו-7 אלפים נפצעו בהתקפות חיל האוויר העיראקי על מטרות אזרחיות באיראן מאז ה-9 בינואר, היום בו החלה המיתקפה האיראנית לעבר בצרה.

(ע"ר-ע"צ)

נשק שוויצי לאיראן

מאת יוסף אלגרן, כתב "על המשמר" בשוויץ

ז'נבה. — המשרד לבטחון המדינה של שוויץ יפתח בחקירה על מכירת נשק לאיראן ע"י חברת "אורליקון-בוהרלה".

הפרשה נחשפה על-ידי השבועון "באובכטר" מציריך, שטען כי החברה השוויצית מכרה תותחי נ"מ 35 מ"מ וחלקי חילוף למטוסי מיראז' ומערכות מכ"ם "סקיי גארד".

"באובכטר" כתב, שהחוזה נחתם ב-1983, עם משלחת הרכש האיראנית בלונדון.

מדענים מישראל נפגשו עם דיפלומטים סובייטיים בעניין עמיתיהם ה"מסורבים"

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

17 מדענים נודעים, וביניהם 11 חתני פרס נובל, פנו לשליט בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, בבקשה לאפשר למדענים יהודים מסורבי עלייה לצאת לישראל.

באיגרת ששיגרו למנהיג הסובייטי תובעים המדענים:

● הודעה ברורה לגבי כל מדען, שמשך זמן הסודיות לא תעלה על 5 שנים.

● להרשות למדענים היהודים המחכים להיתרי יציאה, להמשיך בעבודתם המקצועית ולהשתתף בוועידות מדעיות בבריה"מ ומחוצה לה.

בין 17 החותמים על האיגרת פרופ' אפרים קציר, וחתני פרס נובל פרופ' לינוס פאולינג, גרהרד הרצברג מקנדה, רוזלין יאלוב מארה"ב, סר נוויל מוט מאנגליה ואחרים.

במשלחת הישראלית השתתפו ד"ר לוברסקי, פרופ' צבי ליפקין ממכון ויצמן, הפרופסורים אשר גוטסמן ואלכסנדר וורונל מאוניברסיטת תל אביב, וד"ר אדלין, מומחה לחקר הסרטן, עולה חדש מבריה"מ.

הנציגים הישראלים נפגשו בשגרירות בריה"מ עם שני דיפלומטים סובייטיים. ד"ר לוברסקי סיפר, כי הדיפלומטים הסובייטיים ניסו לשכנע כי "בזכות מתקיים תהליך של שינויים במדיניות הסובייטית בתחום ההגירה, אשר תוצאותיו יורגשו בקרוב." קבלת הפנים היתה אדיבה ועניינית והשיחה התנהלה באווירה טובה.

מנילה. - לאחר שהאופוזיציה הודתה אתמול בערב בתבוסה, והנשיאה קורזון אקינו, נחלה נצחון גורף במשאל העם על החוקה החדשה.

שר ההגנה לשעבר, חואן פונסה אנרילה, שהודח מתפקידו בנובמבר אשתקד, הודה, כי נראה שיש רוב ברור לחוקה של אקינו.

"אינך יכול לצפות תמיד לאהבה מצד העם", מסר לכתב רויטר. "על בסיס מגמה זו אין אנו יכולים להכחיש, כי החוקה תאושר. עלינו לקבל את גזר הדין של העם".

בין היתר מעניקה החוקה לאקינו תקופת כהונה של שש שנים, ללא צורך בבחירות חדשות לנשיאות.

משאל העם על החוקה סולל את הדרך לבחירות מקומיות וארציות בקיץ הקרוב, שם קץ לסמכויות הדיקטטוריות שייסד מרקוס, ומתנה את עתיד הבסיסים הצבאיים האמריקניים החשובים בפיליפינים באישור מטעם בית המחוקקים. (ע"ר. ע"צ) (תצלום: אי.פי.)

קרע במנהיגות הסינית בעקבות "הליברליזם הבורגני"

פקין. — חילוקי דעות פרצו בימים האחרונים בקרב שלטונות סין ובהנהגת המפלגה הקומוניסטית הסינית, מה צריך להיות היקפו של הטיהור הננקט עכשיו נגד רעיונות שמקורם במדינות המערב ונגד אנשים שהואשמו בהפצת הרעיונות האלה.

לפי סימנים שונים, הביאה המחלוקת הזאת לקרע בהנהגת המפלגה הקומוניסטית הסינית — אמרו דיפלומטים מערביים.

את הביטוי למחלוקת ניתן למצוא אתמול בדברים שהופיעו ב"יומון העם", הבטאון הרשמי של המפלגה הקומוניסטית הסינית. במאמר ראשי שהופיע בעמוד הראשון נאמר, כי אמנם סין חייבת לפתוח במאבק נגד "הליברליזם הבורגני" אולם יש לדאוג לכך שהמערכה הזאת לא תעבור גבול ולא תשפיע על המדיניות הכלכלית של סין.

העתון מסר, כי בישיבה סגורה שהתקיימה באחרונה המנהיג הסיני דנג שיאופינג נשא נאום חשוב בו תקף את "הליברליזם הבורגני". מונח זה בא לציין את רעיונות החופש והדמוקרטיה נוסח המערב, אשר השמיעו סטודנטים בהפגנות שקיימו בדצמבר שעבר ברחבי סין.

"המאבק הנוכחי נגד הליברליזציה הבורגנית יוגבל אך ורק ל-מפלגה הקומוניסטית הסינית ויתנהל במישור מדיני ואידיאולוגי", מדגיש העתון. (ע"ר)

שיטות מחקר חדישות חשפו עוד טפח ממסתרי הפירמידות

גיזה. — מומחים יפאניים המשתמשים בטכנולוגיה מתקדמת אמרו, כי גילו מינהרה מתחת לפירמידה הגדולה של גיזה, וחלל העשוי להיות חדר סודי.

הצוות מאוניברסיטת ואסדה בטוקיו השתמשו בשיטה של תהודה אלקטרומגנטית כדי לסרוק את הפירמידה של ח'ופו בת 4600 השנים ואת הספינקס, בחיפוש אחר מינהרות וחדרים סודיים, העשויים להסביר את התעלומות מתקופת הפרעונים.

התוצאות המלאות של הניסוי היפאני יפורסמו באמצע אפריל, לאחר שהנתונים יעובדו במחשב-על בטוקיו.

ראש מחלקת העתיקות של מצרים, אחמד קאדרי, אמר כי המחקר היפאני ומחקר צרפתי נפרד שנערך אשתקד, הביאו את העולם "אל סף מהפכה ארכיאולוגית חדשה".

ראש הצוות היפאני, סאקוג'י יושימורה אמר לכתב רויטר אשרף פוהר, כי נתגלה חלל בגובה של מטר וחצי ובאורך של לפחות 4 מטרים, מאחורי הקיר הצפוני-מערבי של "חדר המלכה" בתוך הפירמידה.

צוות צרפתי גילה אשתקד חללים נסתרים, אך כאשר קדחו חורים קטנים, מצא רק חול.

היפאנים גם גילו מינהרה במרחק 42 מטרים מהפירמידה המגיעה עד מתחת לה. אורכה של המינהרה איננו ידוע עדיין, אך יושימורה אמר כי גם היא מלאה חול.

קאדרי אמר במסיבת עתונאים, כי השיטות שבהן השתמשו היפאנים והצרפתים השלימו זו את זו, וכי שתי המשלחות ימשיכו בניסויים שלהן.

שני הצרפתים מאמינים כי החללים יובילו אותם למומיה הנעדרת של ח'ופו, וכי יתכן שהחדר שלתוכו קדחו חורים קטנים ואשר נתגלה מלא חול, מכיל רמזים אפשריים למקום קבורתו של ח'ופו.

(רויטר, עתים)

אביבה גרנות מערערת: "לא הוכחה כוונת רצח"

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר".

סניגורה של אביבה גרנות, עורך הדין נתן קנט, הגיש אתמול ערעור לבית המשפט העליון בירושלים, על מאסר העולם שגזר בית המשפט המחוזי בת"א על מרשתו.

בין היתר מנמק הסניגור עו"ד קנט את בקשתו בכך שלא הוכחה כוונה משותפת של שתי הנאשמות (חווה יערי ואביבה גרנות) לרצוח את המנוחה. כן טעה בית המשפט לדעת הסניגור בכך שלא קיבל את גירסת הפתולוגים של ההגנה, כי המכה שהנחיתה חווה יערי על המנוחה גרמה למותה.

עוד טוען בא כוחה של אביבה גרנות, כי לא היתה כל כוונה משותפת בין שתי הנאשמות וכי לא היה בסיס עובדתי לתביעה של בית המשפט, כי המערוך נלקח מביתה של אביבה גרנות וכי היא ידעה כי בחזקתה של חווה יערי היה מערוך. טעה בית המשפט גם שקבע, כי שתי הנאשמות הוציאו את המנוחה ביחד והניחוה בחזית המכונית, אומר הסניגור. לבסוף הוא טוען, כי לא הוכחה כוונת קטילה אצל המערערת וכול כן הוא מבקש לקבל את הערעור.

קבוצה מתוך מאה עולים צעירים מדרום־אפריקה, בגילאי 27–18, יוצאי תנועות נוער ציוניות שהגיעו לישראל. (תצלום: מ. דקל)

משרד הבריאות מאמץ המלצות מחמירות להפעלת "רידינג ג'"

שרת הבריאות ארבלי־אלמוזלינו החליטה לאמץ את ההמלצות המחמירות של ראש המכון לחקר בריאות הסביבה במשרד הבריאות, ד"ר שמואל ברנר, בענין הפעלתה של תחנת רידינג ג' בשעות חירום ובמצבים של ליל עלטה.

השרה הודיעה כי אם חברת החשמל ומשרד האנרגיה לא יעמדו בכל התנאים — לא יאשר משרדה את הפעלת התחנה.

שרת הבריאות אמרה, כי מלכתחילה וגם עתה מעדיף משרד הבריאות שלא תופעל התחנה אך לאחר שהממשלה קיבלה החלטה, עפ"י דרישת שר הבטחון ממשרד האנרגיה, להקים מקור כוח חשמלי לשעת חירום, נאבקה שרת הבריאות לאשר למשרדה לקבוע את הכללים והתנאים להפעלת התחנה.

● הפעלת טורבינת הגז תהיה בעיתות של מצב חירום בטחוני בצרוף נוהל הפעלה לצרכי תחזוקה בעת רגיעה כפי שיאושר ע"י משרד הבריאות.

● לא תהיה פעולה במקביל של טורבינת הגז ותחנת הכוח רידינג ד', למעט לצרכי תחזוקה, כחמש פעמים בחודש ללא חיבור לעומס, למשך 10 עד 15 דקות, ופעם בחודש וחצי למשך כחצי שעה בעומס בסיסי.

● בעת מחסור בגנרציה במצב של "ליל עלטה" תהיה טורבינת הגז ברידינג ג' האחרונה בעדיפות להפעלה.

● לא יהיה שימוש בטורבינת הגז ברידינג ג' לצרכנים שמעבר לגוש דן.

● על כל מקרה של שימוש בטורבינת הגז יועבר דיווח למשרדי הבריאות לשם קבלת אישור.

● חברת החשמל תתחייב להתקין באתר רידינג ג' את כל האמצעים שיידרשו למניעת מיפגעים ומיטרדים.

● חברת החשמל תתחייב למלא בקפדנות אחר כל דרישות משרד הבריאות לשיפורים גם בפעולתה של תחנת הכוח רידינג ד'.

מגלה אטימות

שר התשתית והאנרגיה, משה שחל, מגלה אטימות ונכנע ללחץ חברת החשמל למקם בתל־אביב תחנת "רידינג" נוספת — אמר פרופ' אפרים טורגובניק, חבר מועצת עיריית תל אביב מטעם המערך וראש המחלקה לאיכות הסביבה בעירייה.

פרופ' טורגובניק, שדיבר אתמול עם כתבים מוניציפאליים, אמר שניצולת כוח החשמל במדינה הוא בסך הכל 30 אחוז מכושר התפוקה בשעה שבכל מדינה אחרת התפוקה היא 50 אחוז.

הקמת תחנת "רידינג" נוספת היא, לדעתו, בזבוז משאבים לאומיים וסכנה לאיכות הסביבה ולבריאות התושבים, בשל הגזים הרעילים שיפלטו מהתחנה.

עיריית אשדוד — הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

הודעת פרסום שימוש חורג עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית, בקשה להתרת שימוש חורג מתכנית מפורטת מס' 102/03/3.

	ש. חורג תיק בנייה	שם משפחה ופרטי	כתובת	מהות הבקשה — והתרת שימוש חורג
1.	73	אריש יהודה	רוגוזין 16, אשדוד	למשרד ביטוח וכללי
2.	86	אורדט — חב. לביטוח	רוגוזין 20, אשדוד	למשרד ביטוח
3.	72	חמו רפאל	רוגוזין 14/1, אשדוד	למשרד תכנון (מהנדס)
4.	82	מימון עמירם	רוגוזין 26/3, אשדוד	למשרד פרסום וביטוח
5.	97	שחם זאב	רוגוזין 42/4, אשדוד	למשרד שמאות
6.	96	סמורג'ה איב	רוגוזין 14/5, אשדוד	למרפאה וטכנאות שיניים
7.	93	"איילת השחר"	רוגוזין 38/3, אשדוד	חברה לשמירה ואבטחה
8.	92	אוליאל אבי	רוגוזין 30/4, אשדוד	למשרד ראיית חשבון
9.	33	רגב יעקב, עו"ד	רוגוזין 30/2, אשדוד	למשרד עורכי דין
10.	90	לוי שמעוני	רוגוזין 18/2, אשדוד	למשרד ביטוח
11.	87	פיינטוך אורי, עו"ד	רוגוזין 38/1, אשדוד	למשרד עורכי דין
12.	81	סטודיו לאדריכלות מרסל שריקי	רוגוזין 6/1, אשדוד	למשרד לאדריכלות
13.	65	רשף מחשבים בע"מ	רוגוזין 42/2, אשדוד	למשרד שיווק ושרות מחשבים ותכנה
14.	61	רוקח חיים, עו"ד	רוגוזין 6/2, אשדוד	למשרד עורך דין
15.	60	רוקח חיים, עו"ד	רוגוזין 6/3, אשדוד	למשרד עורך דין

בחלקה 3 בגוש 2077 ברח' רוגוזין, אשדוד.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה אשדוד, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור שימוש חורג, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

א. אוולאי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, אשדוד

"דב בן מאיר נלחם על תארו לשם טובות ההנאה"

מאת אשר שילוני
כתבנו לעניינים מוניציפאליים

יו"ר האגף המוניציפאלי המחוזי של מפלגת העבודה, עורך הדין חיים כצמן מאשים את חבר הכנסת דב בן־מאיר, המתנגד בחריפות לבחור סגן ראש עיר שני בכוונה לשמור טובות ההנאה האישיות שלו.

כצמן גם מאשים את בן־מאיר בגרימת קרע ויצירת שני מחנות במחוז תל־אביב של מפלגת העבודה.

במסיבת עיתונאים לכתבים המוניציפאליים אמרו הדוברים שבן־מאיר מנסה לטרפד את הבחירות במחוז לסגן ראש עיר שני, (בן־מאיר טען שהגוף הבוחר אינו חוקי והוא עתר לוועדת החוקה של המפלגה).

כצמן קרא לבן־מאיר שיקבל את ההכרעה שנפלה במועצת המחוז, ולא לחקות את השיטות הנפסדות הנהוגות בליכוד: שימוש במוסדות משפטיים פנים־מפלגתיים.

מזכיר סניף ג' של מפלגת העבודה בתל־אביב, גדעון קרמן, טען שח"כ בן־מאיר שיקר כאשר טען כי הבחירות לכנסת הודיע שהוא הגיש מכתב התפטרות מתפקידו כסגן ראש עיריית תל־אביב. לאחרונה הוא התפטר רק להלכה ולא למעשה.

מועמדי המחוז לסגן ראש עיר שני, לצד נתן וולוך, הם: חביבה אבי גיא, יוסף גבעול ואפרים טורגובניק.

הדוברים האשימו את בן־מאיר שהוא רוצה לסחוב את העניינים עד סמוך לבחירות המוניציפאליות, על מנת למנוע מהמפלגה להציג מועמד משלה שיתמודד מול שלמה להט.

שוחררו מרבית פצועי הפיגוע באוטובוס

מבין פצועי הפיגוע שהיה ביום א' בבוקר באוטובוס "אגד" ליד כפר ג'סר א־זרקה, נותרו בבית החולים "הלל יפה" בחדרה שני פצועים בלבד.

כל ששת הפצועים האחרים שוחררו אתמול בצהריים לאחר שנעשו להם בדיקות שמיעה וצוות רופאים החליט שניתן לשחררם לבתיהם. (עתים)

יעקובי: מבחנה של ממשלת האחדות — כשתעלה שאלת הוועידה הבינ"ל

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

המבחן האמיתי של ממשלת הליכוד הלאומי יהיה אם וכאשר יגיע הרגע לדון במהותה ותוכנה של הוועידה הבינלאומית, אמר אתמול השר גד יעקובי במהלך ביקורו בנהריה.

יעקובי ציין שהמשבר אפשרי אם וכאשר יגיעו לדון בשאלות של מהות, תוכן, ושיטת ניהול מו"מ בוועידה. ייתכן שהמחלוקת תהיה כבדה מנשוא לממשלת ליכוד לאומי. אך יעקובי מיהר להרגיש שהצעד הזה עדיין "רחוק מאוד מאוד".

יעקובי הרגיש יחד עם זאת שהוא מעודד מדברי ראש הממשלה אשר לא מתנגד להמשך מאמציו של פרס לכיוון כינונה של ועידה בינלאומית כפי שהתרשם בישיבת הממשלה האחרונה.

יעקובי ציין שאין הוא עוסק בשאלות היפותטיות, כאשר התייחס לשאלת עיתונאים אם אכן יתמנה לשגריר ישראל בארה"ב. יעקובי הוסיף שיש יסוד לידיעות על מגעים למינויו לשגריר.

● פרופסור באוניברסיטת וינה אמר אתמול כי הפולמוס סביב עברו הנאצי של מזכיר האו"ם לשעבר קורט ולדהיים, הגביר את האנטישמיות באוסטריה. פרופ' מקסימיליאן גוצ'ליך אמר לכתב רויטר דייויד לואיס, כי הצהרות אנטישמיות של פוליטיקאים וידיעות "אנטישמיות חריפות" שפורסמו לעתים בעתונות, מצאו קרקע פוריה במערכה שהוביל לה ביוני אשתקד לבחירתו של ולדהיים לנשיא אוסטריה.

● שטפונות בעקבות גשמי עוז גרמו למותם של 28 איש באזורים בהרי קווקז שברפובליקה הסובייטית גרוזיה. סוכנות טאס מסרה על מצב חרום ברפובליקה. שם ניספו בראשית החודש שעבר לפחות 29 איש במפולות שלג, ומזג האוויר פגע קשה.

תיקון טעות

בכתבה על דו"ח ועדת הביקורת בקיבוץ הארצי שפורסמה ב"על המשמר" מיום א' נפלה טעות: הדברים שיוחסו לחיים אורון (ג'ומס) בוועד הפועל בגבעת־חביבה, נאמרו על־ידי אדם ראנה, רכז ועדת הביקורת בקיבוץ הארצי.

קנית חלקת קבר? כדאי לבדוק אם אין "דייר משנה"

עשרות חלקות קבר שנמכרו בבית הקברות הישן בחוף הכרמל לאנשים בעודם בחיים, נמצאו "תפושות" על ידי אחרים, שהובאו למנוחת עולמים ללא רישום ובהעדר מצבות.

אי־סדרים אלה נתגלו בחלקת העדה הספרדית בבית הקברות וגרמו צער ועגמת נפש לבני משפחת הרי מחיפה, שליוותה ביום א' למנוחת עולמים את אם המשפחה רחל הרי, ילידת חיפה, שנפטרה בשבת בגיל 86 בבית החולים כרמל בחיפה.

כתב עתי"ם בחיפה, מוסר כי המנוחה רכשה בשנת 1972 חלקת קבר במיטב כספה, סמוך לקבר אימה המנוחה, זוהרה זריהן, לאחר מותה פנה בנה מאיר הרי, מנכ"ל "חסך" בחיפה, לחברה קדישא של העדה הספרדית וביקש לקבור את אמו בחלקה שרכשה. אולם כשהגיעו בני המשפחה לבית העלמין, גילו להפתעתם, כי בכוונת חברת קדישא הספרדית לקבור את המנוחה במרחק כמה מאות מטרים מהחלקה המובטחת.

נציגי חברת קדישא הסבירו, כי בקבר המובטח, המסומן בשלט "שמור", נטמנה גופה אחרת שזהותה לא ידועה.

בני משפחת הרי התעקשו וחפרו במו ידיהם באדמת הקבר המובטחת ובשני קברים אחרים הצמודים אליה. אולם מצאו בהם שרידי עצמות של נפטרים אחרים, שהובאו לקבורה במקום ללא ציון שמותיהם ובלי מצבה.

נברו בקברים

בהלוויה השתתפו כ־150 איש וכולם הודעזעו למראה עיניהם, שעה שהמלווים נאלצו לנבור בקברים כדי למצוא מקום לקבורתה של האשה, שביקשה להבטיח לעצמה מקום עוד בחייה.

לאחר כשעה וחצי הובאה המנוחה רחל הרי לקבורה בקבר אחר שנמצא פנוי, במרחק של כמה מאות מטרים מקבר אימה. את הקבר הזה חפרו אנשי חברת קדישא בעזרת בני המשפחה והמלווים גם יחד ממתינים לקבורה.

מזכיר החברה קדישא של העדה הספרדית בחיפה, יצחק עקיבא, אישר בשיחה עם כתב עתי"ם את נסיבות המקרה. הוא אמר, כי מאז כניסתו לתפקידו לפני כשנה וחצי גילה אי סדרים ברישום הקברים השמורים. לדבריו בדק במרוצת החודשים האחרונים 400 קברים הרשומים כ"שמורים", וגילה כי בעשרות מהם הובאו לקבורה אנשים אלמונים, והמקום עדיין רשום כ"שמור".

מר עקיבא, שהוא ידיד משפחת הרי, הביע התנצלות וצער על המקרה ותלה את הקולר בהעדר רישומים, תקלה שמקורה לפני עשרות שנים.

מזכיר החברה קדישא הוסיף, כי על פי המידע שבידו הובאו לקבורה במקומות המסומנים כ"שמורים", עולים חדשים שנפטרו במעברת "שער העליה".

במרוצת השנים עודכן הרישום וכתוצאה מכך הוסיפו למכור מקומות קבורה "שמורים", שהיו למעשה תפושים כבר על ידי אחרים. בבדיקה שער כתב עתי"ם מתגלה כי מתוך 120 מקומות "שמורים" נותרו פנויים רק שניים. (עתים)

● ארבעה בני אדם נהרגו ורבים נפצעו בהתפוצצות של מכונית תופת ליד שגרירות הודו בקאבול, בירת אפגאניסטן.

● שלטונות איטליה שיחררו על תנאי את עאוני הינדאווי, האחיו, של הנתינות הירדנית, של האנשים שהורשעו בהתקפות טרוריסטיות, האחת בלונדון והאחרת במערב ברלין.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 2.2.87

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.6658	1.6866	1.6762
דולר אמריקני	1	1.57	1.64	1.6045	1.6245	1.6150
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8845	0.8955	0.8892
לירה סטרלינג	1	2.39	2.50	2.4332	2.4636	2.4497
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2652	0.2685	0.2665
ין יפאני	100	1.03	1.08	1.0473	1.0604	1.0552
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7827	0.7924	0.7878
פרנק שווייצרי	1	1.03	1.08	1.0494	1.0625	1.0547
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2465	0.2496	0.2483
כתר נורווגי	1	0.22	0.24	0.2289	0.2318	0.2306
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2337	0.2366	0.2348
מרק פיני	1	0.34	0.36	0.3523	0.3567	0.3548
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2009	1.2159	1.2099
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.10	1.0614	1.0747	1.0681
ראנד דר' אפריקני	1	0.53	0.79	0.7765	0.7862	0.7814
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4274	0.4327	0.4294
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2545	1.2701	1.2632
לירה איטלקית	1,000	1.22	1.29	1.2410	1.2564	1.2492

אלי כהן, מראשי "דיסקונט" לשעבר:

הופתעתי להיווכח שאין כספים בחשבונות בלס הקשורים בתק"ם

אלי כהן, מראשי בנק "דיסקונט" לפני "משבר המניות" היה מנכ"ל חברת אי.די.בי. שהייתה לקבוצת דיסקונט, מסר אתמול בעדותו במשפטו של בלס, כי כאשר נודע לו כי בחשבונותיו של בלס הקשורים בכספי התק"ם לא היו כספים — הוא הורה מייד לסגור את כל החשבונות של דוד בלס בבנק דיסקונט ולערוך בדיקה יסודית בפרשה.

אלי כהן, שהיה מישנה למנכ"ל בנק דיסקונט לפני הדחת משפחת רקנאטי, סיפר בעדותו מטעם התביעה, כי הוא לא הכיר קודם לפרשה עם התק"ם עם דוד בלס אישית, אך ידע שהוא לקוח מכובד מאוד של הבנק.

יום אחד, ב־16.1.85, פגש כהן את יעקב (קובי) בן ישי, מראשי אנשי הכספים של התק"ם. איש התק"ם שאל אותו, מדוע אש"ת־כספים (הזרוע הכספית של התק"ם) עובדת עם דיסקונט רק באמצעות דוד בלס ולא ישירות עם הבנק. "אמרתי לו שאני יודע על מה הוא מדבר, ואז הוא סיפר לי, כי הפקידו כספים באמצעות בלס וקיבלו כבטחון תעודות־פיקדון".

כאשר שמע כהן שמדובר בסכומים של 25 מיליון דולר ויותר זה הדליק אצלו אור אדום, בגלל הסכום הענק, והוא זימן אליו את מנהלי שני הבנקים שעמם ניהל בלס חשבונותיו: סניף וולפסון וסניף שוק חקלאי בתל־אביב.

כהן טען בעדותו, שלאחר בדיקה הוברר לו שמשהו לא בסדר ואז הורה מייד, ב־22.1.85, לסגור את כל חשבונותיו של בלס בדיסקונט ולערוך בדיקה יסודית. הוא הופתע להיווכח שאין כספים בחשבונות הללו הקשורים בתק"ם, בעוד שאיש התק"ם דיבר עימו על סכומים של רבבות דולרים.

פשרה עם התק"ם

כהן מסר, כי הוא הגיע אז למסקנה שהבנק חייב ללכת לפשרה כלשהי עם התק"ם — למרות שלא הבנק אשם במה שאירע. "רציתי להקטין את הנזק שנגרם להם, וזאת על־ידי הסדרים של אשראי נוח וכו', שהרי מדובר בסכומי עתק שנוהלו בדיסקונט". בתשובה לשאלה הבהיר העד, כי לבנק דיסקונט עצמו לא נגרם נזק ניכר מפרשה זו.

עם זאת הודה אלי כהן, בתשובה לשאלות הסניגור עו"ד ד"ר יעקב וינרוט, כי היו אי־סדרים חמורים באותם סניפי הבנק שעבדו עם בלאס.

לשאלה אחרת של הסניגור השיב כהן, כי אנשי התק"ם לא ידעו לומר במדוייק כמה תעודות פקדון היו בידיהם — פעם נקבו ב־20 מיליון דולר ופעם ב־30 מיליון.

בתשובה לשאלת התובעת מסר כהן, כי לאחר חתימת ההסדר בין בלס, התק"ם והבנק, נותר דוד בלס חייב לבנק כ־13 מיליון דולר, אך הבטחונות שנתן היו הרבה מעבר לכך.

עד נוסף היה מנכ"ל בנק דיסקונט היום, גדעון להב, אשר מסר כי לא ידע בשעתו על פרטי הפרשה וההסדר עם בלס והתק"ם. לשאלת הסניגור, אישר להב, כי נשאל בשעתו על ידי חוקרי המשטרה, מדוע אין הבנק מגיש תלונה נגד בלס. ואז השיב, כי הוא רואה בזה עניין אזרחי בלבד. (עתים)

טלקס

● **יועצת למעמד האשה במשרד־הדתות**

שר־הדתות, זבולון המר, מינה אתמול את טובה ליכטנשטיין ליועצת לענייני מעמד האשה במשרדו. זו הפעם הראשונה שבמשרד־הדתות מתמנה אשה לתפקיד כזה. טובה ליכטנשטיין היא רעייתו של הרב אהרון ליכטנשטיין, ראש ישיבת ההסדר בגוש עציון, ובתו של הרב סולובייצ'יק מבוסטון.

מוטי בסוק

● **"טיפת־חלב" בדרום־לבנון**

מרפאת "טיפת־חלב" ראשונה בדרום־לבנון החלה לפעול השבוע במרג'־עיון. התחנה כוללת צוות הכולל אחות, רופא ומדריכה שתדריך את האמהות הלבנוניות ותדריכות אותן בטיפול בילדיהן. התחנה החלה גם לפעול בבית־החולים במרג'־עיון תחנת דיאליזה חדשה.

יהודה צור

מושבניקים העדיפו מאסר כמחאה נגד מועצת הפירות

ארבעה חברי מושבים, שהורשעו אתמול בבית־משפט השלום בבאר־שבע בהובלת פירות וירקות בלא היתר של המועצה לייצור ולשיווק פירות וירקות, העדיפו ללכת למאסר ולא לשלם את הקנס שהוטל עליהם. גובה הקנסות היה 150 עד 170 ש"ח. אך חברי המושבים החליטו למחות על חוסר ההתחשבות של מועצת הפירות והירקות והלכו למאסר, במקום לשלם את הקנסות הנמוכים.

חברי מושבים רבים הועמדו אתמול לדין בשל עבירות על כללי מועצת הפירות והירקות. מרבית חברי המושבים הודו בביצוע העבירות שיוחסו להם, אך טענו להגנתם, שנהגו כפי שנהגו מחוסר ברירה. כך למשל הגיעו 5 מחברי מושב עוצם מחבל לכיש עם מכתב עבור בית־המשפט בידם, שנכתב על־ידי הוועדה החקלאית של המועצה האזורית לכיש. הוועדה אישרה, כי החמישה גידלו תפוחי־אדמה ונאלצו לשווק אותם באופן בלתי־מאורגן, כיוון שיותר מחמש שנים המושב אינו מתפקד, אין הנהלה ומזכירות לאגודה השיתופית וזו אינה קיימת למעשה. מאידך, נכתב בפניית הוועדה החקלאית, "תנובה" אינה מוכנה לשווק את התוצרת החקלאית של המגדלים שתתקבל בכמויות קטנות מכל אחד מהם, כי אם ב־מאורגן — באמצעות האגודה השיתופית של המושב. אלא שזו אינה קיימת כאמור.

בהתחשב בתנאים המיוחדים של חקלאי מושב עוצם החליטה השופטת רות אבידע לחקל עם החקלאים והיא גזרה עליהם תשלום קנס של 170 ש"ח בלבד, או יום אחד מאסר בתמורה לאי תשלום הקנס. יעקב בן־חמו, יהודה דהן ויצחק עמר הודיעו, שלא ישלמו את הקנס והשופטת נאלצה להוציא נגדם צווי מאסר ליום אחד.

גם ציון לוי ממושב דקל בנגב ביקש למחות נגד פעולות המועצה לייצור ולשיווק פירות. הוא הואשם בכך, שבביקורת כבישים שערכו פקחי מועצת הפירות בשוק הסיטונאי של תל־אביב, הם מצאו 5 קרטוני ברוס של ענבים וכן 249 מגשי קרטון נמוכים ובהם 1.321 ק"ג ענבים, שלא היתה לגביהם תעודת משלוח. לוי טען, שבידיו היו תעודות משלוח רבות, אך אחת מהן נמצאת שגויה וכי כל העניין נובע מטעות אנוש. השופטת החליטה להתחשב גם בו בשל כך וגזרה עליו קנס של 150 ש"ח בלבד, או ריצוי של 4 שעות מאסר בתמורתו. החקלאי העדיף להביע מחאתו בכך שלא שילם את הקנס והלך למאסר הקצר. (עתים)

הטור השבועי

מתנגד לחוק הפנסיה בצורתו הקיימת

[illegible] הדיון המרכזי של פנסיה לכל, מסתתר הרצון להוריד את רמת הפנסיות הקיימות", אמר אוריאל אברהמוביץ – יו"ר הסתדרות הגימלאים, [illegible] את הדיון במזכירות הפעילה של הסתדרות הגימלאים על חוק הפנסיה [illegible] שהונח ע"י שר העבודה והרווחה משה קצב.

[illegible] של שר העבודה, כי מיעוט של פנסיונרים מגיע להכנסה כוללת שהיא [illegible] מההכנסה שהיתה להם בתקופת עבודתם, אין לה בסיס, אלא אם השר [illegible] בחשבון קרנות פרטיות שבהן חסך העובד ומפירותיהן הוא נהנה [illegible]. אולם ברור שאם יקחו בחשבון, כפי שהשר מציע, חסכון פרטי בבנק [illegible] פנסיה ממלכתית, יופסקו החסכונות הפרטיים. פרט לשכבה דקה של [illegible] שיעורי הפנסיה אינם מבטאים את הכנסתו של האדם בתקופת [illegible] רכיבי שכר משמעותיים ביותר מחושבי הפנסיה.

[illegible] העבודה והרווחה להקטין ב־5% את הוצאות המעסיקים לפנסיה [illegible] של הפנסיונרים בדרך של "שילוב בין קצבת הביטוח [illegible] הפנסיה התקציבית או המצטברת. התכנית הזו מובאת לצבור בשם [illegible] אולם אם היא תתקבל, ייעשו החלשים לחלשים יותר.

[illegible] בעתיד, יש לנהל מערכת תקיפה נגד החוק המוצע, הבא לנתק [illegible] מהכנסותיהם האישיים של העובד, מהוותק שלו בעבודה. עלינו [illegible] חוק פנסיה אשר יבטח את כל אזרחי המדינה, יתן ערבות [illegible] השכר בתקופת עבודתו של הגימלאי. סיים אוריאל אברהמוביץ.

[illegible] מתכננת פעולות הסברה מקיפות כדי להתנגד לחוק [illegible]. בדיון על חוק הפנסיה השתתפו החח': י. בלושטיין, פרנקל, [illegible] סמולר, א. אלפרט, לאה ניחון, ח. טלמור, י. קדמן, מ. קמפנר, צ. [illegible] ד קלדרון.

ישיבת מזכירות הגימלאים התקציביים

[illegible] התקציביים הכוללת את עובדי המדינה, רשויות המקומיות [illegible] בישיבתה 1.2.87 בפיצויי השחיקה בסך 26.7% ושעליהם [illegible] החלטות ועדת הכספים ושטרם בהצעה. דנו בדרכי הפעולה שיש לנקוט כדי [illegible] ב. לבוא מיד בדברים עם מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה [illegible] את דרכי הפעולה, והפגנה על יד הכנסת ומשמרות וכד'. ג. [illegible] השדולה בכנסת ולהעמידה על התסיסה וההתמרמרות [illegible] הגימלאים התקציביים. כן הוחלט לדרוש ממזכ"ל ההסתדרות [illegible] המאבק.

חיפה

[illegible] התקיים כנס חגיגי של חוגי המתנדבים הפועלים במסגרת [illegible] פועלי חיפה, זו השנה החמישית. ברכו: משה ורטמן מזכיר מועצת [illegible] בן נון – חבר מזכירות מועצת פועלי חיפה, חנה קופלביץ – [illegible] מתנדבים חולק אות הצטיינות על מעשיהם הטובים. יעקב [illegible] מקבלי הפרס. הכנס הסתיים בתכנית אמנותית בשירה בצבור. [illegible] שלמה וולך מנהל המחלקה לבטחון סוציאלי.

חמשה

[illegible] הגימלאים התקיימו שתי מסיבות. אחת לציון חג ההסתדרות ויום [illegible] חח' יוסף בלושטיין יו"ר, יעקב לבב ואחרון לרנר יו"ר [illegible] לציון חג האורים בהופעת זמרת.

קרית טבעון

[illegible] צויינו מאה שנים להולדת בן־גוריון. ח"כ אמהון לין השמיע [illegible] חוץ ובטחון שבעקבותיהם התעורר ויכוח ער. עו"ד יוסי כץ [illegible] דב דרבורג יו"ר גמלאי קרית־טבעון.

פתח תקוה

[illegible] הרצה ד"ר דוד לוצקי על המצב הכלכלי והפוליטי. ב־27 [illegible] התקיים יום עיון בבית דגן. החח' דוד עזרא הביא את ברכת המרכז [illegible]. הח' שמעון באביזמר יו"ר המחלקה לתרבות וחברה גימלאים. [illegible] נשא ערמי המתיחות בחברה הישראלית. החח' אורי אלפרט יו"ר האגף [illegible] בהסתדרות הגימלאים הרצה בנושא הבעיות הכלכליות של [illegible] הנחה חח' אחרון כצנלסון, יו"ר סניף הגימלאים.

חדרה

[illegible] עם המחלקה הנפרולוגית של בית החולים הלל יפה מתקיימת במועדון [illegible] מדידות לחץ דם לחברים. חברי הועדה בראשות חח' שמואל רויזמן [illegible] הנזקקים לטיפול אישי וביקורי ידידות לגימלאים מאושפזים [illegible] בית האבות "עד מאה ועשרים" בשכון פרדס. [illegible] בכל ימי ראשון ורביעי בשבוע בין 11־9 נמכרות במועדון ארוחות [illegible] במחירים סבירים. ב־1986 נמכרו כ־22 אלף מנות צהרים.

כפר־סירקין

[illegible] במקום נפתח פעולה תרבותית וחברתית. החברים הפעילים [illegible] טיולים מודרכים. הרצאות וביקורים בתיאטרון. מרכז המועדון [illegible] יו"ר הועדות מצליחים לעורר התענינות רבה בקרב הוותיקים [illegible] הולך וגדל.

הופיע "ניב־הגימלאי" מס' 61

[illegible] התקיימה בבית אבות ברמת־אביב הרצאתו של חח' אורי אלפרט [illegible] הסתדרות הגימלאים על הגזירות שעמדו להטיל על הגימלאים. [illegible] ב־29.1.87 בשיתוף ההסתדרות והשדולה שלנו בכנסת הצלחנו לדחות [illegible] חוק הפנסיה. איחוד הקרנות. מספר פרטים על המאבק שלנו נגד [illegible] להטיל גזירות יחודיות על הגימלאים. בעזרת הגורמים שעומדים [illegible] לדחות אותן. ההרצאות עוררו התענינות בקרב הגימלאים.

שוטר שהורשע ופוטר מבקש לא לקצץ קצבתו

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

שוטר בדרגת סקר, שפוטר מהמשטרה לאחר 21 שנות שירות בגין הרשעתו בעבירות פליליות, פנה לבית־הדין לעבודה בבקשה שיורה למפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, שלא לקצץ במענק הפרישה המגיע לו ובקצבתו.

הקצין שירת במשטרת טבריה 21 שנה ובתפקידו האחרון היה ראש לשכת החקירות בתחנת טבריה. בפברואר 1981 הוא פוטר מהמשטרה לאחר שהורשע בבית־המשפט המחוזי בנצרת בשיבוש הליכי משפט ובהפרת אמונים. מפכ"ל המשטרה הורה לקצץ ב־70 אחוז מקיצבתו וב־50 אחוז ממענק הפרישה שלו.

בבקשה שהגיש השוטר לבית־הדין האזורי לעבודה בטבריה הוא טוען, כי לא היה מקום לקצץ בקיצבתו ובמענק פרישתו ומסתמך על השופט שהרשיעו שאמר, כי "זהו מקרה אומלל וחריג ובעצם ההרשעה יש משום עונש חמור וקשה לשוטר". עוד טוען השוטר, כי הועמד לדין יחד עם שוטר אחר שהורשע באותן עבירות אף הוחזר לשירות.

עו"ד שושנה שטמר מפרקליטות מחוז חיפה, הטוענת בבית־הדין בשם מפכ"ל המשטרה, אמרה בתשובתה, כי המפכ"ל נהג בהתאם לסמכויותיו וכי השוטר עבר עבירות שיש בהן משום קלון ושגרמו נזק למשטרה.

נפטרה הציירת עליזה נהור

הציירת והמשוררת עליזה נהור, שהיתה ממייסדות קריית־האמנים בצפת, נפטרה אתמול בשנת ה־60 לחייה בצפת.

היא לקתה בהתקף לב קשה בשבת ואושפזה במכון הלב בצפת, שם נפטרה.

עליזה נהור התפרסמה בציורי נוף מיוחדים במינם, ורבים מתמונותיה מעטרים מוסדות חשובים במדינה. השאירה אחריה בן. (עתים)

בפליליים

6 שנות מאסר על שוד אלים של קשישות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

6 שנות מאסר גזר אתמול השופט המחוזי בחיפה, אליהו כהן, על יגאל בן־לולו בן 24 מחיפה, לאחר שהרשיעו בשוד ישישות על סמך עדותו של שותפו לעבירה, עלי אבו־קמיר, ששימש כעד מדינה.

בכתב־האישום שהוגש נגד בן־לולו נטען, כי באפריל 85 בשעה 3.30 לפנות בוקר חדר יחד עם אבו־קמיר לדירתה של ישישה חיפנית ודרש ממנה את כספה תוך שהוא מפליא בה מכותיו שכתוצאה מהן נשברו שתיים מצלעותיה. הוא שדד מהישישה 85 אלף שקלים ישנים והורשע בשוד בנסיבות מחמירות.

במאי 85 פרצו הנאשם ועד המדינה לדירתה של ישישה במושבה הגרמנית בחיפה וסתמו את פיה בסמרטוט. הישישה התעלפה והשניים שדדו ממנה צמידי זהב ועגילים.

במהלך החקירה הפך עלי אבו־קמיר לעד מדינה בפרשה וכך הורשע יגאל בן־לולו בביצוע שני מקרי השוד ונדון לשמונה שנות מאסר, מהן שש שנים בפועל.

פצע שוטרי ליווי בסכין גילוח ונשלח למאסר

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

6 חודשי מאסר, מהם 3 בפועל, הטיל אתמול השופט המחוזי החיפני, יוסף זהבי, על עציר שחתך שני שוטרי ליווי בסכין גילוח.

העציר, דוד בן שושן בן 25 מחיפה, הובא לבית־המשפט בנובמבר 86 ובמהלך הדיון המשפטי הורה השופט לשוטר יצחק בן־חמו להוציאו מהאולם. העציר החל להשתולל ושוטר נוסף בא לעזרתו של בן־חמו. אז שלף העציר סכין גילוח ופצע את השוטר האחד באצבעות ידיו ואת השני באמת ידו.

נוכל המתחזה לשוטר פועל באיזור הצפון

נוכל המתחזה לשוטר ומפיל בפח אזרחים תמימים מבוקש לחקירה על־ידי משטרת מרחב העמקים.

האיש עורך חיפושים אצל אנשים ותוך כדי כך הוא גונב מהם את תעודת הזיהוי שלהם ומשתמש בה לאחר מכן למעשי־הונאה.

הקורבן האחרון של הנוכל היה אחד מנכבדי הכפר ערערה. האיש, בן 60, נסע אתמול לפנות בוקר במכוניתו בדרכו לכפרו, כאשר הבחין במכונית שעקפה אותו ואותתה לו לעצור. האיש עצר ואז ניגש אליו בעל הרכב, הציג עצמו כשוטר וביקש לבדוק את מסמכיו ורשיונותיו. לאחר הבדיקה התנצל באריכות על העצירה והורה לו להמשיך בדרכו.

משהגיע האיש הביתה הבחין כי תעודת הזהות נלקחה ממנו תוך כדי הבדיקה. זו הוחלפה ובמקומה נתן לו הנוכל תעודת זהות אחרת של תלמיד ישיבה מטבריה.

האיש התלונן במשטרה ובשלב ראשון נערכה בדיקה אצל תלמיד הישיבה. אז התברר, כי תעודתו נגנבה ממנו בזמנו והשתמשו בה שלא כדין.

ככל הנראה החליט הנוכל להחליף את תעודת הזהות ה"משומשת" בחדשה, כדי שיהיה לו קל יותר לבצע את זממו. (עתים)

מאסר לסבא שערק משירות מילואים

סב לשבעה נכדים שערק במשך כ־10 שנים מיחידת המילואים שלו נידון אתמול בבית־הדין הצבאי המחוזי צפון למאסר 21 יום בפועל ו־4 חודשים על תנאי למשך שנתיים.

הנאשם, בן 50, עלה בשנת 1972 מגרוזיה לישראל ועבר טירונות מקוצרת. הוא נעדר משירות מילואים פעיל מאז וזומן להתייצב ביחידתו בחודש מאי 1967.

אב בית־הדין, סגן אלוף משה גינות, החליט שלא למצות עמו את הדין עד תום. כיום הוא עובד כפועל קשה־יום באיזור המפרץ בחיפה. יחד עם זאת החריע בית־הדין על כך שהנאשם נעדר מיחידתו משך תקופה כה ארוכה ולא מילא את חובתו לצה"ל ככל אזרח במדינה. (עתים)

מנהל מחלקה ב"דובק" נדקר בדרכו לעבודה

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

מנהל מחלקה בבית־החרושת "דובק" בבני־ברק נדקר אתמול בגבו. החשוד בדקירה פועל בן 21 מקלקיליה. נעצר לחקירה.

מנהל המחלקה, סלמן אליהו בן 56 מרמת־גן, נדקר אתמול בשעה 6 בבוקר בדרכו לבית־החרושת. התוקף נמלט מהמקום והפצוע הועבר לביה"ח בלינסון לקבלת טיפול רפואי.

חקירה ראשונית העלתה כי לפני מספר חודשים הסתכסך המנהל עם אחד מפועלי החברה והפועל נעצר, כאמור, לחקירה.

למשפחת פלדר ולמושב רגבה
משתתפים באבלכם על מות
ג ב י
קיבוץ יסעור
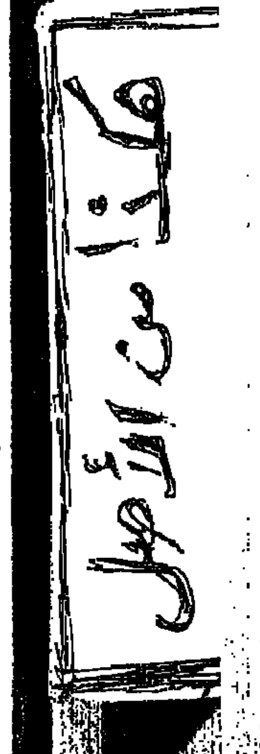
לשרה ושי ולקיבוץ סאסא
אתכם באבלכם במות
ד"ב יתום ז"ל
חברים בקיבוץ מעברות